Τό σπίτι ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1954
ΕΤΟΣ Δ΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 101 (5)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρχ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρχ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι.
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φρ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ὁ Ἰωάννης Λιαπῆς μὲ ἐρωτᾶ: Πῶς ὁ ἄνθρωπος βρῆκε τὸ πῦρ;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Κατὰ τὴ μυθολογία ὁ Προμηθέας ἔκλεψε τὴ φωτιὰ ἀπὸ τὸν Δία καὶ τὴν ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους καὶ γι' αὐτὸ τιμωρήθηκε νὰ μένη δεμένος πάνω στὸν Καύκασο, καὶ νὰ τοῦ τρώη ὁ γύπας τὸ σκότι. Αὐτὸ ὅμως, ὅπως εἴπαμε, εἶναι μῦθος. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος γνώρισε τὴ φωτιὰ ἔπειτα ἀπὸ κάποιο κεραυνὸ ποὺ ἄναψε σὲ κάποιο δάσος ἢ ἔπειτα ἀπὸ κάποια ἀνάφλεξη δάσους. Δὲν ἀποκλείεται κάποιος τρίβοντας ξερὰ ξύλα γιὰ ἄλλο σκοπὸ νὰ τὰ εἶδε σὲ μιὰ στιγμὴ νὰ παίρνουν φωτιά. Πῶς ὅμως ὁ ἄνθρωπος γίνηκε γιὰ πρώτη φορὰ κύριος τοῦ πυρὸς δὲν μᾶς εἶναι γνωστό. Ἐκεῖνο ποὺ εἶναι βέβαιο μπορῶ νὰ στὸ πῶ. Ἡ φωτιὰ γίνηκε κτῆμα τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ λεγόμενα μυθικὰ χρόνια.

Ὁ Νικ. Κουλούρης μὲ ἐρωτᾶ: Ποῦ σκοτώθηκε ὁ Λορέντζος Μαβίλης;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ Μαβίλης σκοτώθηκε κατὰ τὸν πρῶτο Βαλκανικὸ πόλεμο σὲ μάχη μὲ τοὺς Τούρκους πάνω στὸ Δρίσκο. Ἦταν ἀξιωματικὸς τοῦ σώματος τῶν Γαριβαλδινῶν, οἱ ὁποῖοι, κατὰ παράδοση, πολεμοῦσαν ὄρθιοι. Ὁ ἡρωϊκὸς θάνατος τοῦ Κερκυραίου ποιητοῦ γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδας μας καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν σκλαβωμένων ἀδελφιῶν μας τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἠπείρου ἔγινε στὶς 8 Νοεμβρίου 1912.

Ὁ Χριστόφορος Παζαΐτης μὲ ἐρωτᾶ: Ποῦ γεννήθηκε ὁ Ἀθανάσιος Διάκος;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ Ἀθανάσιος Διάκος γεννήθηκε στὰ 1788 στὴ Μουσονίτσα τῆς Παρνασσίδας.

Ὁ Σπυρίδων Τσιμῆς μὲ ἐρωτᾶ: Τί γνωρίζω γιὰ τὸν Ἅγιον Γεώργιον τῶν Ἰωαννίνων;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Εἶναι νεομάρτυς. Λέγεται Ἅγιος Γεώργιος ὁ Φουστανελλᾶς καὶ τοῦτο γιατὶ στὶς εἰκόνες του παριστάνεται μὲ φουστανέλλα καὶ φέσι. Γεννήθηκε στὰ 1808 στὸ χωριὸ Τσοῦρχλι τῶν Γρεβενῶν. Γιὰ νὰ βρῆ δουλειὰ πῆγε νέος ἀκόμα στὰ Ἰωάννινα καὶ ἐκεῖ ὑπηρέτησε σεΐζης στὸ σπίστι κάποιου Ἀρβανίτη ἀξιωματικοῦ. Στὰ 1836 τὸν κατηγόρησαν ὅτι ἂν καὶ εἶχε ἀσπαστῆ τὸν μωαμεθανισμὸ ξαναγύρισε στὴ χριστιανικὴ θρησεκία. Ἡ κατηγορία δὲν ἀποδείχτηκε καὶ ἡ καταδίωξη τοῦ Γεωργίου σταμάτησε προσωρινά. Μιὰ μέρα ὅμως κάποιος μουσουλμάνος τὸν ἔβρισε στὸ δρόμο πὼς ἀλλαξοπίστησε. Γίνηκε καυγᾶς καὶ ὁ Γεώργιος πιάστηκε καὶ κλείστηκε στὶς φυλακές. Ἐκεῖ μέσα τὸν βασάνισαν γιὰ νὰ τὸν πείσουν νὰ γίνη μουσουλμάνος. Αὐτὸς ὅμως παρὰ τὰ βασανιστήρια ἀπαντοῦσε στοὺς βασανιστές του: «Εἶμαι καὶ θὰ μείνω χριστιανός». Κατόπιν αὐτοῦ καταδικάστηκε σὲ θάνατο καὶ κρεμάστηκε στὶς 17 Ἰανουαρίου τοῦ 1838 στὴ θέση Κουρμανιὸ τῶν Ἰωαννίνων ὅπου σήμερα ἡ πλατεία Ἁγίου Γεωργίου. Τρεῖς μέρες ὕστερα ἀπὸ τὸν ἀπαγχονισμό του τὸ πτῶμα του παραδόθηκε στὸ μητροπολίτη Ἰωαννίνων Ἰωακείμ. Θάφτηκε κοντὰ στὸ Ἅγιο βῆμα τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ὅπου σήμερα γίνεται προσκύνημα. Στὶς 19 Σεπτεμβρίου τοῦ 1869 ὁ πατριάρχης Γρηγόριος ΣΤ΄ καὶ ἡ Ἱ Σύνοδος τῶν Πατριαρχείων τὸν ἀνεγνώρισε γιὰ Ἅγιο καὶ ὥρισαν ἡμέρα ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης του τὴν 17 Ἰανουαρίου. Τὸ σπιτάκι τοῦ Ἁγίου ἔχει μεταβληθῆ σὲ ἐκκλησία καὶ βρίσκεται στὸ βόρειο ἄκρο τῆς πόλεως τῶν Ἰωαννίνων.

Ὁ Γεώργιος Χρυσικὸς μὲ ἐρωτᾶ: Ἀπὸ ποῦ πῆραν τὰ ὀνόματά τους οἱ χοροὶ Καλαματιανὸς καὶ Τσάμικος;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Μὰ εἶναι ἁπλούστατο: Ὁ πρῶτος ἀπὸ τὴν Καλαμάτα καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὴν Τσαμουριὰ τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι λέγονται τσάμηδες.

Ὁ Λουκᾶς Πιλιτσίδης μὲ ἐρωτᾶ: Ἡ 28η Ὀκτωβρίου ἑορτάζεται ἐθνικῶς ἢ καὶ θρησκευτικῶς;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ 28η Ὀκτωβρίου ἑορτάζεται καὶ σὰν θρησεκυτικὴ καὶ σὰν ἐθνικὴ γιορτή. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καθώρισε νὰ γίνεται στὶς 28 Ὀκτωβρίου ἡ ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Σκέπης ποὺ συμβολίζει τὴν θείαν χάρη ποὺ «σκέπει» καὶ προστατεύει τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος.

Ὁ Γεώργιος Θεοδωρακάκης μὲ ἐρωτᾶ: Τί σημαίνει ἡ παροιμία «πήττα κόττα τὸ Γενάρη, πετεινὸ τὸν Ἀλωνάρη»;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Εἶναι πολλὲς παροιμίες ποὺ μᾶς λένε ποιὰ ἐποχὴ εἶναι κατάλληλο τὸ κάθε φαγητό. Στὶς παροιμίες αὐτὲς ἀνήκει καὶ αὐτὴ ποὺ μοῦ ἀναφέρεις. Ἐγὼ τὴν ξέρω ἀλλιῶς: «Κόττα πίττα τὸ Γενάρι καὶ παπὶ τὸν Ἀλωνάρη», δηλαδὴ τὸν Ἰούλιο.

Ὁ Πᾶνος Α. Μπασκούτας μὲ ἐρωτᾶ: Πότε, ποῦ καὶ πῶς ἀπέθανε ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἐκεῖνο ποὺ ἐξακριβωμένα γνωρίζω εἶναι ὅτι ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς πέθανε στὶς 30 Μαΐου 1826 καὶ κηδεύτηκε τὴν ἄλλη μέρα ἔπειτα ἀπὸ μικρὴ ἀσθένεια. Ἡ Γενικὴ Ἐφημερὶς τῆς 5 Ἰουνίου 1826 ἀφιερώνει λίγες λέξεις γιὰ τὸ θάνατό του.

Ὁ Πᾶνος Μαθιώτης μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὸ τὸ σημαντικώτερο γεγονὸς τῆς ἐπαναστατικῆς δράσεως τοῦ 1821;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Νομίζω ὅτι τρία εἶναι τὰ σπουδαιότερα γεγονότα: Ἡ ἧττα τῶν Τούρκων στὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς. Ἡ καταστροφὴ τοῦ Δράμαλη καὶ ἡ ἀποφασιστικὴ γιὰ τὸν ἀγῶνα ναυμαχία τοῦ Ναυαρίνου.

Ὁ Γεωρβασπὰρ μὲ ἐρωτᾶ: Ἡ Γῆ ὕστερα ἀπὸ χιλιάδες χρόνια θὰ ὑπάρχη πιά;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ Ἐπιστήμη προβλέπει ὅτι ὅταν μετὰ ἑκατομμύρια χρόνια θὰ σβήση ὁ ἥλιος τότε θὰ πάψη ἡ ζωὴ πάνου στὴ γῆ. Ἡ γῆ ὅμως θὰ ὑπάρχη καὶ θὰ κάνη τὸ ταξίδι της γύρω στὸν σβησμένο Ἥλιο σκεπασμένη ἀπὸ αἰώνιους πάγους χωρὶς τίποτα τὸ ζωντανὸ πάνου της.

Ὁ Νικ. Κων. Ἀσπρούδης μὲ ἐρωτᾶ: Ἀπὸ ποιόν, πότε καὶ ποῦ γεννήθηκε ὁ Ἀσκληπιός;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ Ἀσκληπιὸς ἀναφέρεται σὰ μυθολογικὸ πρόσωπο. Εἶναι ὁ θεὸς τῆς Ἰατρικῆς, γιὸς τοῦ Ἀπόλλωνα καὶ τῆς Κορωνίδας καὶ μαθητὴς τοῦ Κενταύρου Χείρωνα. Ἦταν τόσο περίφημος στὴν τέχνη του ποὺ ἀνάσταινε, κατὰ τὴ μυθολογία βέβαια, καὶ νεκρούς. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ καὶ γιὰ τὴ μεγάλη του δύναμη, ποὺ δὲν ἄρεσε στοὺς θεοὺς ὁ Δίας, ἔπειτα ἀπὸ παράκληση τοῦ Πλούτωνα τὸν κεραύνωσε. Σὰν τόπος γεννήσεώς του φέρεται τὸ Δώτιον πεδίον στοὺς πρόποδες τοῦ Πηλίου.

Ὁ Δημ. Λάμ. Βασδέκης μὲ ἐρωτᾶ: Τί ἐννοοῦμε λέγοντας ἀεικίνητον;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Τὸ ἀεικίνητον εἶναι γιὰ τὴν ὥρα μιὰ οὐτοπία. Οἱ μηχανικοὶ προσπαθοῦν νὰ βροῦν μηχανὴ ἢ ὁποιαδήποτε συσκευή, ἡ ὁποία ἀφοῦ «τεθῆ ἅπαξ εἰς κίνησιν» θὰ ἐξακολουθεῖ νὰ κινεῖται ἐπ' ἄπειρον μόνη της, χωρὶς ἄλλην ἐνέργειαν (ἠλεκτρικό ἀτμὸ κλπ.) καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον φυσικὰ ὅτι ἡ μηχανὴ αὐτὴ «κινουμένη» θὰ παράγη χρήσιμο ἔργο.

Ὁ Στρατῆς Μισγίρης μὲ ἐρωτᾶ: Οἱ διάφορες ἀποχρώσεις τῆς θάλασσας, ὅταν ἐπικρατεῖ γαλήνη, ποῦ ὀφείλονται;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Στὸ βάθος, καὶ στὴ σύσταση τοῦ βυθοῦ, στὶς ἐπισκιάσεις τῶν γύρω βουνῶν καὶ ἂν πρόκειται γιὰ ἀκτὲς εἰς τὸ εἶδος τῶν νερῶν, ποὺ τυχὸν τρέχουν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο πρὸς τὴν θάλασσα! Ἀκόμα καὶ στὸν τρόπο ποὺ ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης δέχεται τὶς ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΣΤΟΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟ ΑΣΥΡΜΑΤΟΥ

Τὴν Τετάρτη 11 Φεβρουαρίου, ἔγινε στὸ συνοικισμὸ Ἀσυρμάτου, κοντὰ στὴν Ἀθήνα, ἡ τελετὴ τῆς θεμελιώσεως τῶν σπιτιῶν ποὺ θὰ ἀνεγερθοῦν ἐκεῖ, γιὰ νὰ στεγασθοῦν 613 φτωχὲς οἰκογένειες προσφύγων, ποὺ ὡς τώρα ζοῦσαν σὲ παράγκες.

Τὰ ἔξοδα γιὰ τὸ χτίσιμο τῶν σπιτιῶν αὐτῶν—θὰ ἀπαιτηθοῦν γύρω στὰ εἴκοσι δισεκατομμύρια δραχμὲς—τὰ διέθεσε ἡ Βασίλισσα ἀπὸ τὸν «Ἔρανο Βορείων Ἐπαρχιῶν». Ἔτσι, γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, οἱ Βασιλεῖς δείχνουν τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὴ λύση τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων τῆς χώρας μας, ποὺ ἀνάμεσα σ' αὐτά, πρωτεύουσα θέση κατέχει τὸ στεγαστικὸ πρόβλημα.

Ἡ Βασίλισσα μελετᾶ τὸ σχεδιάγραμμα γιὰ τὴν ἀνέγερση τῶν σπιτιῶν, ποὺ τῆς ὑπέβαλαν οἱ εἰδικοὶ ἀρχιτέκτονες.

Ἡ Βασίλισσα βάζει τὸ θεμέλιο λίθο στὸ πρῶτο σπίτι.

Οἱ ἐννέα Μοῦσες καὶ τὰ ὀνόματά τους

—Γιατί, παπού, ρώτησε ἡ Τασία, ποὺ μαζί μὲ τὰ δυὸ ἄλλα της ἀδέλφια κουβέντιαζαν ἐδῶ καὶ πολὴν ὥρα μὲ τὸν καλὸ καὶ πολύξερο γέροντα, εἶπαν τὴν πρώτη μοῦσα τοῦ Ἑλικώνα Κλειώ!...

—Ἡ Κλειώ, ἀπάντησε πρόθυμα ὁ παπούς, εἶναι ἡ Μοῦσα ποὺ ἔφτιασε τὴν ἱστορία. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὴ πρώτη ἔφερε «κλέος» στοὺς ἥρωες ποὺ διηγόταν τὶς πράξεις τους, τὴν εἶπαν Κλειώ. Δηλαδὴ ἐκείνη ποὺ φέρνει κλέος εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

—Καὶ τί θὰ πῆ κλέος, παπού; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

—Κλέος θὰ πῆ ἡ δόξα, ἡ καλὴ φήμη, τὸ καλὸ ὄνομα ποὺ ἀποκτᾶ κάποιος γιὰ κάποια καλή του πράξη.

—Μὰ τότε, παρατήρησε ἡ Τασία, κάθε ὄνομα Μούσας θὰ ἔχῃ τὴν αἰτιολογία του.

—Καὶ βέβαια, ἀπάντησε ὁ παπούς. Ἡ Εὐτέρπη, ποὺ εἶναι ἡ δεύτερη ἀπὸ τὶς Μοῦσες, ἦταν αὐτὴ ποὺ ἐφεῦρε τὸν αὐλό, κατὰ τὴ μυθολογία, φυσικά, καὶ αὐτὴ ποὺ βρῆκε ἀκόμα καὶ ἄλλα πολλὰ μουσικὰ ὄργανα! Ἐπειδὴ λοιπὸν τέρπει πολὺ ὄμορφα, εὐχαριστεῖ δηλ. τοὺς ἀκροατάς της μὲ τὶς ὄμορφες μελωδίες της, τὴν εἶπαν Εὐτέρπη.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλοι ποὺ ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ Εὐτέρπη εἶναι ἐκείνη ποὺ δίδαξε στοὺς ἀνθρώπους τὶς ἐπιστῆμες. Γενικὰ τὶς γνώσεις. Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ μαθήσεις εὐχαριστοῦν τοὺς ἀνθρώπους εἶπαν καὶ τὴ Μοῦσα Εὐτέρπη.

—Καὶ τώρα ἔχουμε τὴν Θάλεια! βιάστηκε νὰ διακόψῃ ὁ Κωστάκης.

—Τρίτη, μάλιστα, μοῦσα εἶναι αὐτὴ ποὺ εἶπες, Κωστάκη, πρόσθεσε ὁ παπούς! Λένε ὅτι ἡ Θάλεια βρῆκε καὶ δίδαξε στοὺς ἀνθρώπους τὴν κωμωδία, τὴν γεωργία, τὴ φυτουργία, τὴ γεωμετρία, τὴν ἀρχιτεκτονική. Ἀκόμα τὴν θέλουν καὶ προστάτη τῶν συμποσίων. Δηλαδὴ τοῦ φαγοποτιοῦ, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα.

—Ναί, παπού, παρατήρησε διακόπτοντας ἡ Τασία. Ἀλλὰ τὸ Θάλεια ἀπὸ ποῦ προέρχεται!

—Μὴν εἶσαι βιαστική. Στὴν παλιὰ ἐποχὴ λεγόταν θαλεία τὸ συμπόσιον. Ὑποστηρίζουν λοιπὸν ὅτι ἀπὸ τὸ θαλεία, ποὺ θὰ πῆ συμπόσιο, βγῆκε τὸ ὄνομα τῆς προστάτισσας τῶν συμποσίων. Τῆς Θάλειας τῆς Μούσας. Λένε ὅμως καὶ ἄλλοι πὼς αὐτὴ ἡ ἐξήγηση δὲν εἶναι ὀρθή. Καὶ ὅτι τὸ συμπόσιο πῆρε τὸ ὄνομα θαλεία ἀπὸ τὴν Θάλεια τὴ Μοῦσα, καὶ ὄχι ἡ Μοῦσα Θάλεια ἀπὸ τὸ θαλεία! Καὶ οἱ ἴδιοι λένε πὼς ἡ Θάλεια ὀφείλει τὸ ὄνομά της στὸ ρῆμα θάλλω. Τὸ ρῆμα ἐπὶ φυτῶν σημαίνει ἔχω ἄφθονη βλάστηση, βγάζω ἄνθη, εὐδοκιμῶ σ' ἕνα τόπο...

—Ξέρω, ξέρω, διέκοψε ἡ Τασία, ἕνα πολὺ παλιὸ ποίημα γι' αὐτὸ ποὺ λέτε! Καὶ χωρὶς ἡ μικρή μας φίλη νὰ περιμένῃ πολὺ ἄρχισε κι' ὅλας τὴν ἀπαγγελία της:

Ξέρεις τὴ χώρα ποὺ ἀνθεῖ
φαιδρὰ πορτοκαλέα,
ποὺ κοκκινίζει ἡ σταφυλή,
καὶ θάλλει ἡ ἐλαία;

Μὰ ὁ Γιῶργος δὲν τὴν ἄφησε νὰ συνεχίσῃ καὶ πρόσθεσε:

Ὤ! Δὲν τὴν ἀγνοεῖ κανείς!
Εἶναι ἡ Γῆ ἡ Ἑλληνίς!

—Καὶ τώρα, εἶπε γελώντας κι' εὐχαριστημένος ὁ παπούς, ἂς πᾶμε στὴν τέταρτη Μοῦσα, τὴ Μελπομένη.

Αὐτὴ εἶναι ἡ Μοῦσα ποὺ δίδαξε καὶ προστατεύει τὴν τραγωδία, τὴ ρητορική, τὸ τραγούδι, τὴν μελωδία καὶ τὴ μολπή. Καὶ ἀπὸ τὴ μολπή, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸ ρῆμα μέλπω, βγῆκε ἡ Μελπομένη.

—Καὶ τί θὰ πῆ μέλπω; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

—Μολπὴ στοὺς ἀρχαίους ἦταν τὸ τραγούδι ποὺ συνόδευε κάποιο χορό, ποὺ γινόταν γιὰ νὰ τιμήσουν οἱ χορευτὲς κάποιο θεό! Καὶ μέλπω θὰ πῆ τραγουδάω ἢ ψέλνω ὕμνους πρὸς τὸ θεό!

—Καὶ ἐρχόμεθα, συνέχισε ὁ παπούς, στὴν πέμπτη Μοῦσα, τὴν Τερψιχόρη. Αὐτὴ βρῆκε τὸ χορό! Καὶ ἐπειδὴ ὁ χορὸς τέρπει τὸν ἄνθρωπο, βγῆκε καὶ ἡ Μοῦσα Τερψιχόρη. Ἀπὸ τὸ ρῆμα τέρπω (προξενῶ χαρά, εὐχαρίστηση καὶ τὸ χορός!

—Καὶ τώρα ἐρχόμαστε στὴν Ἐρατώ, εἶπε ὁ Κωστάκης, διακόπτοντας κάπως ἄπρεπα τὸν παπού του.

—Ἡ Ἐρατώ, λοιπόν, εἶπε μὲ καλωσύνη ὁ παπούς, εἶναι αὐτὴ ποὺ βρῆκε τὰ τραγούδια τὰ αἰσθηματικά, καὶ τὸν ὄμορφο τρόπο τῆς συνομιλίας. Ἀπὸ τὸ «ἔρεσθαι» ποὺ σημαίνει «ἐρωτῶ» καὶ τὸ «ἀποκρίνεσθαι» ποὺ θὰ πῆ «ἀπαντῶ στὴν ἐρώτηση κάποιου», ἡ Μοῦσα ἐβγῆκε Ἐρατώ. Μὰ ἴσως αὐτὴ ἡ ἐξήγηση, παιδιά μου, εἶναι λίγο πολὺ τραβηγμένη ἀπὸ τὰ μαλλιά. Γιατὶ τὸ Ἐρατὼ φαίνεται πὼς εἶναι ἀπὸ τὴ λέξη ἔρως. Καὶ τοῦτο γιατὶ ἡ Μοῦσα αὐτὴ κατόρθωνε νὰ κάνῃ τοὺς μορφωμένους ἀνθρώπους ποθητοὺς καὶ ἀγαπητούς. Ἀκόμα γιατὶ προκαλοῦσε στὸν ἄνθρωπο τὸν ἔρωτα γιὰ τὴ μάθηση καὶ τὴ μόρφωση.

Καὶ μπαίνουμε τώρα στὴν Πολυμνίαν. Αὐτὴ εἶναι ἡ Μοῦσα τῶν ὕμνων πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἡ προστάτισσα τῆς λύρας. Καὶ ἐπειδὴ ἔφτιασε πολλοὺς ὕμνους, τὴν εἶπαν Πολυμνίαν. Πολλοί, μάλιστα, στὰ πιὸ παλιὰ χρόνια τὴν ἔγραφαν Πολύμνιαν. Ἄλλοι ὅμως λένε πὼς τὸ ὄνομά της βγῆκε ἀπὸ τὸ πολὺ καὶ μνεία, ποὺ θὰ πῆ ὅτι κάνει μνεία, δηλαδὴ πολυαναφέρει τὶς ἀρετὲς τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων. Καὶ γι' αὐτὸ τὴν ἔγραφαν καὶ Πολυμνείαν. Δηλαδὴ τὸ τελευταῖο (ι) ὄχι μὲ γιῶτα ἀλλὰ μὲ ἔψιλον γιῶτα.

—Ἡ Οὐρανία, εἶπε ὁ Γιῶργος, θὰ εἶχε νὰ κάμῃ μὲ τὴν ἀστρονομία, δηλαδὴ μὲ τὴν ἐπιστήμη, ἂς τὴν ποῦμε ἔτσι, τοῦ οὐρανοῦ.

—Ἔτσι εἶναι, εἶπε ὁ παπούς. Τὴν θέλουν προστάτισσα τῆς ἀστρονομίας καὶ τῆς ἀστρολογίας. Λένε ὅμως ὅτι τὴν εἶπαν ἔτσι, ἐπειδὴ ἀνεβάζει τὸν ἄνθρωπο μὲ τὶς γνώσεις μέχρι τοῦ οὐρανοῦ.

—Καὶ φθάνουμε στὴν ἐνάτη καὶ τελευταία, εἶπε ἡ Τασία· τὴν Καλλιόπη. Αὐτὴ εἶναι ἡ προστάτισσα τῶν ἡρωικῶν ποιημάτων. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ὅμηρος αὐτὴν ἐπικαλεῖται στὴν ἀρχὴ καὶ τῶν δύο του ἐπῶν, καὶ στὴν Ἰλιάδα καὶ στὴν Ὀδύσσεια.

«*Ἄνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα...*».

Μὲ τὴ λέξη μοῦσα τὴν Καλλιόπη ἐννοεῖ ὁ Ὅμηρος· καὶ

«*Μῆνιν ἄειδε, θεά...*».

Μὲ τὴ λέξη θεὰ πάλι τὴν Καλλιόπη ἐννοεῖ ὁ ποιητής. Ἀλλὰ ἦταν καὶ ἡ Μοῦσα τῆς ρητορικῆς, γιατὶ ἡ Καλλιόπη εἶχε καλὴ φωνὴ καὶ ἀπὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὄνομά της. Αὐτὴ δηλαδὴ ποὺ ἔχει καλὴν ὄπα, καλὴ φωνή. Ἡ λέξη εἶναι ἡ ὂψ τῆς ὀπός, καὶ θὰ πῆ φωνή. Καὶ μάλιστα ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ, ἢ ἡ φωνὴ τῶν ἀνθρώπων ποὺ τραγουδᾶνε. Γιὰ τοῦτο ἔλεγαν τὴν Καλλιόπη καὶ Καλλιεπείαν, δηλαδὴ αὐτὴ ποὺ ἔχει ὄμορφα λόγια.

Α. Κ. Μ.

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ

Μπροστὰ στὸ σπιτάκι του ποὺ εἶναι σκεπασμένο ἀπὸ κισσὸ καὶ αἰγόκλημα ὁ φύλακας τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, μὲ τὸ κασκέτο στὸ κεφάλι καὶ μὲ τὴν τυλιγμένη σημαία στὸ χέρι, περιμένει τὴν ἁμαξοστοιχία. Ἕνα γέλιο φωτίζει τὸ σκληρὸ πρόσωπό του καὶ λάμπουν ἀπὸ ὑπερηφάνεια τὰ μάτια τοῦ παλιοῦ στρατιωτικοῦ, ποὺ γνωρίζεται εὔκολα ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸ μετάλλιο ποὺ ἔχει καρφιτσωμένο στὸ ἀμπέχωνό του.

Εἶναι ὑπερήφανος, εἶναι εὐτυχὴς ὁ γέρο Γιώργης. Σήμερα ὁ «γιός του» μηχανικὸς τῆς Ἑταιρείας ὁδηγεῖ γιὰ πρώτη φορὰ τὴ μηχανή.

Πῶς θὰ τὰ καταφέρῃ ἄρα γε, ὁ πρωτόπειρος ὁ «νεοσύλλεκτος». Ἔπειτα ἔχει κι ἄλλη χαρὰ μεγαλύτερη ἀκόμα. Μὲ τὴν ἁμαξοστοιχία αὐτὴ θὰ τοῦ φέρουν καὶ τὸ ἐγγονάκι του, τὸ πρῶτο παιδὶ τοῦ γιοῦ του, γιὰ νὰ τὸ βαφτίσῃ. Καὶ ὁ γέρος χαμογελᾷ εὐτυχισμένος, ὅταν συλλογίζεται τὸ ροδοκόκκινο καὶ παχουλὸ μωράκι, ποὺ τὸ περιμένει μιὰ ὡραία κουνίτσα ἐκεῖ κοντὰ στὸ παράθυρο· τὸ μικρό του χεράκι ποὺ δὲν θ' ἀφήνῃ σὲ ἡσυχία τὸ μουστάκι του καὶ τὴν εὐχαρίστηση ποὺ θὰ κρατήσῃ τὸ μωρὸ κοντά του ἕνα ὁλόκληρο μῆνα.

Ξαφνικὰ ὁ γέρος γυρίζει τὸ κεφάλι του. Μιὰ ἁμαξοστοιχία ποὺ δὲν τὴν περιμένει, τρέχει σὰν τρελλὴ μὲ δαιμονισμένη ταχύτητα πάνω στὴ γραμμὴ ἀπὸ τὴν ὁποία ἀντίθετα θὰ περάσῃ ἡ ἄλλη καὶ τῆς ὁποίας ἀπὸ μακρυὰ ἀκούγεται ὁ θόρυβος. Νά την, ἔρχεται... ἡ γῆ τρέμει... φθάνει γρήγορη σὰν ἀστραπή. Φοβισμένος ὁ πατέρας ὁρμᾷ κουνώντας τὴν κόκκινη σημαία μπρὸς στὴν ἀτμομηχανὴ πάνω στὴν ὁποία νομίζει ὅτι βλέπει τὸ γιό του· εἶναι ὅμως πολὺ ἀργά.

Ἄδικα ὁ μηχανικὸς προσπαθεῖ νὰ κόψῃ τὴν ὁρμὴ τοῦ ἀτμοῦ, τὸ σιδερένιο θηρίο προχωρεῖ μὲ τὴν ἴδια ταχύτητα.

Ὁ φύλακας σὰν τρελλὸς τοῦ φωνάζει:

—Πήδησε! πήδησε κάτω λοιπόν.

Ὁ Κώστας (ἔτσι τὸν ἔλεγαν) τοῦ κουνᾷ ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι. Δὲν εἶναι ἀπὸ κείνους ποὺ λιποτακτοῦν ἀπὸ δειλία καὶ φόβο.

Καὶ ἡ τρομερὴ σύγκρουση γίνεται· τὰ βαγόνια ἐκτροχιάζονται, ἀνεβαίνουν τὸ ἕνα ἐπάνω στὸ ἄλλο καὶ μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ πατέρα ὁ γιὸς ἐξαφανίζεται.

Ὁ «νεοσύλλεκτος» δὲν δείλιασε καθόλου. Σὰν στρατιώτης πέθανε γενναία στὴ θέση του.

***

Δέκα χρόνια ἔχουν περάσει ἀπὸ τότε. Μπροστὰ στὸ ἴδιο σπιτάκι, ὁ γέρο-φύλακας μὲ τὸ κασκέτο στὸ κεφάλι καὶ μὲ τὴν τυλιγμένη σημαία στὸ χέρι, περιμένει καὶ πάλι τὴν ἁμαξοστοιχία. Μόνο ποὺ τώρα τὰ μαλλιά του εἶναι ὁλόασπρα, τὰ μάτια του θολὰ καὶ τὸ σῶμα του ἔχει καμπουριάσει. Καὶ ὅμως παρ' ὅλ' αὐτὰ ζῇ.

Ζῇ, καὶ ὅταν τὸ βράδυ ἕνας μικρὸς μαθητὴς γυρίζει ἀπ' τὸ σχολεῖο του μὲ τὴ σάκκα στὸ χέρι καὶ ἀνοίγοντας τὴν πόρτα τοῦ φωνάζει:

—Καλησπέρα παπποῦ! Ὁ γέρος γελᾷ καὶ τώρα εὐτυχισμένος ὅπως ἄλλοτε.

Τὸ παιδὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μόνο ποὺ ἔμεινε ἀπ' τὴν παλιά του εὐτυχία.

Μέσα στὰ ἐρείπια καὶ στὰ συντρίμμια, βρῆκε τὸ μωρὸ ποὺ εἶχε σωθῆ ὡς ἐκ θαύματος νὰ χαμογελᾷ καὶ ὁ γέρος τὸ ἅρπαξε ὅπως ἁρπάζει ὁ φιλάργυρος τὸ θησαυρό του, τὸ ἔβαλε στὴν κούνια ποὺ μὲ τόση χαρὰ τοῦ εἶχε ἑτοιμάσει καὶ ὅταν τὸ εἶδε πῶς τὸ πῆρε ὁ ὕπνος καὶ κοιμήθηκε ἥσυχα, τὰ στεγνά του μάτια ὑγράνθηκαν. Τότε μόνον τοῦ ἦρθαν τὰ δάκρυα.

Ὁ ἐγγονός του. Ὁ Σπῦρος του, ἡ παρηγοριά του, ἡ ἐλπίδα του, ἡ ζωή του.

Εἶναι τόσο ὄμορφος, τόσο καλός, τόσο γενναῖος. Ἄξιος γιὸς καὶ ἔγγονος στρατιωτῶν, γιατὶ τί ἄλλο ἦταν παρὰ στρατιώτης ὁ γενναῖος πατέρας του, ποὺ πέθανε ἐπάνω στὴ μηχανή του, σὰν τὸν καπετάνιο ἐπάνω στὸ πλοῖο του.

Καὶ ἔξυπνος, τετραπέρατος. Πάντοτε πρῶτος στὴν τάξη του. Χωρὶς ἄλλο αὐτὸς θὰ γινόταν σπουδαῖος ἐπιστήμων ὅπως ὁ πατέρας του. Αὐτὸν ὅμως δὲν τὸν τραβάει ἡ μηχανική. Τὸ ὄνειρό του εἶναι ὁ στρατός! Ὅταν ἀκούῃ σάλπιγγες ἢ τούμπανα, τὰ παρατάει ὅλα στὴ μέσῃ καὶ τρέχει γρήγορα στὸ δρόμο γιὰ νὰ δῇ.

Καὶ ὁ γέρος μελαγχολεῖ καὶ κλείνει τὴν πόρτα στενοχωρημένος.

Ὁ παλιὸς στρατιώτης, ὁ ἀτρόμητος, τρέμει τώρα καὶ φοβᾶται σὰν τὴν κλῶσσα ποὺ ἔχει τὰ πουλάκια κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της.

Κοντὰ στὸ σπιτάκι γίνονται μεγάλα γυμνάσια. Ἐνῶ οἱ στρατιῶτες ξεκουράζονται καὶ ἑτοιμάζονται γιὰ νὰ φᾶνε, ἕνας ἀξιωματικὸς πλησιάζει στὸ σπιτάκι τοῦ φύλακα.

Ἂν καὶ εἶναι νέος, ἔχει ρυτίδες καὶ ἄσπρα μαλλιά. Τὸ βλέμμα του εἶναι γλυκὸ καὶ μελαγχολικό. Ρωτᾷ μὲ καλωσύνη τὸ παιδὶ ποὺ ἔτρεξε στὴν πόρτα καὶ ποὺ ἡ ἐξυπνάδα καὶ τὰ ὄμορφα λόγια ποὺ λέει, κινοῦν πολὺ τὴν προσοχή του.

—Πόσων χρονῶν εἶσαι, μικρέ μου φίλε;

—Δέκα χρονῶν, συνταγματάρχα μου!

—Δέκα χρονῶν, τόσο θὰ ἦταν σήμερα καὶ ὁ γιός μου.

Ἀναστενάζει, διστάζει καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸ γέρο φύλακα ποὺ πλησιάζει χαιρετώντας στρατιωτικὰ τὸν ρωτάει:

—Ἔχεις πολὺ καιρὸ ἐδῶ.

—Κοντεύουν 20 χρόνια!

—Ὥστε ἦσουν ἐδῶ ὅταν ἔγινε ἡ μεγάλη σύγκρουση.

—Εἶμαι ὁ πατέρας τοῦ μηχανικοῦ, ποὺ ὡδηγοῦσε τὸ τραῖνο. Αὐτὸ τὸ παιδὶ εἶναι γιός του.

—Σ' ἐλύπησα χωρὶς νὰ τὸ θέλω, γέροντά μου. Συγχώρεσέ με. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ σὲ κείνη τὴν καταστροφὴ ἔχασα τὴ γυναῖκα μου καὶ τὸ παιδί μου. Ὑπηρετοῦσα μακριὰ ἀπὸ δῶ τότε καὶ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἤμουν βαρειὰ πληγωμένος στὸ νοσοκομεῖο, ὥστε δὲν μπόρεσα ποτὲ νὰ μάθω λεπτομέρειες. Μήπως θυμᾶσαι, γέροντά μου, κατὰ τύχη—ἂν καὶ πέρασε τόσος καιρὸς ἀπὸ τότε—νὰ εἶδες καμμιὰ γυναῖκα μ' ἕνα μωρό; Τὸ μωρὸ φοροῦσε στὸ λαιμό του ἕνα σταυρὸ μὲ τὴν ἡμερομηνία τῆς γεννήσεώς του.

—Τί ἔχεις παπποῦ; Εἶσαι ἄρρωστος;

—Τίποτα... δὲν εἶναι τίποτα! Πήγαινε νὰ παίξῃς.

Ὁ Σπῦρος ἀνήσυχος βλέπει τὸν παπποῦ του νὰ σηκώνεται ὠχρὸς καὶ ταραγμένος.

—Δὲν ἔχω τίποτα, τοῦ λέει καὶ πάλι. Πήγαινε νὰ παίξῃς.

Κι' ἀφοῦ ψιθύρισε λίγες λέξεις σὰν κι' αὐτές: «μὲ συγχωρεῖτε... ἡ ὥρα τοῦ τραίνου... ἡ ὑπηρεσία μου», διευθύνθηκε πρὸς τὴ γραμμὴ ἐνῶ ὁ ἀξιωματικός, λυπημένος ποὺ ἔγινε αἰτία νὰ στενοχωρηθῇ ὁ γέρος, ἀπομακρύνθηκε χωρὶς νὰ ἐπιμείνῃ περισσότερο.

***

Μπροστὰ στὸ σπιτάκι του, ὁ φύλακας μὲ τὸ κασκέτο στὸ κεφάλι καὶ τὴ σημαία στὸ χέρι περιμένει καὶ πάλι τὴν ἁμαξοστοιχία.

Συλλογίζεται ἐκεῖνον τὸ σταυρὸ μὲ τὴν χρονολογία ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὴν καταλάβῃ μέχρι τώρα καὶ ποὺ εἶναι φυλαγμένος στὸ βάθος τοῦ συρταριοῦ.

Εἶναι δυνατόν; Εἶναι ἀλήθεια;

Τὸ παιδὶ ποὺ τὸν κράτησε στὴ ζωὴ μέχρι τώρα, ποὺ τὸ μεγάλωσε καὶ τὸ ἀγάπησε περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο στὸν κόσμο, δὲν εἶναι ἐγγόνι του;

—Θεέ μου! Γιατὶ νὰ μοῦ ἀνοίξῃς τὰ μάτια, γιατὶ νὰ μὲ ξυπνήσῃς ἀπὸ τὸ γλυκὸ ὕπνο τῆς πλάνης;

Ὁ Σπῦρος, ποὺ τὸν ἀγαπᾷ τόσο πολύ, εἶναι ξένος; Δὲν θὰ τὸν φωνάζει πιὰ «παπποῦ»; Ἡ καρδιά του σφίγγεται μ' αὐτὴ τὴ σκέψη.

Ἄ ὄχι! Ὁ Σπῦρος εἶναι δικός του εἶναι παιδί του, εἶναι ἐγγόνι του.

Δὲ θὰ τὸν δόσῃ σὲ κανένα.

Φτάνει νὰ μὴ μιλήσῃ, νὰ κρατήσῃ τὸ μυστικό του καὶ τίποτα δὲν θ' ἀλλάξῃ.

Ὤ! τί φοβερὴ ἀποκάλυψη! Ἐκεῖνος ὅμως δὲ θὰ μιλήσῃ! Ἕνα χεράκι τοῦ πιάνει γλυκὰ τὸ χέρι του.

—Εἶσαι ἀκόμα θυμωμένος, παπποῦ;

Στηριγμένος στὰ κάγκελλα ὁ συνταγματάρχης περιμένει κι' αὐτὸς τὴν ἁμαξοστοιχία, τὴν ἁμαξοστοιχία ποὺ τοῦ κατάστρεψε ὅλη του τὴν εὐτυχία. Ἦρθε... ἔφυγε!...

Ἀλλὰ μαζί της ἔφυγε καὶ ὁ κακὸς πειρασμός. Τὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς καὶ τῆς θυσίας δὲν ἄφησαν τὸ γέρο νὰ πῇ ψέματα, καὶ τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ δίνει τὸ χέρι γιὰ νὰ τὸν χαιρετήσῃ, ὁ γέρος συντρίβοντας τὴν καρδιά του ἐμπρὸς στὸ καθῆκον, σπρώχνει ἀπότομα τὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα του, λέγοντας μὲ βραχνὴ φωνή.

—Φιλῆστε τον, εἶναι ὁ γιός σας...

Π. Κ. Θ. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Ἀνάμεσα στὰ ζωντανὰ μάρμαρα

Συνεχίζοντας τὸν περίπατό μας στὸ Μουσεῖο, μπήκαμε στὴν αἴθουσα μὲ τὰ ἀρχαϊκὰ ἔργα: Οἱ πελώριοι «κοῦροι» ἔκαμαν ἀμέσως ἐντύπωση στὸ Φάνη.

—Τί θεοὶ εἶναι αὐτοί, θεία; Τί παριστάνουν; Τὸν Ἀπόλλωνα;

—Τὰ ἀγάλματα αὐτά, Φάνη μου, λέγονται «κοῦροι», ποὺ θὰ πῆ «νέοι». Ἴσως παριστάνουν τὸν Ἀπόλλωνα, ὅπως λές, ἴσως πάλι νὰ ἔχουν μ' αὐτὰ ἀπαθανατίσει νέους ποὺ νίκησαν σὲ ἀγῶνες. Μὰ θέλω νὰ τὰ προσέξης πολύ, γιατὶ ἔχουν ὅλα τὰ γνωρίσματα τῆς γλυπτικῆς τοῦ 6ου αἰῶνα: Τὸ τυπικὸ αὐτὸ χαμόγελο στὰ χείλη, τὰ κατσαρὰ μαλλιὰ γύρω ἀπ' τὸ μέτωπο σὰ στεφάνι, τοὺς ἐξογκωμένους βολβοὺς τῶν ματιῶν, τὰ φουσκωτὰ μάγουλα.Καὶ μιὰ στάση ἐπίσημη, ἱερατικὴ θάλεγες. Κοίτα πῶς πατοῦν στὰ πέλματα καὶ τῶν δυὸ ποδιῶν. Δὲν ἔχουν ἀκόμα τὴν εὐλυγισία καὶ τὴ χάρη τῶν κλασσικῶν ἔργων, μὰ ἔχουν μεγαλοπρέπεια κι ἐπισημότητα θεϊκή.

—Μ' ἀρέσουν πολύ, εἶπε ὁ Φάνης. Ἔχουν μιὰ ἀθῶα γελαστὴ ἔκφραση στὸ πρόσωπό τους ποὺ ἔρχεται σ' ἀντίθεση μὲ τὸ πελώριο κορμί τους. Θαρρεῖς πὼς εἶναι μεγάλα παιδιά. Αὐτὰ εἶναι τὰ πιὸ παλιὰ ἀγάλματα, θεία;

—Ὄχι δά, ἔχουμε ἄλλα παλαιότερα. Ἔλα νὰ σοῦ τὰ δείξω. Νά, τοῦτο τὸ γυναικεῖο ἄγαλμα εἶναι σὰ σανίδα, τὸ φόρεμα δὲν ἔχει πτυχές, τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια εἶναι κολλητὰ καὶ τὰ μαλλιὰ πέφτουν στοὺς ὤμους ὁλόϊσια. Ἔχει κι ἐπιγραφὴ αὐτὸ τὸ ἔργο· γιὰ διάβασε, Φάνη.

Ὁ Φάνης τὰ βρῆκε λίγο σκοῦρα καὶ τὸν βοήθησα.

—Κάποια Νικάνδρα, ἀπὸ τὴ Νάξο, τὸ χάρισε στὸν Ἀπόλλωνα τῆς Δήλου. Εἶναι λοιπὸν ἰωνικὴ πλαστική. Οἱ Ἴωνες διακρίθηκαν πολὺ ἐνωρὶς στὴν τέχνη. Ἡ Ἰωνία εἶχε περίφημα μάρμαρα κι ἰδιαίτερα τὰ νησιά. Γιὰ κοίταξε τώρα καὶ τοῦτο τὸ περίεργο ἔργο! Τί παριστάνει;

Ὁ Φάνης ἔτρεξε ἀμέσως εὐχαριστημένος. Τὸ αἴνιγμα ποὺ τοῦ ἔβαλα, αὐτὸς θὰ τὸ βρίσκε δίχως ἄλλο. Τίποτα δὲν τὸν εὐχαριστεῖ τόσο, τὸ μικρό μου φιλόδοξο, ὅσο τὸ νὰ δείχνη τὶς γνώσεις του καὶ τὴ δυνατή του κρίση.

—Ὤ, θεία, αὐτὴ ἡ γυναίκα ἔχει φτερά. Πετᾶ στὸν ἀέρα. Θάναι ἡ Νίκη.

—Τὸ βρῆκες! Τί σοῦ θυμίζει;

—Τὴ Νίκη, ποὺ εἴδαμε στὴν Ὀλυμπία. Τὴ Νίκη τοῦ Παιωνίου! Μὰ ἐτούτη εἶναι πρωτόγονη, σὰν ἀδέξια λίγο. Ἀντὶ νὰ πετᾶ φυσικά, λυγίζει τὸ γόνατο; Καὶ τί ἀστεῖο! Τὰ πόδια της εἶναι στὸ κενό. Στηρίζεται μόνο μὲ τὸ φουστάνι της στὸ βάθρο. Θαρρεῖς καθὼς πετοῦσε, ἄγγιξε λίγο τὸ φόρεμά της στὸ μάρμαρο καὶ σ' αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ τὴν ἀπαθανάτισε ὁ τεχνίτης.

—Περίφημα μοῦ τὴν περιέγραψες, ἀγόρι μου. Εἶσαι ἕνα ἔξυπνο παιδί. Ἡ τέχνη περνοῦσε τότε κι αὐτὴ τὴν παιδικὴ ἡλικία της. Ἔτσι θὰ ζωγράφιζε ἴσως κι ἕνα παιδί, στὴν πλάκα του, τὸν ἄνθρωπο ποὺ τρέχει. Μὲ λυγισμένα τὰ γόνατα. Καὶ κατὰ μέτωπο. Τί διαφορὰ ἀπὸ τὴ Νίκη τοῦ Παιωνίου, ἔ;

—Ἐκείνη εἶναι ἔργο μεγάλης ἀκμῆς, δὲν εἶναι ἔτσι, θεία; Μὰ καὶ τοῦτο εἶναι σπουδαῖο γιὰ τὴν ἐποχή του. Πῶς λέγανε τὸν καλλιτέχνη του;

—Ἄρχερμο! Ἦταν ἀπ' τὴν Ἰωνία. Τὸ ἔργο βρέθηκε στὴ Χίο.

—Νά κι ἕνας ἄλλος ποὺ τρέχει... Θάναι ἀγωνιστὴς στὸ δρόμο... Τί περίεργη στάση!

—Πρόσεξέ την καλά, Φάνη, γιατὶ αὐτὴ καὶ μόνο μᾶς δείχνει τὸν ἀρχαϊκὸ χαρακτῆρα τοῦ ἀναγλύφου. Ὁ τεχνίτης ἦταν πολὺ ἀφελὴς καὶ ἁπλὸς στὴ σκέψη του. Ὁ δρομέας τρέχει. Κοιτάζει ὅμως πίσω, γιατὶ ἔχει τὴν ἔγνοια νὰ μὴν τὸν φθάσουν οἱ ἀντίπαλοί του. Κι ἐνῶ τρέχει, ἐμεῖς βλέπομε τὸ σῶμα του ἀπὸ μπροστά.

—Μὰ γιατὶ ἔχει ἔκφραση λυπημένη; Νικήθηκε;

—Ὄχι, παιδί μου, ὁ δρομέας εἶναι νικητής, μὰ ἡ στήλη αὐτὴ εἶναι ἐπιτύμβια. Ὁ νέος εἶχε πεθάνει, ὅταν τὴ σκάλισε ὁ καλλιτέχνης γιὰ νὰ στολίση τὸν τάφο του. Αὐτὸ θέλει νὰ δείξη ἡ θλίψη στὸ πρόσωπό του.

Ἕνα τετράγωνο βάθρο τράβηξε τὴν προσοχὴ τοῦ Φάνη. Εἶχε ἀπὸ τὶς τρεῖς μεριές ἀνάγλυφες παραστάσεις καὶ μόνο ἀπὸ τὴν τετάρτη, ποὺ ἀσφαλῶς δὲ φαινόταν, γιατὶ κάπου ἀκουμποῦσε, ἦταν ἀσκάλιστο.

—Μὰ αὐτοὶ ἐδῶ παίζουν χόκεϋ, εἶπε ὁ Φάνης.

—Ἔ, ὄχι δά, Φάνη μου οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν ἦσαν... Ἄγγλοι γιὰ νὰ παίζουν χόκεϋ. Μοιάζει ὅμως πολὺ τὸ παιγνίδι αὐτὸ μὲ τὸ χόκεϋ. Τὰ μπαστούνια εἶναι καμπυλωτὰ στὴν ἄκρη, γιὰ ν' ἁρπάζουν τὴ μπάλα. Οἱ νέοι αὐτοί, μὲ τὰ ὡραῖα γυμνὰ σώματα, λέγονται «κερητίζοντες» καὶ τὸ παιγνίδι «Κερητισμός».

Σ' αὐτὴ τὴν πλευρὰ τοῦ βάθρου οἱ νέοι παλεύουν. Ἕνας τοὺς χαράζει τὰ σύνορα, γιὰ νὰ ξέρουν ὡς ποῦ θὰ πηγαίνουν.

Στὴν τρίτη πλευρὰ δυὸ ἄνθρωποι παίζουν μὲ τὸ σκυλάκι καὶ τὸ γατάκι τους. Καὶ τὸ βάθρο τοῦτο, Φάνη μου, εἶναι ἐπιτύμβιο, καὶ παριστάνει τοὺς νεκρούς, ὅπως ἦσαν στὴ ζωή: Νὰ παίζουν καὶ νὰ γυμνάζωνται... Σίγουρα θέλει νὰ δείξη πὼς καὶ νεκροὶ δὲν ξεχνοῦν τὶς εὐχάριστες ἀσχολίες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ξαφνικὰ τοὺς ἐχώρισε ὁ θάνατος. Μὲ αὐτὰ τὰ ἀγάλματα καὶ τ' ἀνάγλυφα ποὺ ἐξετάσαμε σ' αὐτὴ τὴν αἴθουσα, μποροῦμε νὰ ποῦμε, Φάνη, πὼς εἴδαμε τὴν ἐξέλιξη ποὺ σιγὰ σιγὰ εἶχε στὴν πρώτη προσπάθειά της ἡ γλυπτικὴ τέχνη. Ἀπὸ τὸ σανίδενιο, χωρὶς καμπύλες, κορμὶ καὶ τὸ πλακωτὸ πρόσωπο, ὡς τὴ γελαστὴ λίγο φουσκωμένη μορφὴ καὶ τελευταῖα ὡς τὰ ἁρμονικὰ καὶ λυγερὰ σώματα τῶν παλαιστῶν ποὺ καμάρωσες στὸ ἀνάγλυφο τοῦτο. Τώρα ἡ τέχνη ἔχει ὅλη τὴ δύναμη νὰ φθάση στὴν ἄνθηση, ποὺ τῆς ἔδωσαν τὸν 5ον αἰῶνα, οἱ μεγάλοι καλλιτέχνες ὅπως ὁ Φειδίας, ὁ Πολύκλειτος, ὁ Μύρων καὶ ἄλλοι.

Μὰ ἐλᾶτε, ἂς σταθοῦμε λίγο σ' αὐτὴ τὴ θέση κι ἂς ρίξωμε ἕνα βλέμμα σὲ ὅλη τὴν αἴθουσα. Δὲ σᾶς φαίνεται σὰ νὰ βρισκόμαστε ἀνάμεσα σὲ ζωντανοὺς ἀνθρώπους κι ὄχι ἀνάμεσα σὲ ἀγάλματα;

Ὁ πατέρας τοῦ Φάνη ποὺ τριγύριζε τὴν αἴθουσα σιωπηλός, ἦρθε κοντά μας πολὺ εὐχαριστημένος.

—Δὲν ἔχεις ἄδικο, ἀγαπητή μου ἐξαδέρφη, εἶπε. Ἡ γλυπτικὴ τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων εἶναι γεμάτη ψυχὴ καὶ ζωή. Στὴν αἴθουσα τούτη δὲ βρίσκονται κρύες μαρμάρινες μορφὲς παρὰ πλάσματα ζωντανά, ποὺ κρατοῦν γιὰ πάντα κάτι ἀπὸ τ' ἀξέχαστα χρόνια ποὺ ἔζησαν πάνω στὴ γῆ. Κοιτάτε πόσα χαμόγελα γύρω μας, μὰ καὶ πόση θλίψη σὲ μερικὰ πρόσωπα, μ' ὅλο ποὺ τυπικὰ χαμογελοῦν. Δέστε τί χάρη στὶς στάσεις, στὴν κίνηση, στ' ἀνασήκωμα τοῦ χεριοῦ. Ἄλλοι παίζουν, ἄλλοι παλεύουν κι ἀγωνίζονται στὸ δρόμο, κι αὐτοὶ οἱ πελώριοι «κοῦροι» στέκονται θεατὲς μεγαλόπρεποι καὶ τοὺς καμαρώνουν. Ὡραία τέχνη ἡ γλυπτική!

—Ποῦ τὰ βρῆκες τόσα λόγια, πατέρα, ἐσὺ ποὺ τὶς περισσότερες ὧρες εἶσαι σιωπηλὸς κι ὅταν μιλᾷς εἶσαι τόσο λακωνικός, σὰ γνήσιος Σπαρτιάτης; ρώτησε ὁ Φάνης παρεξενεμένος ἀπὸ τὴν ξαφνικὴ εὐγλωττία τοῦ πατέρα του.

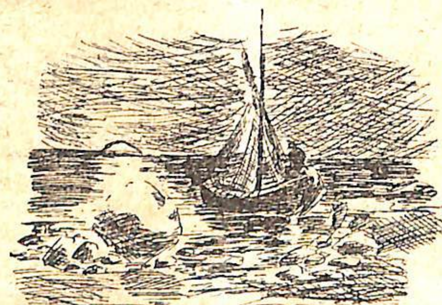
Ἐκεῖνος χαμογέλασε καὶ χαϊδεύοντας τὸ μοναχογιό του ἀποκρίθηκε:

—Μὴ θὲς μονοπώλιο τὸν ἐνθουσιασμό, Φάνη. Κάποτε, κάποτε μὲ πιάνει κι ἐμένα. Καὶ ποῦ ἀλλοῦ μποροῦσα νὰ νιώσω περισσότερο ἐνθουσιασμὸ παρὰ ἀνάμεσα στοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἥρωες τῆς Πατρίδας μου!

Ἑλένη Παρῆ

Ὁ καπετάνιος

Θαλασσινὸ τοπίο

(Σκίτσα Στ. Σταματάκη)

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Γιὰ τοὺς ἀδιόρθωτους

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ἔχετε ὅλα σας ὄρεξη γιὰ παιγνίδι καὶ γέλιο. Αὐτὸ τὸ καταλαβαίνω. Παιδάκια εἶστε, χρειάζεται νὰ πηδήξετε, γιὰ νὰ δυναμώσουν τὰ ποδαράκια σας, νὰ τρέξετε, γιὰ νὰ γίνη γερὸ κι εὐκίνητο τὸ κορμί σας. Ἔχετε ἀκόμα κάποια γλωσσίτσα, ποὺ κόβει καὶ ράβει ἀδιάκοπα κι ἕνα στοματάκι, ποὺ ὅλο χάσκει ἀπὸ τὰ γέλια. Καλὰ κι ἅγια ὅλα αὐτά. Μά, προσέξετε, μὴ διασκεδάζετε ποτέ σας, πειράζοντας ἢ κοροϊδεύοντας ἕνα ἄλλο παιδί. Αὐτό, ὅπως ξέρετε, γίνεται συχνὰ ἀπ' τὰ παιδιά, ποὺ δὲν ἔχουν καρδιά.

—Νὰ γελάσω ἐγώ, συλλογίζονται, κι ἂς χαλάση ὁ κόσμος.

Σκαρώνουν λοιπὸν ἕνα σωρὸ φάρσες καὶ κάνουν ἀστεῖα χοντροκομμένα εἰς βάρος τῶν φίλων τους.

Φυσικὰ οἱ γλεντζέδες αὐτοῦ τοῦ εἴδους βρίσκουν συχνὰ τὸν μπελά τους καὶ πληρώνουν πολὺ ἀκριβὰ τὴν ἀναίδειά τους.

Τὶς περασμένες μέρες, τὴν ἔπαθε ὁ Νικάκης, ὁ ἔγγονος μιᾶς καλῆς μου φίλης. Ὁ Βαγγελάκης, ἕνα παιδὶ γειτονόπουλο, ἔχει τὸ ἐλάττωμα νὰ μιλᾶ λίγο ψεβδά. Εἶναι βραδύγλωσσος, ὅπως λέμε.

Ὁ Νικάκης λοιπόν, ποὺ τὸν παραξένεψε ἡ βραδυγλωσσία τοῦ Βαγγελάκη, ξανάπε τὰ λόγια του στὸν ἴδιο τόνο, μὲ μιὰ φωνὴ γεμάτη κοροϊδία. Μὰ ὁ Βαγγελάκης, μπορεῖ νὰ εἶναι βραδὺς στὴ γλῶσσα, εἶναι ὅμως πολὺ γρήγορος στὸ χέρι. Ὅταν ἄκουσε λοιπὸν τὸν μικρὸ νὰ τὸν κοροϊδεύη, σήκωσε τὸ χέρι του καὶ τὸν χειροτόνησε, ποὺ λένε. Ἔφαγε δηλαδὴ τῆς χρονιᾶς του ὁ Νικάκης.

—Νά καὶ τούτη, νά καὶ κείνη, γιὰ νὰ μάθης νὰ σέβεσαι.

Ὕστερα ἀπ' αὐτὸ πῆρε κι ἀπὸ μᾶς τὸ μάθημά του.

—Ἄκουσε, Νῖκο, τοῦ λέμε, ἕνα ἐλάττωμα, ποὺ μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ τὸ διορθώση, μὰ δὲ θέλει, ἀξίζει νὰ τὸ κοροϊδεύη κανείς. Τὸν τεμπέλη, τὸν ἀναίσθητο, τὸν αὐθάδη, σὰν καὶ σένα, κορόϊδεψέ τον. Μὲ γειά σου καὶ μὲ χαρά σου. Μὰ ἕναν ποὺ ἔχει κάτι ἀπὸ τὸ Θεό, γιατὶ τὸν πειράζεις; Μήπως θὲς νὰ πάθης τὰ ἴδια. Ἂν ἤσουν ἐσὺ στὴ θέση τοῦ Βαγγελάκη θάθελες νὰ σὲ κοροϊδεύουν τ' ἄλλα παιδιά;

Τὰ μάτια τοῦ Νικάκη βούρκωσαν.

—Μὲ συγχωρεῖτε, φώναξε, ξεσπώντας σὲ λυγμούς. Ποτὲ πιὰ δὲ θὰ τὸ ξανακάμω.

Τὸ εὔχομαι, παιδιά μου. Γιατὶ ἀλλιῶς δὲν θἄχη πιὰ συμβουλὲς παρά... ξύλο. Τὸ ξύλο βγῆκε ἀπὸ τὸ παράδεισο γιὰ τοὺς ἀδιόρθωτους.

Μὲ ἀγάπη
Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τὰ σαρακοστιανὰ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, μέσα σ' ἕνα ἑρμάρι κουζίνας, εἶχαν πιάσει τρικούβερτο καβγὰ μιὰ μαύρη ἐλιά, ἕνα κρεμμύδι, ἕνα πράσο κι' ἕνα κομμάτι χαλβᾶς, ποὺ εἶχε στήσει τὸ θρόνο του σ' ἕνα πιάτο ρηχὸ καὶ λίγο σπασμένο στὴν ἄκρη του...

Ὁ χαλβᾶς εἶχε ἀνοίξει τὴν κουβέντα...

—Κι' αὐτὸ τὸ παλιοκρέμμυδο τί τὸ ἤθελαν ἐδῶ μέσα, γκρίνιασε σὲ μιὰ στιγμή. Τί θέλουμε ἐμεῖς τὰ εὐγενικὰ τρόφιμα μ' αὐτοὺς τοὺς βρώμικους γενειοφόρους;

Καὶ γυρίζοντας στὸ κρεμμύδι τοῦ εἶπε:

—Δὲν πᾶς λίγο παρακάτω, βρὲ κοιλαρᾶ; Μᾶς βρώμισες ἐδῶ μέσα...

—Ἂν δὲν σ' ἀρέση, νά ἡ πόρτα! ἀπάντησε ἀντὶ γιὰ τὸ κρεμμύδι τὸ πράσο.

—Ποιός σοῦ μίλησε ἐσένα, ἄνοστο καὶ βρώμικο ὀντάριο; ρώτησε πειραγμένος ὁ χαλβᾶς.

—Εἶναι πρῶτο μου ξαδερφάκι τὸ κρεμμύδι καὶ δὲν ἐπιτρέπω σὲ κανένα νὰ τοῦ ἀσχημομιλῆ! εἶπε τὸ πράσο. Καὶ σοῦ ξαναλέω, ἂν δὲν σ' ἀρέση... νά ὁ δρόμος καὶ φύγε. Ἐμεῖς, ἐδῶ θὰ καθήσουμε...

—Δὲν μιλᾶτε πιὸ σιγά, εἶπε μαλακὰ μιὰ μαύρη ἐλιά, ποὺ βρισκόταν μαζὶ μὲ ἄλλες ἀδελφές της σ' ἕνα δοχεῖο κι' αὐτὴ ξεχώριζε πάνω-πάνω.

—Μίλησε τώρα κι' ἡ μουστόγρια, εἶπε τὸ κρεμμύδι. Δὲν κοιτάζεις τὰ μοῦτρα σου στὸν καθρέφτη, ποὺ εἶσαι ζαρωμένη σὰν ἑκατὸ χρονῶν...

Ἡ ἐλιὰ σώπασε γιὰ μιὰ στιγμή.

—Ἡ ἀραπίνα λούφαξε, εἶπε τώρα κοροϊδευτικὰ τὸ πράσο.

—Χά, χά! γέλασε τώρα ὁ χαλβᾶς.

—Ἀπὸ ποῦ σ' ἔφεραν, καλή μου ἐλιά; Καὶ πῶς κατάντησες ἔτσι; Μήπως ἀπὸ τὴν Μπαρμπαριά;

—Ὄχι! εἶπε ἡ ἐλιά. Ἐγὼ εἶμαι Ἑλληνίδα. Πραγματικὴ Ἑλληνίδα! Γεννήθηκα στὴν Ἑλλάδα καὶ φυτεύτηκα ἀπὸ μιὰ θεά... Ἀθηνὰ, μοῦ φαίνεται, τὴν ἔλεγαν...

—Μεγαλοπιάνεται ἡ κυρά! εἶπαν κοροϊδευτικὰ οἱ τρεῖς ἄλλοι.

—Ἔτσι, λοιπόν, ἔχεις σχέση μὲ τοὺς θεοὺς τοῦ λόγου σου; Δὲν μᾶς μένει τώρα παρὰ νὰ πέσουμε καὶ νὰ σὲ προσκυνήσουμε! τῆς εἶπε τὸ πράσο καὶ λύγισε ὅσο μποροῦσε τὸ κορμί του γελῶντας.

—Δὲν εἶμαι ἐγὼ θεά. Μὰ εἶμαι εὐλογημένος καρπός. Ἐμεῖς δίνουμε τὸ λάδι στὸν ἄνθρωπο. Τὸ λάδι μας μπαίνει στὰ καντήλια καὶ φωτίζει τὶς ἐκκλησίες!...

—Μωρέ, αὐτὴ εἶναι ψώνιο! εἶπε τὸ κρεμμύδι.

—Ἐσὺ κρύβεις κακίες μέσα σου! εἶπε ἡ ἐλιά. Κάνεις τοὺς ἀνθρώπους καὶ κλαῖνε... Ὡστόσο, σὲ τρῶνε... καὶ νοστιμίζεις τὰ φαγητά τους. Χωρὶς ὅμως τὴ συντροφιὰ τοῦ λαδιοῦ δὲν μπορεῖς νὰ γίνης νόστιμο ὅσο πρέπει.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἄνοιξε τὸ θυρόφυλλο τοῦ ἑρμαριοῦ καὶ μιὰ γυναίκα τὰ μάζεψε ὅλα.

Σὲ λίγο, κρεμμύδι, ἐλιά, χαλβᾶς, πράσο, βρέθηκαν στὸ ἴδιο... στομάχι... Δὲν αἰσθάνονταν καθόλου καλά. Ὡστόσο ὅμως, μπόρεσαν νὰ συνεννοηθοῦν.

—Τί ἀνόητοι ποὺ εἴμαστε πρωτύτερα ποὺ μαλώναμε! εἶπε ὁ χαλβᾶς. Τώρα βρισκόμαστε ὅλοι μαζὶ σ' αὐτὸ τὸ σκοτεινὸ μέρος... Μοῦ φαίνεται πὼς ἔφτασε τὸ τέλος μου... Δὲν νιώθω καλὰ τὸν ἑαυτό μου. Αἰσθάνομαι πὼς εἶμαι ἕνα μὲ τὸ κρεμμύδι, μὲ τὴν ἐλιὰ καὶ τὸ πράσο...

—Τὸ ἴδιο μοῦ φαίνεται καὶ μένα, εἶπε ἡ ἐλιά. Κι' ἔχασα καὶ τὸ κουκούτσι μου. Αὐτὸ μὲ ἄφησε. Δὲν ἦρθε μαζί μου ἐδῶ...

(Συνέχεια στὴ σελίδα 130)

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΝΟΥ

Ἡ ΗΡΩΪΔΑ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

—Δὲν πιάνουν αὐτά, ὀρὲ Καφταντζῆ! Κι' ὁ ἴδιος ὁ Σουλτάνος νὰ θέλη νὰ μοῦ μιλήση, δὲν θὰ μὲ κάνη νὰ βγῶ ἀπὸ τὸ Κάστρο μου.

—Τὸ φαντάζομαι. Ὅμως ἔτσι δὲν εἶναι δυνατὸ ν' ἀνταμωθῆτε! Κι' ὅμως πολὺ θὰ τόθελα νὰ τὰ κουβεντιάσετε μὲ τὸν ἀφέντη μου. Δὲν ἀνταμωνόσαστε στὴν λίμνη; Ἄσε τὸν Φεχὴμ στὸ καταφύγιο μὲ τὸ δαυλὶ ἀναμμένο κι' ἂν δῆ ἀκόμη κι' ἕναν στρατιώτη νὰ ζυγώνη στὰ τείχη, ἂς βάλη φωτιὰ ἀμέσως.

Τὸ συλλογίστηκε ὁ Ἀλῆς, καὶ δὲν τοῦ φάνηκε ἄσκημο.

—Ἄφησέ με νὰ τὸ συλλογιστῶ ὡς αὔριο καὶ σοῦ μηνάω, εἶπε.

Ὅταν ἔφυγε ὁ Καφταντζῆς, συζήτησε τὸ ζήτημα μὲ τὴν Βασιλική, τὴν μόνη ποὺ ἐμπιστευόνταν στὶς κρίσιμες στιγμὲς καὶ τῆς εἶπε τὴν κουβέντα του μὲ τὸν ἀπεσταλμένο τοῦ Χουρσήτ.

—Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ θεοῦ, τοῦ εἶπε ἡ Βασιλική. Μὲ κανένα τρόπο νὰ μὴν βγῆς ἀπὸ τὸ καταφύγιο! Δὲν καταλαβαίνεις πὼς γυρεύουν νὰ σὲ φᾶνε μὲ μπαμπεσιά;

—Καὶ τί μποροῦν νὰ μοῦ κάνουν ὅταν ὁ Φεχὴμ θὰ μείνη ἐδῶ μὲ τὸ δαυλί;

—Δὲν ξέρω. Μὰ δὲν μοῦ φαίνεται καλὸ τὸ σχέδιο.

—Καλά. Δὲν θὰ πάω. Νὰ ρωτήσω ὅμως καὶ τὸν Κώστα Μπότσαρη καὶ τοὺς Σουλιῶτες. Εἶναι οἱ μόνοι ποὺ μούμειναν πιστοὶ ὡς τὰ τώρα.

Ὁ Ἀλῆς ζήτησε τοὺς Σουλιῶτες ἀλλὰ γιὰ πολλὴ ὥρα κανεὶς δὲν παρουσιάστηκε. Στὸ τέλος μπῆκε ὁ Μπότσαρης ἀγριεμένος.

—Ποῦ εἶναι οἱ Σουλιῶτες σου, ὀρὲ Κώστα; ρώτησε ὁ Ἀλῆς.

—Σήκωσαν κεφάλι. Δὲν μ' ἀκοῦνε. Φεύγουν!

—Φεύγουν εἶπες, Κώστα;

—Ναί, πασᾶ μου! Δὲ θέλουν λέει πιὰ νὰ εἶναι σύμμαχοί σου.

—Ἄλλο δὲ μένει τότε παρὰ νὰ βάλωμε φωτιὰ στὸ μπαρούτι.

—Αὐτὸ θέλουν κι' οἱ Σουλιῶτες μου! Ἄκουσαν, λένε πὼς τὰ συμφώνησες μὲ τὸ Σερασκιέρι, νὰ πᾶτε στὸ νησί.

—Καὶ τί τοὺς νοιάζει, Κώστα μου;

—Λένε πὼς θὰ τοὺς παραδώσης στὸ ἔλεος τοῦ Σουλτάνου.

—Προτιμοῦν λοιπὸν νὰ βάλω φωτιά;

—Ἕνα λόγο πές, καὶ θαβόμαστε μαζί σου!

Θαύμασε ὁ Ἀλῆ πασᾶς:

—Μωρὲ τί ἄνθρωποι εἴσαστε σεῖς! εἶπε. Τί σόϊ ἄνθρωποι!

Μαύρη νύχτα πέρασε ὁ Ἀλῆ πασᾶς. Σὲ κανέναν δὲν εἶχε πιὰ ἐμπιστοσύνη. Ὅλους τοὺς νόμιζε διπρόσωπους καὶ προδότες ὅπως ἦταν ὁ ἴδιος ὅλη του τὴν ζωή. Τὸ πιὸ σωστὸ ἦταν νὰ βάλη φωτιὰ στὸ μπαρούτι καὶ νὰ γίνη καπνὸς μαζὶ μὲ τὰ πλούτη του καὶ τὴ γυναίκα του τὴν Βασιλική. Μὰ δὲν πήγαινε ἡ καρδιά του νὰ τὸ κάνη! Ἡ δραστηριότητά του κι' ἡ παλληκαριά του, εἶχαν γίνει δειλία καὶ δεισιδαιμονία.

Στὸ τέλος νίκησε ἡ δειλία του καὶ τὴν ἄλλη μέρα μήνυσε πὼς εὐχαρίστως θὰ συναντοῦσε στὸ νησὶ τὸν παλιό του φίλο τὸν Χουρσήτ.

Ὕστερα ἀπὸ δώδεκα μέρες, πῆγε μὲ δέκα μόνον Σουλιῶτες στὸ νησάκι τῆς λίμνης μαζὶ μὲ τὴ Βασιλική.

Εἶχε μαζί του χρυσάφι καὶ διαμαντικά—δῶρο γιὰ τὸν ἀντιπρόσωπο τοῦ Σουλτάνου.

Τὸ νησάκι βρίσκεται στὴ μέση σχεδὸν τῆς λίμνης, ἀπὸ τὸ μέρος τῆς περίφημης πηγῆς τοῦ Κρυονεριοῦ. Πρὸς τὸ μέρος τοῦ Σεραγιοῦ, εἶναι τὸ κάστρο τῆς Λιθαρίτσας.

Πάνω στὸ νησὶ ἦταν ἕνα μικρὸ χωριὸ μὲ ὀγδόντα σπιτάκια ὅπου κατοικοῦσαν σχεδὸν μόνον Ἕλληνες.

Ἦταν ἀκόμη κι' ἑφτὰ μοναστήρια.

Ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ μοναστήρια, τοῦ Σωτῆρος, ὁ Ἀλῆς τὸ εἶχε κάνει φυλακὴ καὶ ἔγινε περιβόητο γιατὶ σκότωνε σ' αὐτὸ πολλοὺς γιὰ νὰ τοὺς ἁρπάξη τὴν περιουσία.

Στὸ περίφημο Κιόσκι τοῦ νησιοῦ, ὅπου ἄλλοτε τὸ χρησιμοποιοῦσαν γιὰ τὶς διασκεδάσεις τους οἱ γυιοὶ τοῦ Μουχτὰρ καὶ τοῦ Βελῆ, ἦταν νὰ γίνη ἡ συνάντησή του μὲ τὸ Χουρσήτ.

Ὁ Καφταντζῆς ὅμως τὸν περίμενε μονάχος του.

—Ποῦ εἶναι ὁ Χουρσήτ; ρώτησε ἀνήσυχος ὁ τύραννος.

—Ἡσύχασε, ἀφέντη, ὅλα πᾶνε καλά. Καὶ τὰ μαντάτα ἀπὸ τὴν Πόλη εἶναι ὅπως τὰ ἐπιθυμοῦμε! Μὲ τὸ ἐρχόμενο ταχυδρομεῖο θὰ σούρθη τὸ φιρμάνι.

Ἀλήθεια; εἶπε ὁ Ἀλῆς καὶ τὰ μάτια του ἔλαμψαν. Καὶ ὁ Χουρσὴτ γιατὶ δὲν ἦρθε;

—Ὑποφέρει ἀπὸ ποδάγρα, καθὼς ξέρεις, ἐφέντημ, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ πατήση τὸ πόδι του. Νὰ τὸν συμπαθᾶς, εἶπε, καὶ πολὺ λυπᾶται. Ἀλλὰ ἐλπίζει σὲ καμμιὰ δυὸ μέρες νᾶναι σὲ θέση νὰ βγῆ. Ὡστόσο ἂν δὲν ἔχης ἀντίρρηση θάθελε νὰ σοῦ στείλη τοὺς πασάδες τοῦ στρατοῦ του νὰ σὲ χαιρετήσουν.

Τὸν κοίταξε μὲ ὑποψία ὁ Ἀλῆ πασᾶς.

Μὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Καφταντζῆ ἔδειχνε μονάχα χαρὰ καὶ φιλία.

Δὲν ἦταν μονάχα ὁ Ἀλῆ πασᾶς ὑποκριτής!

Ἔτσι ὁ τίγρης δὲν πῆρε χαμπάρι τί τοῦ ἑτοίμαζαν.

—Ναί, εἶπε ἥσυχος στὸν

Ὁ Φεχὴμ φίλησε τὴ σφραγίδα τοῦ Βεζύρη του...

Καφταντζῆ. Κι' ἐγὼ θέλω νὰ δῶ τὸν Ταχὴρ ἀγᾶ, τὸν 'Ομὲρ Βρυώνη, τὸν Χασὰν πασᾶ, τὸν Σιλιχτάρη... Ὅλοι αὐτοὶ μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἦταν κοπέλια μου καὶ τώρα ἔγιναν μεγάλοι καὶ τρανοί.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦρθαν οἱ πασάδες νὰ τὸν δοῦν. Μίλησαν γιὰ τὰ περασμένα τους κι' ὕστερα τὸν ἀποχαιρέτησαν πολὺ φιλικὰ σὰν παλιοὶ φίλοι ποὺ ἦταν.

Πέρασαν ὀχτὼ μέρες πολὺ ἥσυχες, ὅπου ὁ Βεζύρης τοῦ Σουλτάνου, ποὺ ἔκανε τὸν ἄρρωστο, ἀνέβαλε συνεχῶς τὴν ἐπίσκεψή του.

Στὶς 5 Φεβρουαρίου ὁ Χασὰν πασᾶς μὲ τοὺς ὑπασπιστές του παρουσιάστηκε χαρούμενος στὸν 'Αλῆ πασᾶ γιὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλη ὅτι ἐπὶ τέλους εἶχε φτάσει ἡ χάρη. 'Ο 'Αλῆς, δακρυσμένος ἀπὸ χαρά, ὕψωσε τὰ χέρια στὸν οὐρανὸ καὶ εὐχαρίστησε τὸν Προφήτη γιὰ τὸ καλὸ ποὺ τοῦ ἔγινε.

—'Ο ἀφέντης μου ὁ Χουρσὴτ σὲ παρακαλεῖ, εἶπε ὁ Χασάν, πρὶν πιάσης στὸ χέρι σου τὸ φιρμάνι, νὰ προστάξης τὸν Φεχὴμ Τζαμῆ νὰ σβύση τὸν δαυλό.

'Ο 'Αλῆς δὲν τὴν καλάκουσε αὐτὴν τὴν πρόταση.

'Αναπήδησε στὸ σοφᾶ ὅπου καθόταν σταυροπόδι καπνίζοντας τὸν ναργιλέ του καὶ φώναξε ἀποφασιστικά.

—Ὄχι, τζάνεμ! Ποτέ! Τέτοιο πρᾶμα μὴ μοῦ τὸ ζητᾶς!

—Πρέπει, πασᾶ μου, νὰ δείξης πραγματικὰ ὅτι εἶσαι ἄξιος νὰ λάβης τὴν χάρη τοῦ Σουλτάνου...

'Ο 'Αλῆς βυθίστηκε σὲ συλλογισμούς.

—Πρέπει νὰ τὸ σκεφτῶ τὸ πρᾶμα! Μὴ μὲ ζορίζης.

Χαμογέλασε ὁ Χασάν.

—Κανεὶς δὲν σὲ ζορίζει, πασᾶ μου. Μὲ τὴν ἡσυχία σου! 'Αλλὰ συλλογίσου το καλά, δὲν ἔχει δίκιο ὁ Χουρσὴτ νὰ σοῦ ζητάη νὰ τοῦ δείξης τὴν καλή σου θέληση;

—Εἶπα, θὰ τὸ συλλογιστῶ...

Κάλεσε τὸν Μπότσαρη ὁ 'Αλῆ πασᾶς καὶ τοῦ εἶπε τὴν πρόταση τοῦ Χουρσήτ.

Κανένας δὲν μισοῦσε τόσο τὸν 'Αλῆ ὅσο οἱ Σουλιῶτες. Καὶ κανένας δὲν εἶχε τόσους λόγους νὰ εἶναι μισητός. Ὅμως τώρα οἱ Σουλιῶτες εἶχαν συμμαχήσει μὲ τὸν 'Αλῆ, γιατὶ τοὺς ἔδωσε πίσω τὸ Σοῦλι καὶ γιατὶ ἦταν πάντα μὲ κεῖνον ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ σηκώση κεφάλι στὸν Σουλτάνο.

Καὶ μιὰ κι' ἦταν σύμμαχοι τοῦ 'Αλῆ, ἦταν σύμμαχοι πιστοί. Ἄλλωστε, ποιὰ ἄλλη ἐλπίδα τοὺς ἀπόμενε;

Ὅταν ὁ Μπότσαρης ἄκουσε αὐτὰ ποὺ εἶχε ὁ 'Αλῆς νὰ τοῦ πῆ, σκυθρώπασε, καὶ χωρὶς νὰ πῆ λέξη ἀκούμπησε τὸ δεξὶ χέρι του στὰ πιστόλια του.

—Γιατὶ δὲν μιλᾶς, ὀρὲ Μπότσαρη; Μυρίζεσαι παγίδα.

—Μάλιστα. Μυρίζομαι παγίδα!

—Ἂν εἶναι ἔτσι, βάζω φωτιὰ στὸ μπαρούτι. Καὶ τούτη τὴ στιγμὴ ἂν θέλω!

—Τί τὸ ὄφελος; Δὲν μποροῦμε πιὰ νὰ πᾶμε καὶ μεῖς στὸ καταφύγιο. Εἴμαστε ζωσμένοι ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Μόνο νὰ πεθάνωμε μὲ τὰ σπαθιὰ στὸ χέρι, σὰν παλληκάρια!

'Η ἀγωνία ἔπνιξε τὸν τύραννο. Τὸ πρόσωπό του ἔγινε κατακόκκινο καὶ ἡ ματιά του θόλωσε. Ἔπιασε τὰ γένια του κι' ἔμεινε ἄλαλος.

—Τί λές, Μπότσαρη; Ἅ! Μὰ δὲν θὰ πεθάνωμε ἔτσι! Φώναξέ μου πίσω τὸν Χασάν!

'Ο Χασὰν ἦρθε ἀμέσως, καὶ προσκύνησε τὸν 'Αλῆ ὡς κάτω, σὰν δοῦλος του ταπεινός.

—Τί εἶναι, 'Αλῆ πασᾶ μου; Τί ἀποφάσισε ἡ ἀφεντιά σου;

—Χασάν, εἶπε ὁ 'Αλῆς, ἀποφάσισα νὰ προσκυνήσω τὸν Σουλτάνο καὶ νὰ κάνω τὸ χατήρι τοῦ Χουρσήτ. 'Αλλὰ γιὰ νὰ σβύση ὁ Φεχὴμ τὸν δαυλὸ πρέπει νὰ πάω ἐγὼ ὁ ἴδιος στὴ Λιθαρίτσα. Ἂν δὲν τ' ἀκούση ἀπὸ τὸ ἴδιο μου τὸ στόμα δὲν θὰ τὸ πιστέψη!

'Ο Χασὰν ἦταν ἑτοιμασμένος, γιατὶ περίμενε αὐτὴν τὴν ἀπάντηση.

—Σοῦ ὁρκίζομαι στὸν 'Αλλὰχ πὼς τὸ φιρμάνι μὲ τὴν χάρη σου ἔχει ἔρθει. 'Αλλὰ μὴ ζητήσης νὰ γυρίσης στὴν Λιθαρίτσα, γιατὶ θὰ βάλουν ὅλοι ὑποψία πὼς κάτι κακὸ ἔχεις στὸ νοῦ σου. 'Ο στρατὸς κι' οἱ κάτοικοι εἶναι τώρα ἥσυχοι. Μὴν ζητᾶς νὰ προκαλέσης ἀναταραχή. Ξέρω πὼς ἔχεις μυστικὸ σημάδι ποὺ μόλις τὸ στείλης τοῦ Φεχὴμ θὰ σβύση τὸν δαυλό.

—Αὐτὸ δὲν γίνεται, Χασάν. 'Εγὼ πρέπει νὰ γυρίσω ἐκεῖ.

—'Αφέντη μου! 'Ασλὰν Βεζύρη, σὲ ἐξορκίζω. Μὴ χάνης ἔτσι ἀσυλλόγιστα τὴν χάρη καὶ τὴν εὔνοια τοῦ Σουλτάνου. Δὲν σοὔχει καὶ τόση ἐμπιστοσύνη, ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε. Λοιπὸν τὸ νοῦ σου, ἐφέντημ, γιὰ ὅλων μας τὸ καλό.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἦταν γνωστικά, μὰ ὁ 'Αλῆς δὲν ἔπαιρνε ἀπὸ λόγια: εἶχε θυμώσει.

—'Αρέσει δὲν ἀρέσει τοῦ Σουλτάνου, ἐγὼ θὰ πάω στὴ Λιθαρίτσα.

—'Αδύνατο νὰ πᾶς, 'Αλῆ. Ἔχει κοπῆ ἡ συγκοινωνία μὲ τὴ στεριά!

—Ἄτιμη ἀλεποῦ! Μοῦ τὴν καταφέρατε, φώναξε ὁ 'Αλῆς.

'Ο Χασὰν γιὰ τὸ συμφέρο του καὶ γιὰ νὰ σώση τὸ κεφάλι του ποὺ κινδύνευε, ἔβαλε ὅλα τὰ δυνατά του νὰ τὸν μαλακώση.

—Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λές, 'Αλῆ πασᾶ; Μὰ τὸν 'Αλλάχ, δὲν εἶναι οὔτε παγίδα οὔτε προδοσία. Δὲν ἔχεις ἐμπιστοσύνη στὸν Σουλτάνο; Τὸν Χουρσὴτ ὑποψιάζεσαι;

Εἶπε...εἶπε...ὥσπου μαλάκωσε ὁ 'Αλῆς.

Ἄλλωστε δὲν τοῦ καλάρεσε νὰ φαίνωνται οἱ ἄλλοι ἐξυπνότεροι ἀπὸ τὸν ἴδιον.

—Μάλιστα! Μυρίζομαι παγίδα...

Ἔβγαλε τότε ὁ 'Αλῆς ἀπὸ τὸν κόρφο του μιὰ σφραγῖδα καὶ τὴν ἔδωσε τοῦ Χασάν.

—Δεῖξε το αὐτὸ στὸν Φεχὴμ καὶ θὰ γίνη ἀρνάκι! Θὰ κάνη ὅ,τι τοῦ πῆς...

—Νὰ δῆς πὼς δὲν θὰ μετανοιώσης! ἔκανε μὲ χάρη ὁ Χασάν.

'Ο 'Αλῆς ὅμως παραδίνοντας τὴν σφραγῖδα, ἦταν σὰ νὰ ὑπόγραψε μόνος του τὴν θανατική του καταδίκη.

Πράγματι, μόλις εἶδε ὁ Φεχὴμ τὴν σφραγῖδα τοῦ Βεζύρη του, τὴν φίλησε κι' ἔσβησε τὸν δαυλό.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἔπεφτε κι' ὁ ἴδιος χάμω, κολυμπώντας στὸ αἷμα του. Πέντε στρατιῶτες τοῦ Σουλτάνου ὥρμησαν ἐναντίον του καὶ τὸν σκότωσαν πρὶν σχεδὸν καταλάβη τί συνέβη.

('Η συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Ἐμμανουὴλ Στ. Λυκούδης, ποὺ δημοσιεύουμε σήμερα τὸ διήγημά του «Μαρασμός», ἦταν ἕνας ἄριστος νομικὸς καὶ φημισμένος λογοτέχνης. Γεννήθηκε στὸ Ναύπλιο στὰ 1849. Ὁ πατέρας του Στυλιανὸς εἶχε γεννηθῆ στὴν Κέρκυρα, σπούδασε στὴν Ἰόνιο Ἀκαδημία καὶ σὲ ἡλικία μόλις 19 χρόνων γνώριζε πολὺ καλὰ τὴν Ἰταλικὴ καὶ τὴν Γαλλικὴ καὶ ἀρκετὰ καλὰ τὴν Ἀγγλική. Νέος ἀκολούθησε τὸ στρατιωτικὸ στάδιο.

Ὁ γιός του καὶ συγγραφέας τοῦ σημερινοῦ μας διηγήματος ὁ Ἐμμ. Λυκούδης, σπούδασε νομικά, ἀκολούθησε, ἀφοῦ πῆρε τὸ δίπλωμά του, τὸ δικηγορικὸ ἐπάγγελμα κι' ἀργότερα τὸ δικαστικό. Στὸ τέλος γίνηκε νομικὸς σύμβουλος τοῦ Κράτους. Στὰ 1905 ἀποχώρησε ἀπὸ τὴν δημοσία ὑπηρεσία καὶ δικηγόρησε μέχρι τοῦ θανάτου του. Πέθανε στὴν Ἀθήνα στὰ 1925.

Παράλληλα πρὸς τὴν ἄσκηση τῆς δικηγορίας ὁ Ἐμμανουὴλ Λυκούδης ἀσχολήθηκε καὶ μὲ τὴ λογοτεχνία. Σὲ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς του ἔγραφε πολλὰ ἄρθρα φιλολογικὰ καὶ διηγήματα μὲ τὸ ὄνομά του καὶ μὲ τὸ ψευδώνυμο «Φαίαξ» καὶ χωρὶς καμμιὰ ὑπογραφή. Σὲ τόμους ἐξέδωσε καὶ σειρὰ νομικῶν καὶ φιλολογικῶν του ἔργων. Γιὰ ὅλα αὐτὰ τὸ κράτος στὰ 1923 τοῦ ἔδωσε τὸ Ἀριστεῖο τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἐπιστημονικά του ἔργα ἀναφέρουμε ἐδῶ τοὺς τίτλους μερικῶν ἀπὸ τὶς φιλολογικές του ἐργασίες ποὺ βγῆκαν σὲ βιβλία: «Διηγήματα», «Ὁδοιπορικαὶ σημειώσεις καὶ ἀναμνήσεις», «Γύρω ἀπὸ τὸν τόπο μας», «Σελίδες», «Ψαράδικες Ἱστορίες», «Τὸ κυνήγι», «Ἀλήθειαι συκοφαντούμεναι ὡς παραδοξολογίαι», «Κίμων Ἀνδρεάδης», «Νέα διηγήματα», «Τὸ σπιτάκι τοῦ γιαλοῦ», «Ἡμερολόγιον τῆς ζωῆς μου» καὶ «Οἱ διάττοντες».

Ἦταν σ' ἕνα λιμάνι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἐπάνω στὴ ρουμελιώτικη ἀκτή, σὲ μιὰ σκάλα, ὅπου ἀνάρια καθρεφτίζονται στὸ γιαλὸ σὲ μιὰ γραμμὴ τὰ σπίτια, καὶ ἀγναντεύεις ἀντίκρυ τὸ Μωριά, ποὺ στεφανώνουν ψηλὰ οἱ κορφὲς τῆς Ζήριας. Θέλεις πὲς πὼς ἦταν ἡ Βιτρινίτσα, θέλεις ἡ Ἰτιά.

Καμμιὰ ἑκατοστὴ ὀργυιὲς ἀνοιχτά, ἦταν ἀραγμένη μιὰ μπρατσέρα ὄμορφη, καινούριο καραβάκι, ποὺ ὅτι λὲς εἶχε ξεγλιστρήση ἀπὸ τὰ σκαριὰ τοῦ Γαλαξειδιοῦ

Ἦταν ἕτοιμο νὰ πριμάρη. Τὸ πράμα φαίνονταν καθαρά. Γιατὶ κι' ὁ φλόκος ἤτανε ἁπλωμένος, μὰ καὶ χώρια ἀπ' αὐτὸ ἰσάριζαν καὶ τὸ τουρκετῖνο καὶ τὸ μαέστρο.

Ἄξαφνα βλέπω νὰ λύνουν τὴ φελούκα του ἀπὸ τὴν πρύμη καὶ νὰ τὴν στέλνουν ἔξω. Ἕνας μονάχα ναύτης βρισκόταν στὸ πρυμιὸ κουπὶ τὸ μοναχό, στρυφογυρίζοντάς το σὰν ἕλικα βαποριοῦ, καὶ στὴν κουπαστὴ μπροστά, ὀλόρθο ἕνα καραβόσκυλο ποὺ οὔρλιαζε λυπητερά.

Ἀκοστάρει ἡ βάρκα στὴν ἀμμουδιά, μπρὸς στὰ μαγαζιὰ τοῦ γιαλοῦ, καθαυτὸ μάλιστα μπροστὰ σ' ἕνα κιόσκι ποὺ 'χαν στήση μὲ πάλους ἀπάνω στὴ θάλασσα γιὰ νὰ παίρνουν ἐκεῖ μὲ τὸν μπάτη τὸ ναργιλέ τους οἱ θεριακλῆδες. Κι' ἐκεῖ ποὺ ἀκοστάρησε βλέπω τὸ ναύτη ν' ἁρπάζη τὸ μαῦρο τὸ σκυλί, ἔτσι σὰν τραγί, ἀπὸ τὸ σβέρκο κι' ἀπὸ τὴ ράχη καὶ νὰ τὸ πετάη μὲ δύναμη στὴν ξηρά. Κι' ἅμα τὸ πέταξε, λάμνοντας μὲ δυνατὲς κουπιές, ἀνοίχτηκε ἀμέσως ἀρόδο καὶ τραβοῦσε βιαστικὰ κατὰ τὴν μπρατσέρα.

Μὰ τὸ σκυλὶ ρίχτηκε στὴ θάλασσα καὶ κυνηγοῦσε τὴ βάρκα καθὼς κολυμποῦσε οὐρλιάζοντας λυπητερά. Ἔλαμνε ὁ ναύτης μὲ τὸ μονάχο κουπί, καργάροντας ὅσο μποροῦσε τὸ δρόμο τῆς βάρκας, μὰ καὶ τὸ σκυλὶ ἀπελπισμένο, κτύπαε ὅσο μποροῦσε μὲ τὰ ποδάρια τὸ νερὸ καὶ τὄφτασε τὸ φελούκι.

Τότε ὁ ναύτης σηκώνει μὲ ἄγριο θυμὸ τὸ κουπὶ καὶ τὸ χτυπᾶ τὸ ἄμοιρο στὸ κεφάλι λέγοντας:

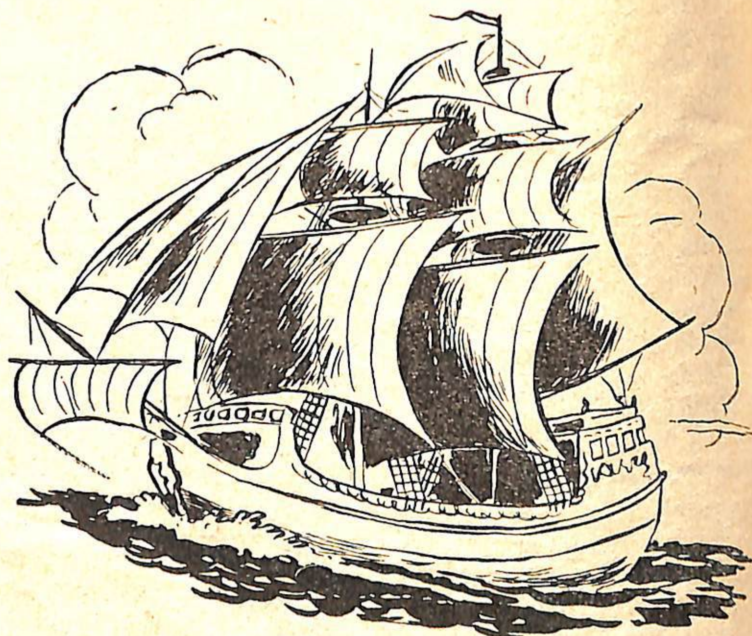
–Στὴν ὀργή... Ποὺ νόμισες πὼς θὰ γυρίσης ξανὰ στὸ καράβι.

Τὸ σκυλὶ τότε οὔρλιασε πιὸ θλιβερά, θὲς ἀπὸ τὸν πόνο, θὲς ἀπ' τὸν καϋμό. Δὲν ἐγύρεψε ν' ἀκολουθήση πιὰ τὴ βάρκα ἀλλὰ χαχλάκιζε μὲ τὰ ποδάρια τὰ νερά, χωρὶς σκοπό, χωρὶς νόημα, μόνε-μόνε ὅσο νὰ μὴ βουλιάζη.

Εἶδα τότε τὴ φελούκα ν' ἀκοστάρη τὴν μπρατσέρα. Ὁ ναύτης τὴν ἔδεσε στὴν πρύμη κι' ἐσαλτάρησε ἐπάνω. Καὶ ἡ μπρατσέρα ὅλο καὶ νὰ σαλπάρη.

Ἡ ἀλυσίδα ἔτριζε δυνατά, καὶ σὲ λίγο πῆραν μέσα τὸ ἀγγουρέτο. Φυσοῦσε καλούτσικο μαϊστράλι καὶ στὴ στιγμὴ ἄρχισαν νὰ δουλεύουν τὰ πανιά. Καὶ φλόκος καὶ τουρκετίνα καὶ μαΐστρα. Καὶ ἡ μπρατσέρα χύθηκε, σὰν χέλι πάνω στὰ νερά, ἀφήνοντας πίσω ἀπὸ τὴν πρύμη χοχλάτο ἀφρισμένο αὐλάκι καὶ τραβώντας γοργὰ μὲ ρότα κατὰ τὸ Αἴγιο.

Τὸ σκυλὶ ὅλο καὶ οὔρλιαζε χτυπώντας μ' ἀπελπισιὰ τὴ θάλασσα καὶ τραβώντας κατὰ τὸ πέλαγος. Μὰ ἡ μπρατσέρα ἐμάκρυνε ὁλοένα καὶ τὸ σκυλὶ ἀπελπίστηκε. Ἐγύρισε τὸ κεφάλι κατὰ τὴ στεριὰ καὶ μὲ κόπο καὶ ἀγωνία πολλὴ πρόφτασε νὰ βγῆ καὶ νὰ πέση σὰν ψόφιο ἐπάνω στὶς τοῦφες τῶν φυκιῶν ποὺ εἶχε σωριάσει ὁ μπάτης, πάνω ἀπὸ τὸ κιόσκι, ἕνα εἶδος ἐξέδρας ἢ

Ἡ μπρατσέρα ἐμάκρυνε ὁλοένα...

σκιάδας, καθὼς σᾶς εἶπα, ποὖχε στήσει ὁ καφετζῆς μὲ παλούκια ἀπάνω στὸ νερὸ ἀκουμπώντας την στὸ μουράγιο.

Ὅτι ἔφτασε, σηκώθηκε ὁλόρθο τεντώνοντας τὸ λαιμό του, οὔρλιαζε σπαραχτικά, ἀγναντεύοντας τ' ἄσπρα λατίνια τῆς μπρατσέρας, ποὺ χώνευαν θολὰ στὴν καταχνιὰ τοῦ πελάου.

Καὶ τὸ ἄμοιρο φούσκωνε καὶ μὲ τὴ βαρειά του ανασανιὰ κάθε φορὰ ποὺ ἀνάσαινε, μάζευε ἡ κοιλιά του, κι' ὅλο τουρτούριζε παγωμένο, καθὼς ἔσταζε ἀπὸ πάνω του τὸ ἁλμυρὸ νερό.

* * *

Τὸ ἔβλεπα ἐκεῖ τρεῖς μέρες, καθισμένο πάντα στ' ἀκρογιάλι, ν' ἀγναντεύη τὸ πέλαγο. Δὲ σάλευε ἀπὸ κεῖ.

Τὸ συμπόνεσα. Τοῦ πήγαινα καὶ τοῦ 'ριχνα συχνά, κάτου ἀπὸ τὴν ἐξέδρα, ψωμὶ καὶ κόκκαλα. Μὰ τοῦ κάκου. Δὲν ἄγγιζε τροφή. Οὔτε γύρισε νὰ τὴ μυρίση. Κι' ὅλο σούρωνε. Καὶ τὰ πόδια του περδουκλώνονταν ἀπ' τὴν ἀδυναμία. Σὰν προσπαθοῦσε νὰ σηκωθῆ, λὲς καὶ εἶχε ποδόλυσσα. Μὰ καὶ τὰ παΐδια του ἐμετριόντουσαν κάτω ἀπὸ τὸ πετσί του.

Τὰ παιδιὰ τού καναν μαρτύρια γιατὶ δὲν εἶχε ἀφέντη. Ἦταν ἔλεγαν, σκυλὶ τοῦ δρόμου. Καὶ δός του πέτρες καὶ χαλίκια καταπάνω του. Τὸ κούτσαναν κιόλας γιὰ καλά.

Μὰ αὐτὸ—πρᾶγμα παράξενο—δὲν τὸ ἐννοοῦσε νὰ φύγη. Ἐκεῖ πάντα κάτω ἀπὸ τὶς σανίδες τῆς ἐξέδρας. Τί ξέρεις; Θὰ τοῦ φαινόταν ἴσως πὼς ἦταν κάτω ἀπ' τὴν κουπαστὴ τῆς μπρατσέρας, τοῦ σπιτιοῦ του.

—Στὴν ὀργή! Ποὺ νόμισες πὼς θὰ γυρίσης ξανὰ στὸ καράβι...

Μιὰ μέρα ἀφοῦ τὸ χάϊδεψα, τούδεσα τὸ λαιμὸ μ' ἕνα μαντήλι κ' ἔκανα νὰ τὸ πάρω μαζί μου στὸ σπίτι πούχα στὸ γιαλὸ κοντά. Μὲ ἀκολούθησε χωρὶς ἀντίσταση, κουνώντας τὴν οὐρά του. Σὰν ἔφθασα σπίτι, τὸ ἔλυσα καὶ τὸ χάϊδεψα πολύ. Μὲ κοίταξε μὲ τὰ τίμια μάτια τοῦ σκυλιοῦ, γεμᾶτα εὐγνωμοσύνη καὶ συμπάθεια, μάτια, ποὺ, ἂν καὶ ζῶο, ζωγραφίζονταν μέσα τους ὅλος ὁ βαθὺς καϋμὸς ποὺ τοῦ σπάραζε τὴν ψυχή. Καὶ γλείφοντάς μου τὰ χέρια ἔφυγε σιγὰ σιγά.

Σὲ λίγο γύρισε τὸ κεφάλι καὶ κουνώντας τὴν οὐρὰ μὲ ξανακοίταξε μὲ τὰ πονεμένα του μάτια καὶ τράβηξε. Τὸ ἔνοιωσα τὸ δυστυχισμένο. Σὰν νὰ μούλεγε νὰ μὴ τὸ παρεξηγήσω. Τὸ στόμα του ἦταν βουβό. Μὰ ἐκείνη ἡ ματιά του ἡ θλιβερὴ σὰ νὰ μούλεγε :

—Μὴ μὲ πάρεις γι' ἀχάριστο. Μὰ θέλω κάτω ἐκεῖ ποὺ τόσο μοιάζει μὲ τὸ καράβι μου νὰ ξεψυχήσω ἀγναντεύοντας τὸ πέλαγο καὶ ρουφώντας τὴν ἁρμύρα ποὺ φέρνει ὁ μπάτης.

Καὶ ὅμως, πόσο τοῦ μεγαλώνει τὸν πόνο του καὶ τὸ μαρτύριό του αὐτὸς ὁ μπάτης!

Ἐκεῖ κάτω ἀπὸ τὸ μουράγιο ποὖχε κρυφθῆ, ὅταν ἦταν ε ρίχη, μὲ τραβηγμένα τὰ νερά, ἄφηνε δυὸ πιθαμὲς τόπο ἡ θάλασσα. Κι' ἐκεῖ δά, ἀπάνω στὰ μουσκεμένα φύλλα, μαζευότανε κουλουριασμένο. Μὰ σὰν ἔπαιρνε ὁ μπάτης, ἡ θάλασσα ἔφτανε τὸν τοῖχο τοῦ μουράγιου καὶ τὸ σκέπαζε ὀρθὸ ὡς τὴν κοιλιά.

Μὰ ἐκεῖνο δὲν τὸ κουνοῦσε ἀπὸ ἐκεῖ. Μονάχα, σὰν ἄκουε τὴν ἁλυσίδα τοῦ ἀγγουρέτου κανενὸς καϊκιοῦ ποὺ ἄραζε, σηκωνότουν, ἔβγαινε κάτω ἀπὸ τὴ σκοτεινή του τρύπα, κι' ἀγνάντευε τὴ θάλασσα μυρίζοντας τὸν ἀέρα, καὶ ὅταν ἀκοστάριζε στὸ γιαλὸ κανένα βαρκὶ καϊκιοῦ, ἐσούρνονταν ἴσαμε κεῖ κουνώντας τὴν οὐρά του στοὺς ναῦτες. Μ' αὐτοὶ τὸ ἀπόδιωχναν μὲ πετριές, γιατὶ «εἶχε ὅλα τὰ σημάδια τῆς λύσσας, τὸ παλιόσκυλο». Τὰ μάτια του τὰ βαθουλωμένα ἐγυάλιζαν, χώρια ποὖχε τὴν οὐρά του πάντα κάτω ἀπὸ τὰ σκέλια.

Στὸ τέλος ἐκεῖνοι ποὖχαν τὰ μαγαζιὰ ἐκεῖ κοντὰ στὸ γιαλό, εἶπαν νὰ δέσουν μιὰ βαρειὰ πέτρα καὶ νὰ τὸ φουντάρουν ἀπ' τὴν ἄκρια τῆς ξυλένιας σκάλας τοῦ λιμανιοῦ, γιατὶ οὔρλιαζε πολὺ τὴ νύχτα, κι' αὐτὸ ἦταν κακό. Σὰν οὐρλιάζη τὸ σκυλὶ κάποιον θὰ πάρη ὁ χάρος ἐκεῖ κοντά. Εἶδα κι' ἔπαθα ὥσπου νὰ τοὺς ἀλλάξω τὴ γνώμη μὲ πολλὰ παρακάλια. Τοὺς εἶπα πὼς τὸ σκυλὶ δὲν ἔκλαιγε ἀπὸ γρουσουζιά, μὰ ἀπὸ τὸν καϋμὸ τῆς μοναξιᾶς του, καὶ πὼς ἐπειδὴ δὲν βάζει τίποτε στὸ στόμα του, θὰ ψοφήση μέσα σὲ 2-3 μέρες μονάχο του δίχως ἄλλο. Καὶ ἔτσι ἡσύχασαν οἱ χριστιανοί.

Τὶς προάλλες εἶχεν ἔλθει μιὰ γαλαξειδιώτισσα γολέτα καὶ τὸ ξημέρωμα, κοντὰ τρεῖς ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, ἔρριχναν μὲ τὴ βάρκα της τὰ παραγάδια, γιὰ νὰ τὰ κώσουν μὲ τὴν ἄλμπα. Εἴχαμε ἀνοιχτῆ μακρυά, καὶ τὸ σηστεριανὸ τὸ ἀγέρι, πούβγαιναν τὴν ὥρα ἐκείνη οἱ ξέρες, μούφερνε ξεψυχισμένο τὸ οὔρλιασμα τοῦ δυστυχισμένου σκυλιοῦ.

Σὲ λίγο, ἂν καὶ πέσαμε πιὸ κοντὰ στὸ γιαλό, δὲν τάκουγα πιά. Θὰ ἦταν ἀπάνω κάτω ἡ ὥρα ποὺ πρόβαλε ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς Δεσφίνας ὁ αὐγερινός. Εἶχα ξεχάσει τὸ σκυλὶ καὶ ψάρευα ὅσο ποὺ βγῆκε ὁ ἥλιος. Ὕστερνὰ σὰ σύραμε ἀπάνω καὶ τὰ δυὸ παραγάδια τραβήξαμε κατὰ τὸ γιαλό.

Ἐκεῖ στὴν ἀμμουδιὰ ἄκρη-ἄκρη, ἦταν ξαπλωμένο τὸ σκυλί, σὰν καθιστὸ ὅπως ζωγραφίζουν τὶς σφίγγες, μὲ τὰ πόδια ἐμπρός, μὲ τὸ λαιμὸ τεντωμένο, ἀγναντεύοντας τὸ πέλαγος. Ἀλλὰ ἦταν νεκρό. Μὲ τὸ κορμὶ ξυλιασμένο καὶ μάτια του ὀρθάνοιχτα, γυαλωμένα.

Τότε τὸ μικρὸ ναυτόπαιδο ποὺ μοῦ κρατοῦσε τὰ κουπιά:

—Μπά, εἶπε, ὁ κουτσάφτης. Τὸ κακόμοιρο τὸ σκυλί! Τόπαν καὶ τόκαμαν οἱ ἄπονοι.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 125)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Η ΑΝΟΙΞΗ

Βροχὴ καὶ καταχνιά... Βροχὴ καὶ συγνεφιά... Βροχὴ κι ἀέρας... Μέρες καὶ μέρες ἔχει νὰ φανῆ ὁ ἥλιος.

Μὲ τὰ χοντρὰ του παπούτσια ὁ Θάνος—τ' ἀρβυλάκια, ὅπως τὰ λέει—μὲ μιὰ παλιὰ μουσαμαδιὰ τοῦ θείου πάνω ἀπὸ τὸ παλτό του, ποὺ προστατεύει καὶ τὴ σάκκα μὲ τὰ βιβλία, ξεκινάει κάθε πρωὶ γιὰ τὴν «ποταμοπλοΐα» ποὺ θὰ τὸν πάη στὸ σχολεῖο.

Κι ὅταν γυρίζη, δὲν ἀργοπορεῖ στὸ δρόμο ὅπως ὅταν εἶναι λιακάδα. Ἴσια σπίτι ν' ἀλλάξη παπούτσια καὶ νὰ στεγνώση στὸ τζάκι!

Ὅποιον ἔρχεται ἀπ' ἔξω τὸν καλωσορίζουν σὰν ταξιδιώτη στὸ σπίτι.

—Καλῶς τον! Καλῶς τον!

Κι ὁ «ταξιδιώτης» τινάζεται, ἀλλάζει, δίνει ἀπάντηση στὶς ἐρωτήσεις...

Καὶ τὸ Σαββατοκύριακο, ἔτσι περνάει μὲ τὴν βροχή: μέσα στὸ σπίτι. Ποῦ ἀλλοῦ;

—Ἄχ, πῶς βαρέθηκα αὐτὴ τὴ βροχή! ἀναστενάζει ὁ Θάνος. Θεέ μου, πῶς θὰ στενοχωρήθηκε ὁ Νῶε μέσα στὴν Κιβωτό του!

—Μπά! εἶπε ὁ μικρὸς Παναγιώτης. Ἐγὼ δὲν θὰ βαριόμουν! Μὲ τόσα παράξενα ζῶα στὴν Κιβωτό, θὰ περνοῦσα πολὺ ὡραῖα! Θὰ τάκανε χάζι!

—Ὄχι... Δὲν μπορεῖ νὰ μὴν ἀνυπομονοῦσε νὰ σταματήση ἡ βροχή!... ἐπέμεινε ὁ Θάνος... Ὅταν βρέχη ἔτσι, μερόνυχτα, μοῦ φαίνεται πὼς ποτὲ πιὰ δὲν θὰ ξαστερώση...

—Εἶναι γιατὶ βγαίνεις ἀπὸ τὶς συνήθειές σου, εἶπε ὁ παπούς. Ἔχουμε τὴν τύχη νὰ ζοῦμε στὴν χώρα τοῦ ἥλιου. Μὴν ξεχνᾶς πὼς εἶναι χῶρες ποὺ βρέχει σχεδὸν ἀδιάκοπα.

—Ἄχ, δὲν θὰ μποροῦσα νὰ ζήσω σὲ μιὰ τέτοια χώρα! ἔκανε ὁ Θάνος. Εἶναι ἴσως γιατὶ πολὺ ἀγαπῶ τούτη τὴ χώρα ποὺ τὴ φωτίζει ὁ ἥλιος διαρκῶς. Γιατί ὅμως, παπού, τὴν ὀνόμασες «χώρα τοῦ ἥλιου»; Εἶναι χῶρες ποὺ ὁ ἥλιος τὶς φωτίζει περισσότερο;

—Σίγουρα, εἶναι χῶρες ποὺ τὶς τυραννάει ὁ ἥλιος. Τὶς τσουρουφλίζει καὶ τὶς σιγοψένει. Τὴν δική μας, ὅμως, χώρα τὴν ἀγαπάει ὁ ἥλιος, θαρρεῖς σὰν θυγατέρα. Τρυφερὸ εἶναι τὸ φῶς του, σὰν τὸ χάδι τοῦ πατέρα. Καὶ τὸ χειμῶνα ἡ ἑλληνικὴ λιακάδα, εἶναι σχεδὸν μιὰ πατρικὴ εὐλογία σὲ τούτη τὴν ὄμορφη χώρα μὲ τὴν γαλανὴ σκεπὴ καὶ τὴν γαλάζια ζώνη. Πῶς νὰ συνηθίσωμε λοιπὸν νὰ ζοῦμε χωρὶς ἥλιο;

—Γιὰ τοῦτο κι ἐγὼ περιμένω μὲ τέτοιαν ἀνυπομονησία τὴν ἄνοιξη! κάνει ὁ Θάνος. Θεέ μου, γιατὶ μόνο μιὰ ἐποχὴ τοῦ χρόνου νὰ εἶναι καλή; Γιατί νὰ ὑπάρχουν οἱ ἄλλες;

—Μὰ γιὰ νὰ τὴν ἑτοιμάσουν, Θάνο μου...

—Νὰ ἑτοιμάσουν τὴν ἄνοιξη;

—Μὰ ναί. Βέβαια! Δὲν τὸ συλλογίστηκες ποτέ; Αὐτὸ τὸ στάχυ, αὐτὸ τὸ βλαστάρι, αὐτὸ τὸ μπουμπούκι ποὺ θὰ στολίση βασιλικὰ τὴν ἄνοιξη, ποὺ θὰ γίνη ἡ φορεσιὰ ἡ πανόμορφη, τῆς γῆς καὶ ἡ χαρὰ τῶν ματιῶν μας, χρειάζονταν τὶς βροχὲς τοῦ φθινόπωρου, τὴν βαριὰ περισυλλογὴ τοῦ χειμῶνα, γιὰ νὰ φανερωθοῦν στὴ γῆ στὴν ὥρα τους. Τὰ στολίδια τῆς ἄνοιξης, ὅλες οἱ ἄλλες ἐποχὲς ἐδούλεψαν γιὰ νὰ τὰ ἑτοιμάσουν. Τῆς τὰ χάρισαν νὰ τὰ φορῆ. μὰ γιὰ νὰ γίνουν, χρειάστηκε καὶ ἡ βροχή, καὶ τὸ σύγνεφο κι ἡ καταχνιὰ καὶ τὸ χιόνι...

—Ἀλήθεια, ἔκανε συλλογισμένα ὁ Θάνος. Δὲν τόχα συλλογιστῆ...

—Εἶναι μιὰ ἀδικία πολὺ φυσική... γέλασε ὁ παπούς... Ὁ χρόνος τῆς ἑτοιμασίας, εἶναι πάντα ἕνας χρόνος μονότονος, σκοτεινός, ἀτελείωτος. Ἐνῶ ὅταν φτάση ἡ ὥρα νὰ δειχτῆ αὐτὸ ποὺ ἑτοιμάστηκε, αὐτὴ ἡ ὥρα εἶναι τόσο φιγουράτη, τόσο χαρούμενη, τόσο θριαμβευτική, ποὺ ξεχνάει κανεὶς πόσο σιωπηλὸ κόπο καὶ πόση ὑπομονὴ χρειάστηκε ὁ ἐρχομός της.

—Εἶναι σὰν τὸ καινούργιο φουστάνι ποὺ μοῦ ράβει ἡ μητέρα, εἶπε ἡ Λενιώ... Πόσος κόπος καὶ πόσα νυχτέρια! Ὕστερα τὸ φοράω ἐγώ, κι ὅλοι μοῦ λένε: «Τί ὡραῖο φουστάνι, Λενιώ, μὲ γειά σου!» Ποιὸς συλλογίζεται τὸν κόπο ποὺ ἔκανε ἡ μητέρα γιὰ νὰ τὸ ράψη καὶ ὁ πατέρας γιὰ νὰ ἔχη τὰ χρήματα νὰ μοῦ ἀγοράση τὸ ὕφασμα! Μόνον ἐγὼ τὸ συλλογίζομαι!

—Καὶ πάλι καλά, Λενιώ μου! γέλασε ὁ παπούς. Φαντάσου νὰ μὴν τὸ συλλογιζόσουν οὔτε σύ!

—Μοιάζει ἀκόμη αὐτὴ ἡ ἐποχὴ τῆς προετοιμασίας μὲ τὴν μελέτη μας! εἶπε ὁ Θάνος. Κόποι, ξενύχτια, χτυποκάρδια, κλείσιμο μέρες λιακάδας. Κι ὕστερα τὸ ἀποτέλεσμα, εἶναι ἐνδεικτικὸ μὲ ἄριστα! Ὅταν τὸ παίρνω αὐτὸ τὸ ἐνδεικτικό, οὔτε κὰν θυμᾶμαι τὴν μελέτη!

—Ὁ σοφὸς μὲς στὸ γραφεῖο του, ὁ καλλιτέχνης μὲς στὸ ἐργαστήρι του, τὸ ἴδιο ζοῦνε μιὰ ἀτελείωτη ἐποχὴ προετοιμασίας ὡς νὰ δημιουργήσουνε τὸ ἔργο τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς τους... εἶπε ὁ παπούς. Ναί, ὅ,τι εἶναι ὡραῖο, χρειάζεται αὐτὴν τὴν ἀτέλειωτη σκοτεινὴ ἐποχὴ γιὰ νὰ ἑτοιμασθῆ... Εἶναι σὰν τὴν μυστικὴ ἐργασία τοῦ σπόρου, στὴ γῆ... Ὁ σπόρος εἶναι κάτι ζωντανὸ κι εὐλογημένο... Γιατὶ ὁ θεὸς τούδωσε τὴ δύναμη νὰ ζῆ, ν' ἀψηφάει παγωνιὲς καὶ πλημμύρα, νὰ σκίζη τὸ χῶμα, νὰ φυτρώνη, νὰ γίνεται δέντρο ψηλὸ σὰν τὸ καμπαναριό, νὰ γίνεται ὀμορφιὰ καὶ χρῶμα καὶ μοσκοβολιὰ μὲς στὸ λουλούδι.... Πόση δύναμη κρυφὴ κλείνεται στὸν σπόρο! Κι αὐτὴ ἡ τυφλὴ πίστη στὴν ἄνοιξη, αὐτὴ ἡ πίστη πὼς ἡ ἄνοιξη θαρθῆ καὶ ὁ μόχθος δὲν θὰ πάη χαμένος... Αὐτὴ ἡ πίστη στὴ ζωὴ καὶ στὴ νίκη τῆς ζωῆς! Καὶ τὸ δέντρο ποὺ δὲν εἶναι ξερὸ ἀπὸ γερατιά, ἀλλὰ ξερὸ ἀπὸ τὸ φυλλορόημα, δὲν νιώθει τὸ θάνατο μέσα του καθὼς τὸ χτυπᾶνε οἱ μπόρες καὶ οἱ ἀνέμοι τοῦ χειμῶνα... Νιώθει τὴ ζωὴ νὰ κυκλοφορῆ, μαζὶ μὲ τοὺς χυμοὺς καὶ γιὰ τοῦτο ξέρει (μὲ τὴ σοφία ποὺ ἔχουνε ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ θεοῦ, κι ὅλα τὰ φυτὰ) ξέρει κι αὐτὸ πὼς ἡ ἄνοιξη θαρθῆ...

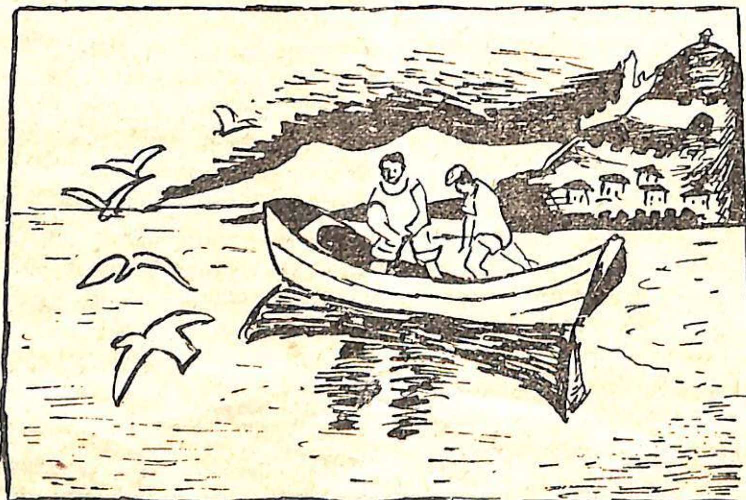
—Δηλαδὴ σὰ νὰ λέμε, παπού, θέλεις νὰ δῶ τὸ χειμῶνα σὰν μιὰ προετοιμασία τῆς ἄνοιξης

—Εἴτε τὸν δῆς ἔτσι εἴτε δὲν τὸν δῆς, αὐτὸ εἶναι ὡστόσο... Μὲς στὴν βροχή, τὴν παγωνιά, τὴν καταχνιά, ὁ σπόρος δουλεύει, σκάβει τὸ δρόμο του μέσαστὸ χῶμα,ἑτοιμάζειτὴν θριαμβευτική του στιγμή, γιὰ τὴν ἄνοιξη... Ὅμως εἶναι καὶ κάτι ἄλλο... Σὲ λίγο θάχωμε 25 Μαρτίου... Θὰ δοξολογήσωμε τὴν ἐπέτειο μιᾶς μέρας ποὺ σήμανε τὴν ἀρχὴ τοῦ Ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἐλευθερία... Ἑνὸς ἀγῶνα λίγων χρόνων ποὺ ξανάδωσε στοὺς Ἕλληνες τὸ ὄνομά τους καὶ τὴ γῆ τῶν πατέρων τους ἐλεύθερη... Ὅμως αὐτὴν τὴν 25 Μαρτίου 1821, πόσες ἀτελείωτες μέρες δὲν τὴν προετοίμαζαν, πόσες δεκάδες κι ἑκατοντάδες χρόνια!

Μὲς στὸν ἀτέλειωτο χειμῶνα τῆς σκλαβιᾶς, μὲς στὴν καταχνιὰ τῶν σκοτεινῶν ἐκείνων χρόνων, ὁ σπόρος δούλευε.. Καὶ ἦταν ὁ σπόρος, ἡ πίστη στὰ ἱερὰ καὶ τὰ πάτρια. Ἡ πίστη ποὺ ἔδενε τὸν Ἕλληνα μὲ τὴν πατρίδα καὶ τὴν ὀρθοδοξία. Ὁ σπόρος δούλευε, ἥσυχος μὲς στὴν πίστη του ὅτι ἡ Ἄνοιξη μιὰ φορὰ θαρθῆ, ὅτι πάντα ἔρχεται μιὰ ἄνοιξη γιὰ τὸν ζωντανὸ κι εὐλογημένο σπόρο, ποὺ μὲς ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς γῆς καρτεράει νὰ διαβῆ ὁ ἀτελείωτος χειμώνας γιὰ νάρθη ἡ ὥρα του... Γιὰ τοῦτο παράλληλα μὲ τὸ Εἰκοσιένα μαθαίνομε νὰ τιμοῦμε τὰ χρόνια τὰ ἀτέλειωτα ποὺ τὸ ἑτοίμασαν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ κράτησαν αὐτὴ τὴν πίστη ἀναμμένη, καὶ ποὺ οἱ ἴδιοι δούλεψαν γιὰ νἄρθη αὐτὴ ἡ μέρα ποὺ γιορτάστηκε ἡ Ἀνάσταση τοῦ Γένους...

—Πόσες κουβέντες δὲν μᾶς ἔφερε ἡ ἄνοιξη! γέλασε ὁ Θάνος.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Ψαράδες στὴ Ναύπακτο

(Τοῦ Ἀθ. Νικ. Παπαθανασόπουλου)

* ΤΟ ΣΚΑΚΙ *

28ον

ΚΛΕΙΣΤΑ ΝΤΕΜΠΟΥΤΑ

Καθώς έχουμε πεῖ κλειστὰ ντεμποῦτα λέγονται ἐκεῖνα ποὺ ἀρχίζουν μ' ἕνα διπλὸ βῆμα τοῦ πιονιοῦ τῆς Βασίλισσας (1 δ2 - δ4).

Ἡ πιὸ συνηθισμένη ἀπάντηση τῶν μαύρων εἶναι ἡ ἀντίστοιχη κίνηση δ7 - δ5 κι ἔτσι ἔχουμε τὴν παρτίδα τῶν πιονιῶν τῆς Β.

Ἐδῶ πάλι ἡ πιὸ συνηθισμένη συνέχεια τῶν λευκῶν εἶναι ἡ κίνηση 2 γ2 - δ4 κι ἔτσι ἔχουμε τὸ γκαμπὶ τῆς Β ποὺ μπορεῖ νὰ γίνη δεκτὸ ἀπὸ τὰ μαῦρα (2.... δ5Xγ4) ἢ ὄχι. Καὶ οἱ δυὸ περιπτώσεις εἶναι πολὺ συνηθισμένες στὰ τουρνουά. Θὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν κάθε μιὰ χωριστά.

Δεκτὸ γκαμπὶ τῆς Β

Τὰ μαῦρα δέχονται τὴν προσφορὰ τοῦ πιονιοῦ καὶ ἡ συνέχεια συνήθως γίνεται ἔτσι:

Λευκά	Μαῦρα
1 δ2 - δ4	δ7 - δ5
2 γ2 - γ4	δ5Xγ4
3 Ιη1 - ζ3!	Ιη8 - ζ6
4 ε2 - ε3	ε7 - ε6
5 Αγ1Xγ4	γ7 - γ5
6 0 - 0	Ιβ8 - γ6

7 Ιβ1 - γ3 καὶ ἡ ἀνάπτυξη τῶν κομματιῶν ἐξελίσσεται ὁμαλὰ καὶ γιὰ τὰ δυὸ μέρη.

Ὅπως ἔχει ἀποδείξει ἡ θεωρία τοῦ νοίγματος αὐτοῦ τὸ γκαμπὶ ἐδῶ δὲν εἶναι ἀληθινὸ ἀλλὰ εἰκονικὸ (ψευδογκαμπὶ) γιατὶ τὰ λευκὰ πάντα μποροῦν νὰ πάρουν πίσω τὸ πιόνι ποὺ προσέφεραν.

Ἡ συνέχεια μετὰ τὴν 3η κίνηση τῶν λευκῶν συχνὰ εἶναι ἡ ἀκόλουθη

3. . . . . β7 - β5

Τὰ μαῦρα δείχνουν τὴν πρόθεση νὰ διατηρήσουν τὸ πιόνι, ἀλλὰ δὲν θὰ μπορέσουν

4 α2 - α4	γ7 - γ6
5 ε2 - ε3!	α7 - α6
6 β2 - β3	γ4Xβ3
7 α4Xβ5	γ6Xβ5
8 Αζ1Xβ5+	Αγ8 - δ7

(ἐὰν ἔπαιρνε μὲ τὸ πιόνι α6 θὰ ἔχανε τὸν Πα8)

9 Αβ5Xδ7+	Ιβ8Xδ7
10 Βδ1Xβ3 κλπ.	

Μὴ δεκτὸ γκαμπὶ τῆς Β.

Πιὸ λογικὴ καὶ πιὸ συνηθισμένη εἶναι ἡ μὴ ἀποδοχὴ τοῦ γκαμπί.

Τὰ μαῦρα ἀντὶ νὰ πάρουν τὸ πιόνι, ποὺ δὲ θὰ μπορέσουν νὰ τὸ κρατήσουν, προτιμοῦν νὰ φροντίσουν γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τοῦ δικοῦ τους πιονιοῦ δ5 καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῶν κομματιῶν τους. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνη μὲ πολλοὺς τρόπους. Ὁ καλύτερος εἶναι νὰ ὑποστηριχθῆ τὸ πιόνι δ5 μ' ἕνα ἄλλο πιόνι, εἴτε τὲ ε εἴτε τὸ γ. Ἂν τὰ μαῦρα παίξουν 2.... ε7 - ε6 ἔχουμε τὴν κλασσικὴ ἄμυνα κι ἂν παίξουν 2.... γ7 - γ6 ἔχουμε τὴ λεγομένη «σλαυικὴ ἢ τσεχικὴ ἄμυνα». Σᾶς δίνω ἐδῶ τὴν πιὸ συνηθισμένη ἐξέλιξη τῆς κάθε μιᾶς:

Α

Λευκά	Μαῦρα
1 δ2 - δ4	δ7 - δ5
2 γ2 - γ4	ε7 - ε6
3 Ιβ1 - γ3	Ιη8 - ζ6
4 Αγ1 - η5	Ιβ8 - δ7
5 ε2 - ε3	Αζ8 - ε7
6 Ιη1 - ζ3	0 - 0
7 Πα1 - γ1	α7 - α6
8 γ4Xδ5	ε6Xδ5
9 Αζ1 - δ3	γ7 - γ6
10 0 - 0	Πζ8 - ε8
11 Βδ1 - γ2	Ιδ7 - ζ8
12 α2 - α3 κλπ.	

Ἰδοὺ μιὰ παρτίδα πάνω στὸ ἄνοιγμα αὐτὸ παιγμένη στὸ Βερολῖνο τὸ 1924 ἀπὸ δυὸ μεγάλους σκακιστάς:

Λευκὰ Rubinstein	Μαῦρα Lasker
1 δ2 - δ4	δ7 - δ5
2 γ2 - γ4	ε7 - ε6
3 Ιη1 - ζ3	Ιη8 - ζ6
4 Ιβ1 - γ3	Αζ8 - ε7
5 Αγ1 - η5	Ιβ8 - δ7
6 ε2 - ε3	0 - 0
7 Πα1 - γ1	γ7 - γ6
8 Αζ1 - δ3	δ5Xγ4
9 Αδ3Xγ4	Ιζ6 - δ5
10 Αη5Xε7	Βδ8Xε7
11 0 - 0	Ιδ5Xγ3
12 Πγ1Xγ3	ε6 - ε5
13 Ιζ3Xε5	Ιδ7Xε5
14 δ4Xε5	Βε7Xε5
15 ζ2 - ζ4	Βε5 - ε7
16 ζ4 - ζ5!	Αγ8-δ7
17 ε3 - ε4	Πα8 - δ8
18 Βδ1 - θ5	Βε7Xε4
19 Πγ3 - η3	Βε4 - δ4+!
20 Πζ1 - ζ2	Αδ7Xζ5
21 Βθ5 X ζ5	Βδ4Xγ4
22 Πη3Xη7+	Ρη8Xη7
23 Βζ5 - ζ6+	Ρη7 - η8

24 Βζ6 - η5+ καὶ ἡ παρτίδα εἶναι νούλα μὲ τὸ διαρκὲς σάχ.

Β.

Λευκά]	Μαῦρα
1 δ2 - δ4	δ7 - δ5
2 γ2 - γ4	γ7 - γ6
3 Ιη1 - ζ3	Ιη8 - ζ6
4 ε2 - ε3	Αγ8 - η4
5 Αζ1 - ε2	Ιβ8 - δ7
6 Ιβ1 - γ3	Αη4Xζ3
7 η2Xζ3	Βδ8 - β6 κλπ.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν Ὁλλανδικὴ ἄμυνα καὶ τὰ ἄλλα κλειστὰ ντεμποῦτα

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

Ο ΜΑΡΑΣΜΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 123)

—Τὸ γνωρίζεις, παιδί μου, αὐτὸ τὸ σκυλί; ρώτησα τὸν πονόψυχο μικρό.

—Ἆμ δὲν τὸ γνωρίζω. Εἶναι ὁ κουτσάφτης. Ἀπὸ πατριώτικο καράβι, ἀπὸ τὴν μπρατσέρα τοῦ Νικολοῦ τοῦ Σταμπᾶ. Εἶχαν πῆ πὼς θὰ τὸ διώξουν καὶ τόδιωξαν.

—Καὶ γιατί τόδιωξαν, παιδί μου;

—Νά, ἦταν πολὺ ἥμερο... Δὲν ἦταν διόλου κακό. Ὅσα κι' ἂν τούκαναν, καὶ ξύλο καὶ δέσιμο σφιχτό, γιὰ ν' ἀγριέψη, αὐτὸ τίποτα. Ἕνα καραβόσκυλο, ξέρεις, κύριε, πρέπει νἆναι ἄγριο, κακό, νὰ γαβγίζη δυνατὰ καὶ νὰ δείχνη τὰ δόντια του. Αὐτὸ ἦταν γεννημένο καλὸ καὶ ἥμερο. Ὅσοι κι' ἂν ζύγωναν στὸ καράβι, αὐτὸ κουνοῦσε τὴν οὐρά του. Δὲν ἐλόγιαζε κανένα γιὰ κλέφτη. Δὲν ἔβαζε κακὸ στὸ νοῦ του γιὰ κανέναν ἄνθρωπο...

Κι' ἐγὼ ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή, εἶχα τὴ γελασμένη ἰδέα ὅτι σ' αὐτὸν τὸν κόσμο μόνο τὸν ἄνθρωπο βουλιάζει καὶ σβύνει ἡ καλωσύνη.

* Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ *

Ο ΝΕΑΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΛΕΥΚΑΔΙΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

Ἱδρύθηκε στὸ Σύβρο τῆς Λευκάδος ὑπὸ τὴν ἐποπτεἰαν τῶν Ἰωάννου Παν. Βουκελάτου, Κων)τίνου Θεοφ. Πασίτσα, Σπυρίδωνος Π. Κακαβούλη καὶ Σπυρίδωνος Βασ. Μαραγκοῦ, σύλλογος μὲ τὸν τίτλο «Λευκαδίτικα νειάτα». Προσκαλοῦνται ὅλοι οἱ ἀναγνῶσται τοῦ «Σπ. τοῦ Παιδιοῦ» καὶ ἰδιαιτέρως οἱ Λευκαδίτες-σες νὰ προσχωρήσουν καὶ νὰ γίνουν μέλη τοῦ συλλόγου μας ποὺ μοναδικός του σκοπὸς εἶναι ἡ ἑνότης καὶ ἡ ἐπικοινωνία ὅλων τῶν Ἑλληνοπαίδων. Στὸ σύλλογο μὲ τὰ πολλὰ ἰδανικά, στὸ σύλλογο ποὺ θὰ χαρίση στὰ Λευκαδιτόπουλα καὶ σὲ ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα θάρρος καὶ δύναμη ἀκατάβλητη γιὰ μιὰ καινούργια πρόοδο γιὰ μιὰ καινούργια... ἰδέα γιὰ μιὰ Ἑλλάδα φωτεινὴ χριστιανική. Ὅλοι καὶ ὅλες γράψατε στὴ διεύθυνση: Ἰωάννην Π. Βουκελάτον εἰς Σύβρον Λευκάδος.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΛΕΥΚΑΔΙΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»
ΛΕΥΚΑΔΟΣ

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ»

Στὸ χωριὸ Πεντάβρυσος Καστοριᾶς ἱδρύθηκε νεανικὸς σύλλογος μὲ τὴν ἐπωνυμία τὸ «Ἄνθος τῆς Καστοριᾶς».

Σκοπὸς τοῦ Συλλόγου εἶναι ἡ μόρφωση τῶν Ἑλληνοπαίδων.

Ὁ νεοΐδρυθεὶς σύλλογος γιὰ νὰ ἐγκαινιάση τὴν ἵδρυσή του προκηρύσσει διαγωνισμὸ μὲ ἐλεύθερο θέμα. Μόνο πεζὸ καὶ σκίτσο.

Ἡ προθεσμία εἶναι 40 ἡμέρες. Θὰ ἀπονεμηθοῦν τὰ ἑξῆς βραβεῖα: 1) ἕνα βραβεῖο γιὰ πεζὸ λόγο ἀξίας (12.000) καὶ 2) βραβεῖο γιὰ σκίτσο ἀξίας (8000) δραχμῶν.

Ὅποιος μετάσχη στὸ διαγωνισμὸ ὑποχρεοῦται νὰ γράψη ὀνοματεπώνυμο, πατρώνυμο, σχολεῖον καὶ τάξη. Ἑκάστη συμμετοχὴ πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ (2000) δραχ. Οἱ συμμετοχὲς νὰ ἀποστέλλωνται στὴν διεύθυνση: Ἠλιάδην Θεόφιλον μαθητὴν Γυμνασίου Ἄργους Ὀρεστικοῦ Καστοριᾶς

Τὸ συμβούλιο τοῦ νέου Συλλόγου τὸ ἀπαρτίζουν οἱ: Πρόεδρος Χατζιωαννίδης Ν. Γραμματεὺς Ἠλιάδης Θεοφ. Ταμίας Παπαδόπουλος Γεωργ. Ἀντιπρόεδρος Λαζαρίδης Π. Σύμβουλοι: Παπαδόπουλος Ἰω., Παπαδόπουλος Σταῦρος, Βασιλειάδου Ζ.

Παρακαλεῖται ὁ Σύλλογος «ΕΛΙΚΩΝ» Σερρῶν νὰ μοῦ ἀποστείλει τὸ βραβεῖο, ποὺ κέρδισα, στὴ διεύθυνση: Λουκᾶν Ντερέκαν, Μητροπολίτου Ἰεζεκιὴλ 15 Καρδίτσα.

Λουκᾶς Ντερέκας

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΚΡΗΤΗ»

Ἐπανάσταση στὰ χρονικὰ τῶν Συλλόγων θὰ προκαλέση ὁ διαγωνισμὸς τοῦ Συλλόγου «ΚΡΗΤΗ» ποὺ παρατείνεται ὡς τὶς 25 Ἀπριλίου. Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλόγου Γ. Χειλαδάκης προσέφερε στὸ Σύλλογο ἕνα βιβλίο ἀξίας 25000 ποὺ θὰ δοθῆ ὡς «ἔκτακτο δῶρο» στὸν πρῶτο ποὺ θὰ βραβευθῆ στὸ πεζὸ θέμα.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου «Κρήτη»
Παναγ. Ἀναστασάκις

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Κανεὶς δὲν τὸ εἶχε ἀκόμη συλλογιστῆ. Μόνον ἡ Μαίρη Γκράντ γύριζε ξανὰ στὸ παρελθόν. Ὁ Τζὼν Μάνγκλς παρατήρησε πὼς ἦταν χλωμὴ σὰν πεθαμένη,καὶ κατάλαβε τὶ γινόταν μέσα της.

—Μὶς Μαίρη! φώναξε. Κλαῖτε!

—Κλαῖς, παιδί μου; ἔκανε κι' ἡ λαίδη Ἕλενα μὲ συμπόνια.

—Ὁ πατέρας μου, μιλαίδη! Ὁ πατέρας μου! ἀποκρίθηκε ἡ κοπέλλα.

Δὲν μπόρεσε νὰ συνεχίση. Ὅμως ὅλοι τότε κατάλαβαν τὸν λόγο τῆς ἀπελπισίας της.

Ναί, δὲν τὸ εἶχαν συλλογιστῆ! Ἡ προδοσία τοῦ Ἄΰρτον ἔδειχνε κοντὰ στ' ἄλλα πὼς ὅσα τοὺς εἶχε διηγηθῆ γιὰ τὸν Χάρυ Γκράντ καὶ τὸ ναυάγιο τῆς Βρεττανίας ἦταν ψέμματα!

Ἦταν σίγουρο πὼς τὸ πλοῖο δὲν ναυάγησε στὸν Τούφολντ Μπαίη. Ποτὲ ὁ Χάρυ Γκράντ δὲν πάτησε τὸ πόδι του στὸ ἔδαφος τῆς Αὐστραλίας.

Γιὰ δεύτερη φορὰ ἡ σφαλερὰ ἑρμηνεία τοῦ ἐγγράφου τοὺς ἔρριχνε σὲ λανθασμένη κατεύθυνση. Ἦταν πολὺ φυσικὸ νὰ αἰσθάνονται ἀπελπισία τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ, καὶ κανένας δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ τοὺς πῆ παρηγορητικὰ λόγια ποὺ δὲν τὰ πίστευε οὔτε ὁ ἴδιος.

Ὁ Παγανέλι μουρμούριζε:

—Ἄχ παλιοέγγραφο! Πόσους καλοὺς ἀνθρώπους βασανίζεις ποὺ σπάζουν τὸ κεφάλι τους νὰ σ' ἑρμηνέψουνε σωστά!

Καὶ ὁ γεωγράφος ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ συγχωρήση τὸν ἑαυτό του, χτυποῦσε τὸ κεφάλι του σὰ νὰ τοῦ ἔφταιγε αὐτό.

Ὡστόσο ὁ Γκλένερβαν πῆγε νὰ συναντήση τὸν Μαλρέντυ καὶ τὸν Γουΐλσων ποὺ φύλαγαν ἔξω.

Ἡ σιωπὴ ἦταν βαθειά.

Τὰ μεγάλα σύννεφα ποὺ ἦταν φορτωμένα βροχή, ταξίδευαν στὸ στερέωμα.

Ὁ Μπὲν Τζόϋς κι' ἡ συμμορία του θὰ ἔπρεπε νὰ βρίσκονται ἀρκετὰ μακριὰ γιατὶ τὰ πουλιὰ ποὺ πετοῦσαν ἀμέριμνα ἀπὸ κλαδὶ σὲ κλαδί, τὰ καγκουρὸ ποὺ ἔβοσκαν ἥσυχα,ὅλα ἔδειχναν πὼς δὲν εἶχαν ταραχτῆ ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ ἀνθρώπου.

—Δὲν εἴδατε τίποτε; Δὲν ἀκούσατε τίποτε; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν τοὺς δυὸ ναῦτες.

—Ὄχι μυλόρδε, τίποτε!

—Δὲν θὰ εἶναι φαίνεται πολλοί, καὶ γι' αὐτὸ δὲν μᾶς ρίχτηκαν, μυλόρδε, εἶπε ὁ Μαλρέντυ. Αὐτὸς ὁ Μπὲν Τζόϋς θάφτιανε τὴν συμμορία του μὲ κάθε λογῆς ἀποβράσματα!

—Ἔτσι μοῦ φαίνεται καὶ μένα Μαλρέντυ! εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι συνήθως δὲν εἶναι πολὺ γενναῖοι. Ἡ καλύτερα δὲν εἶναι διόλου γενναῖοι!

—Εἶναι θρασύδειλοι! εἶπε ὁ Γουΐλσων.

—Ἀκριβῶς. Ξέρουν πὼς εἴμαστε πολὺ καλὰ ὁπλισμένοι. Ἴσως νὰ λογαριάζουν νὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν τὴν νύχτα. Νὰ μπορούσαμε νὰ ξεκολλήσουμε ἀπὸ αὐτὰ τὰ βαλτοτόπια καὶ νὰ προχωρήσουμε πρὸς τὴν ἀκτή!

—Εἶναι αὐτὸ τὸ καταραμένο ποτάμι! εἶπε ὁ Γουΐλσων.

—Γιατὶ ἡ Ἐντιμότης σας δὲν μᾶς προστάζει νὰ φτιάσωμε μιὰ σχεδία;

—Ἄχ παλιοέγγραφο...

εἶπε ὁ Μαλρέντυ. Δόξα σοι ὁ θεός, δὲν λείπουν τὰ ξύλα!

—Ὄχι, Μαλρέντυ! ἔκανε ὁ Γκλένερβαν. Αὐτὸς ὁ Σνόουϊ δὲν εἶναι συνηθισμένο ποτάμι.

Εἶναι ἕνας χείμαρρος ὁρμητικός, βαθὺς καὶ πλατύς! Ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἦρθαν καὶ τοὺς συνάντησαν κι' οἱ ἄλλοι ἄντρες ποὺ εἶχαν ἐξετάσει τὸ ποτάμι. Τὰ νερά του εἶχαν φουσκώσει μὲ τὶς τελευταῖες βροχές, κι' ἔτσι εἶχε γίνει ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐπικίνδυνα τῆς Αὐστραλίας.

Πῶς νὰ τολμήση κανεὶς νὰ βάλη σὲ κίνδυνο τὴν ζωή του σ' ἐκεῖνα τὰ νερὰ ποὺ μούγκριζαν ἀπαίσια κι' ὅλο σχημάτιζαν δίνες βαθειὲς σὰν χαράδρες;

Ὁ Τζὼν Μάνγκλς ἄλλωστε τὸ εἶχε δηλώσει κατηγορηματικά: ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸ διαβοῦν αὐτὸ τὸ ποτάμι!

—Ἀλλὰ πρόσθεσε δὲν εἶναι δυνατὸν πάλι νὰ καθίσωμε ἐδῶ χωρὶς νὰ κάνωμε τίποτε. Αὐτὸ ποὺ συλλογιζόμαστε νὰ κάνωμε πρὶν ἀπὸ τὴν προδοσία τοῦ Ἄΰρτον, γίνεται ἀκόμη πιὸ ἀναγκαῖο τώρα.

—Τὶ λές, Τζών; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν.

—Λέω πὼς χρειαζόμαστε βοήθεια.

—Αὐτό, σίγουρα!

—Κι' ὅτι τὴν χρειαζόμαστε ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ γρήγορα, πρὶν προφτάσουν οἱ συμμορῖτες νὰ συγκεντρωθοῦν καὶ νὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν.

—Μὰ τί ἔχουν νὰ κερδίσουν; ρώτησε ὁ Παγανέλι.

—Ἔχω μαζί μου μεγάλο ποσὸν ἀπὸ χρυσὰ νομίσματα! εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Τὰ ἔχω σὲ μιὰ μεγάλη πέτσινη ζώνη ποὺ δὲν τὴν βγάζω ἀπὸ πάνω μου!

—Κι' ὁ Ἄΰρτον τὸ ξέρει;

—Τὸ ξέρει!

—Τότε βέβαια καταλαβαίνω!

—Δῶστε μου ἕνα ἄλογο καὶ φεύγω ἀμέσως γιὰ τὴ Μελβούρνη! φώναξε ὁ Τζὼν Μάνγκλς.

—Μὰ εἶναι ἐπικίνδυνο Τζών! εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Δὲν εἶναι μόνον οἱ κίνδυνοι τοῦ δρόμου μέσα σὲ μιὰ ἄγνωστη περιοχή. Ὁ Μπὲν Τζόϋς μὲ τοὺς κακούργους του θὰ παραφυλάει σὲ ὅλα τὰ μονοπάτια.

—Τὸ φαντάζομαι, μυλόρδε. Μὰ κι' ἐδῶ ἡ θέση μας εἶναι ἀρκετὰ κρίσιμη. Δὲν μποροῦμε νὰ μείνωμε αἰωνίως ἐδῶ. Ὁ Ἄϋρτον ἔλεγε πῶς σὲ δέκα μέρες θὰ μποροῦσε νὰ πάη ὥς τὸ «Ντάνγκαν» καὶ νὰ μᾶς ἔφερνε ἐνισχύσεις. Ἐγὼ χρειάζομαι μόνον μιὰ ἑβδομάδα.

—Πρὶν μιλήση ὁ Γκλένερβαν, εἶπε ὁ Παγανέλι, θέλω νὰ σᾶς θυμίσω πῶς ὁ Τζῶν Μάνγκλς εἶναι ὁ πλοίαρχός μας καὶ γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ριψοκινδυνέψη. Ἐγὼ ὅμως μπορῶ περίφημα νὰ πάω!

—Πολὺ σωστά, εἶπε ὁ ταγματάρχης. Ἀλλὰ γιατὶ ἐσύ, Παγανέλι;

—Καὶ μεῖς γιατὶ εἴμαστε ἐδῶ; εἶπαν οἱ δυὸ ναῦτες.

—Καὶ νομίζετε πῶς μοῦ εἶναι δύσκολο νὰ κάνω διακόσια χιλιόμετρα καβάλλα;

—Φίλοι μου, ἄς ἀποφασίση ἡ τύχη ποιὸς ἀπὸ μᾶς θὰ πάη στὴν Μελβούρνη! Παγανέλι, γράψε τὰ ὀνόματά μας σὲ μερικὰ κομματάκια χαρτί.

—Ὄχι τὸ δικό σας, μυλόρδε! εἶπε ὁ πλοίαρχος.

—Καὶ γιατὶ ὄχι;

—Δὲν μπορεῖτε νὰ ἐγκαταλείψετε τὴν λαίδη Ἔλενα.

—Καὶ μάλιστα τώρα ποὺ εἶναι πληγωμένη, εἶπε κι ὁ Παγανέλι.

—Οὔτε εἶναι φρόνιμο νὰ χάνη ἡ ἀποστολὴ τὸν ἀρχηγό της, εἶπε ὁ ταγματάρχης.

—Ἡ θέση σας εἶναι ἐδῶ, μυλόρδε.

—Συμφωνῶ, Ἔντυ, ἐσὺ δὲν πρέπει νὰ πᾶς! ἐπέμεινε ὁ Μὰκ Νάμπς.

—Φίλοι μου, κάνετε τὸν λογαριασμὸ χωρὶς τὸν ξενοδόχο! εἶπε ὁ Γκλένερβαν ποὺ τοὺς ἄφηνε νὰ λένε. Αὐτὴ ἡ ἀποστολὴ ἔχει κινδύνους, κι ἔχω δικαίωμα νὰ ζητήσω νὰ μὴν ἐξαιρεθῶ. Γράψε καὶ τὸ δικό μου ὄνομα, Παγανέλι, κι εὔχομαι ἡ τύχη νὰ μοῦ χαμογελάση καὶ νάβγη πρῶτο αὐτό!

Κανένας πιὰ δὲν μποροῦσε νὰ ἔχη ἀντίρρηση.

Τράβηξαν λοιπὸν κλῆρο, καὶ ἡ τύχη ὑπέδειξε τὸν ναύτη Μαλρέντυ ποὺ ὅταν ἄκουσε τὸ ὄνομά του πέταξε τὸν κοῦκο του στὸν ἀέρα φωνάζοντας «Ζήτω!»

—Μυλόρδε, εἶμαι ἕτοιμος νὰ φύγω μόλις προστάξετε! εἶπε.

Ὁ Γκλένερβαν ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ Μαλρέντυ. Ὕστερα γύρισε στὸ ἁμάξι ἀφήνοντας τὸν ταγματάρχη καὶ τὸν Τζῶν Μάνγκλς νὰ φυλάξουν βάρδια. Ὁ λόρδος ἀνάγγειλε στὶς κυρίες τὴν ἀπόφασή τους καὶ ἡ λαίδη Ἔλενα βρῆκε νὰ πῆ λόγια στὸν Μαλρέντυ ποὺ πῆγαν κατευθεῖαν στὴν καρδιὰ τοῦ καλοῦ ναύτη.

Ἤξεραν πῶς ἦταν γενναῖος, ἔξυπνος, ρωμαλέος, ἱκανὸς ν' ἀντιμετωπίση τὴν κούραση καὶ τοὺς κινδύνους τοῦ ταξιδιοῦ.

Ἡ τύχη εἶχε καλὰ διαλέξει.

Ἀποφάσισαν νὰ φύγη ὁ Μαλρέντυ κατὰ τὶς ὀχτὼ τὸ βράδυ. Ὁ Γουίλσων θὰ τοῦ ἑτοίμαζε τὸ ἄλογο. Τοῦ ἄλλαξε μάλιστα καὶ τὰ πέταλα μὲ τὸ τριφύλλι καὶ τοῦ ἔβαλε πέταλα ἀπὸ τὸ ψόφιο ἄλογο.

Ἔτσι οἱ συμμορῖτες θὰ ἔχαναν τὰ ἴχνη του.

Στὸ μεταξὺ ὁ Γκλένερβαν θέλησε νὰ γράψη τὸ σημείωμα γιὰ τὸν Ἄουστιν, ἀλλ' ὅπως τὸ χέρι του τὸν πονοῦσε, παρακάλεσε τὸν Παγανέλι νὰ τοῦ ὑπαγορεύη καὶ νὰ γράφη.

Ὁ γεωγράφος ὅμως φαινόταν τόσο βυθισμένος στὶς σκέψεις του ποὺ χρειάστηκε νὰ τοῦ τὸ πῆ δυὸ - τρεῖς φορές.

Ἦταν φανερὸ ὅτι κάτι τὸν ἀπασχολοῦσε τόσο πολύ, ποὺ δὲν ἄκουγε οὔτε ἔβλεπε τίποτε.

...Πράγματι, τὸ ἔγγραφο τοῦ Χάρυ Γκράντ, ἀπασχολοῦσε σχεδὸν ἀδιάκοπα τὴν σκέψη του.

Ὡστόσο ὅταν ἐπιτέλους ἄκουσε αὐτὸ ποὺ τὸν παρακαλοῦσε ὁ Γκλένερβαν νὰ κάνη, ἔβγαλε μηχανικὰ τὸ σημειωματάριό του ἀπὸ τὴν τσέπη του, κι' ἔσκισε ἕνα φύλλο.

Ὁ Γκλένερβαν ἄρχισε νὰ τοῦ ὑπαγορεύη!

— «Παρακαλεῖται ὁ Τὸμ Ἄουστιν, μόλις λάβη τὴν παροῦσα ἐντολή, νὰ ὁδηγήση ἀμέσως καὶ χωρὶς καμμιὰ χρονοτριβὴ τὸ «Ντάνγκαν»...

Ὁ Παγανέλι ἔγραφε τὴν τελευταία λέξη ὅταν τὸ μάτι του ἔπεσε τυχαῖα στὴν ἐφημερίδα «Νέα τῆς Αὐστραλίας καὶ Νέας Ζηλανδίας» ποὺ ἦταν πεσμένη στὰ χόρτα, ὅπου τὴν εἶχε ἀφήσει ὁ ταγματάρχης. Ἦταν διπλωμένη ἔτσι ποὺ δὲν φαινόνταν παρὰ οἱ δυὸ τελευταῖες συλλαβές της.

Ὁ Παγανέλι σταμάτησε νὰ γράφη, καὶ φάνηκε νὰ ξεχνάη ἐντελῶς τὸν λόρδο, τὸ σημείωμα, τὰ πάντα...

—Λοιπόν, Παγανέλι; γέλασε ὁ Γκλένερβαν.

—Ἄ! ἔκανε ὁ γεωγράφος. Τώρα καταλαβαίνω!

—Τί καταλαβαίνεις;

—Τίποτε! Τίποτε!

Κ' ὕστερα πιὸ σιγὰ ἄρχισε νὰ λέη:

—Ἀνδία! Ἀνδία! Ἀνδία!

Σηκώθηκε. Ἅρπαξε τὴν ἐφημερίδα, κι ἄρχισε νὰ κόβη βόλτες μονολογώντας.

Ὅλοι τὸν κοίταζαν μὲ φανερὴ ἔκπληξη.

Κυριολεκτικὰ ἔδινε τὴν ἐντύπωση πὼς εἶχε τρελλαθῆ.

Ὅμως αὐτὸ δὲν κράτησε πολύ.

Σιγὰ σιγὰ ἡσύχασε, ἡ χαρὰ ποὺ ἔφεγγε στὰ μάτια του ἔσβυσε, καὶ ξαναγύρισε στὴν παλιά του θέση.

—Εἶμαι στὶς προσταγές σου, μυλόρδε! εἶπε.

—Λοιπόν, συνέχισε ὁ Γκλένερβαν, «νὰ ὁδηγήση ἀμέσως καὶ χωρὶς χρονοτριβὴ τὸ «Ντάνγκαν» σὲ γεωγραφικὸ μῆκος 37ο στὴν ἀνατολικὴ ἀκτὴ τῆς Αὐστραλίας».

—Σᾶς χαιρετῶ, μυλόρδε!...

—Τῆς Αὐστραλίας; εἶπε ὁ Παγανέλι. Ἄ! Ναί! Τῆς Αὐστραλίας.

Τελείωσε τὸ γράμμα καὶ τόδωσε τοῦ Γκλένερβαν νὰ τὸ ὑπογράψη.

Ὁ λόρδος ὑπέγραψε μὲ ἀρκετὴ δυσκολία.

Ὁ Παγανέλι, ταραγμένος ἀκόμα, ἔγραψε τὴν διεύθυνση.

Τὸμ Ἄουστιν
Δεύτερον Πλοίαρχον
τῆς θαλαμηγοῦ «Ντάνγκαν»
Μελβούρνη

Κι' ὕστερα ἔφυγε ἀπὸ τὸ ἁμάξι, μονολογώντας πάντα καὶ προφέροντας ἐκεῖνες τὶς χωρὶς νόημα συλλαβές:

Ἀνδία! Ἀνδία! Ἀνδία!

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΨΕΥΔΟΠΑΝΩΛΗΣ (πανούκλα) τῶν ὀρνίθων

Ποιός ἀγρότης καὶ ποιός πτηνοτρόφος εἰδικώτερα δὲν ξαίρει ὅτι τὴν ἄνοιξι καὶ τὸ φθινόπωρο, αὐτὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, μιὰ φοβερὴ ἀρρώστεια κυνηγάει σὰν κατάρα καὶ ξεπαστρέβει κυριολεκτικὰ τὶς κόττες μας;

Πρόκειται γιὰ τὴν ψευδοπανώλη ἢ πανούκλα ὅπως τὴ λέμε ἀλλοιῶς, ποὺ ἅμα παρουσιασθῆ στὸ κοτέτσι μας θερίζει γιὰ καλὰ τὰ μικρὰ πουλάκια καὶ τὶς κόττες. Ἡ καταστροφὴ (ψόφος) μπορεῖ νὰ φθάση καὶ στὰ 100 ο)ο.

Εἶναι ἀνάγκη λοιπόν, πρῶτα-πρῶτα, γιὰ τὸ δικό μας συμφέρον ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδας μας, γενικώτερα, νὰ μὴ μείνουμε μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια, μπροστὰ σ' αὐτὴν τὴν ὕπουλη, καταραμένη ἀρρώστεια. Καὶ ὑπάρχει σωτηρία ἅμα καταπιαστοῦμε πρόθυμα μὲ τὴν καταπολέμησί της καὶ τὴν προφύλαξί τοῦ κοτετσιοῦ μας.

ΜΕΡΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ

Παρουσιάσθηκε πρὶν ἀπὸ κάμποσα χρόνια στὴν Ἰάβα, Ἀγγλία, Ἀμερική, Ἰνδίες κλπ. Τελευταῖα (μὲ τὶς κόττες ποὺ φέραμε ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ) καὶ στὴ χώρα μας, μὲ τὰ γνωστὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Ἡ ἀρρώστεια ὀφείλεται σὲ μικρόβιο (ἰὸ) ποὺ οὔτε καὶ μὲ τὸ μικροσκόπιο ἀκόμα δὲν φαίνεται.

ΠΩΣ ΜΕΤΑΔΙΔΕΤΑΙ Η ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ

Ἡ μετάδοσι τοῦ μικρόβιου εἶναι ἐκπληκτικὰ εὔκολη, ἀφοῦ μέσα σὲ λίγες ἡμέρες ὁλόκληρες περιφέρειες προσβάλλονται ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια. Τότε καταφθάνουν στὰ κέντρα, μαζικά, οἱ διαμαρτυρίες τῶν ἀγροτῶν, γιὰ τὸ κακὸ ποὺ τοὺς βρῆκε.

Ἄδικα ὅμως γιατὶ τότε εἶναι πολὺ ἀργὰ καὶ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ σώση τὴν κατάστασι.

Κόττες ψόφιες, πεταγμένες στοὺς δρόμους, τὰ ρέματα, ἄρρωστα ὀρνίθια γενικά, οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ πόδια καὶ τὰ χέρια τους, οἱ μολυσμένες τροφές, τὰ σπουργίτια καὶ τὰ ἄλλα πουλιά, τὸ ἀκάθαρτο νερὸ κλπ. μποροῦν νὰ μεταδώσουν τὴν ἀρρώστεια. Μάλιστα, τώρα τελευταῖα, ἀποδείχτηκε, πὼς καὶ μὲ τὸν ἀέρα ἀκόμη μπορεῖ νὰ μεταδοθῆ σὲ μακρυνὲς ἀποστάσεις τὸ μικρόβιο τῆς ἀρρώστειας.

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

Καμμιὰ φορὰ τὰ συμπτώματα αὐτῆς τῆς ἀρρώστειας μπερδεύονται μὲ ἐκεῖνα ἄλλης ἀρρώστειας, (μολυσματικὴ βρογχίτιδα, μολυσματικὴ λαρυγγοτραχείτιδα, χολέρα, ἔλλειψι βιταμινῶν C, E κλπ.).

Πάντως τὰ συμπτώματα τοῦ ἄρρωστου πτηνοῦ εἶναι:

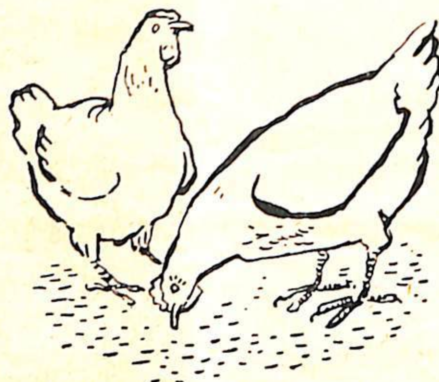
Κατήφεια (κατσούφιασμα, κακομοίριασμα), ἀνορεξία γιὰ φαγητό, δίψα, βήχας, κουτσουλιὲς νερουλὲς χρώματος πρασινόλευκου, τὸ λειρὶ μαυρίζει, ροχαλητό, στρίψιμο τοῦ λαιμοῦ, νευρικὰ συμπτώματα, παράλυσι, πυρεττὸ κλπ.).

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

1.—Φροντίδα νὰ φτειάξουμε κοτέτσι γιὰ κόττες.

2.—Συχνὰ καθαριότητα καὶ ἀπολύμανση τοῦ κοτετσιοῦ.

Ἡ ἀπολύμανση γίνεται: α) μὲ διάλυμα ἀσβέστου 10-20 ο)ο μὲ μικρὴ ποσότητα θειϊκοῦ χαλκοῦ (2-4 ο)ο). Ψεκάζουμε τὸ ἐσωτερικὸ καὶ ἐξωτερικὸ τοῦ κοτετσιοῦ. β) μὲ ἀτμοὺς θείου (θειαφιοῦ) ἅμα τὸ κοτέτσι μας μπορεῖ νὰ κλείση ἔτσι ὥστε νὰ μὴ παίρνει ἀέρα. Σ' ἕνα πήλινο δοχεῖο, βάζουμε μιὰ μικρὴ ποσότητα θειαφιοῦ, ἀνακατεύουμε μὲ αὐτὸ λίγα ροκανίδια ξύλου, περιβρέχουμε τὸ θειάφι μὲ οἰνόπνευμα, βάζουμε φωτιά, κλείνουμε γρήγορα τὴν πόρτα, καὶ ἀφίνουμε ἔτσι κλειστὰ ἐπὶ 24 ὧρες. Πρὶν ἀπὸ αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχουμε κλείσει καλὰ μὲ χαρτοταινίες καὶ ζυμάρι κάθε χαραμάδα ἀπὸ ὅπου μποροῦν νὰ φύγουν τὰ ἀέρια ποὺ θὰ παραχθοῦν μὲ τὸ κάψιμο τοῦ θειαφιοῦ. γ) Ἕνα καλὸ καὶ φθηνὸ ἀπολυμαντικὸ εἶναι ἡ κρεολίνη. Ὑγρὸ σκούρου χρώματος. Κάνουμε διάλυση σὲ νερὸ 5 ο)ο καὶ ψεκάζουμε τὸ ἐσωτερικό, ἐξωτερικὸ καὶ τὸ προαύλιο τοῦ πτηνοτροφείου μας. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνεται μιὰ φορὰ κάθε 5 μέρες. Ὁ ψεκασμὸς γίνεται τὶς πρωινὲς ὧρες. Καλλίτερο ἀπολυμαντικὸ γίνεται μὲ δύο μέρη κρεολίνης καὶ

ἕνα λυζόλ. Οἱ ὄρνιθες πρέπει νὰ μὴ βρίσκωνται μέσα στὸ κοτέτσι τὴν ὥρα τοῦ ψεκασμοῦ. Ἀερίζεται κατόπιν καλὰ ὁ χῶρος Τὸν χειμῶνα, μετὰ τὸν ψεκασμό, θερμαίνουμε καλὰ τὸν χῶρο καὶ ἀκολουθεῖ ἀερισμός. δ) Φορμόλη (φορμαλίνη ἢ φορμολδεΰδη) (35 ο)ο). Δὲν πρέπει ν' ἀφίνη κατακάθι (ἴζημα) γιατὶ τότε εἶναι νοθευμένη. Ψεκάζουμε ὅπως καὶ στὴν περίπτωσι τῆς κρεολίνης. ε) Λυζὸλ 5 ο)ο. Δραστικώτερο ἀπὸ τὴν κρεολίνη, στ) D.D.T. 5-7 ο)ο σὲ πετρέλαιο. ζ) Ἑξαχλωριοῦχο βενζόλιο, η) Ὀκταχλὼρ κλπ. θ) Ἐμβολιασμός.

Τὰ πάρα πάνω προφυλακτικὰ μέτρα ἔχουν φυσικὰ σπουδαία σημασία, ἀλλὰ πολλὲς φορὲς μ' ὅλα αὐτὰ ἡ ἀρρώστεια φθάνει στὸ πτηνοτροφεῖο μας.

Γι' αὐτὸ δὲν περιοριζόμαστε μόνον σ' αὐτά, ἀλλὰ κάνουμε ἐμβολιασμὸ μιὰ φορὰ τὸ χρόνο στὶς κόττες μας (φθινόπωρο ἢ ἄνοιξι).

Τὸ μπόλιασμα εἶναι εὔκολο, γίνεται δὲ στὴ φτερούγα (μεμβράνη).

Ἀποβραδύς, περιορίζουμε στὸ κοτέτσι τῆς κόττες καὶ τὸ πρωὶ κάνουμε τὸ μπόλιασμα. Δὲν μπολιάζουμε τὰ μικρὰ πουλάκια (μικρότερα τῶν 4 ἑβδομάδων). Τὰ ἀμπόλιαστα τὰ κρατᾶμε χωριστὰ ἀπὸ τὰ μπολιασμένα, γιατὶ ὑπάρχει φόβος ἡ ἀρρώστεια νὰ μεταδοθῆ καὶ στὰ πρῶτα. Μετὰ ἀπὸ λίγες ἡμέρες οἱ κόττες θὰ δείχνουν σὰν ἄρρωστες. Δὲν θὰ τρῶνε πολύ, θὰ εἶναι κατσουφιασμένες, θὰ φταρνίζωνται θὰ γεννοῦν λιγώτερα αὐγὰ (μὲ αὐγοπαραγωγὴ 10-15 ο)ο) καὶ μερικὲς μπορεῖ καὶ νὰ ψοφήσουν (μέχρι 2 ο)ο). Ἀλλὰ αὐτὸ θὰ περάση μέσα σὲ 7-10 ἡμέρες, ὁπότε καὶ ἡ αὐγοπαραγωγὴ ξανανεβαίνει στὸ πρῶτο.

Τὴν τετάρτη ἢ πέμπτη ἀπὸ τὸν ἐμβολιασμὸ ἡμέρα, ἐξετάζουμε τὶς κόττες γιὰ νὰ διαπιστώσουμε ἂν τὸ ἐμβόλιο ἔπιασε (ἂν ναί, ἡ φτερούγα στὸ μέρος ποὺ ἔγινε τὸ ἐμβόλιο εἶναι κοκκινωπὴ καὶ πονάει). 10 ἡμέρες μετὰ τὸν ἐμβολιασμὸ τὸ πτηνὸ εἶναι ἄνοσο.

Γενικὰ τὸ ἐμβόλιο τὸ χρησιμοποιοῦμε μόλις τὸ ἀγοράσουμε γιατὶ ἂν μείνη, ὑπάρχει μεγάλος φόβος νὰ χαλάση καὶ ἀντὶ γιὰ καλό, νὰ μᾶς κάνη κακό. Ἡ ἀνάμιξι τοῦ ἐμβολίου (γιατὶ βρίσκεται σὲ δύο μπουκαλάκια) γίνεται μακρυὰ ἀπὸ τὸ πτηνοτροφεῖο. Φροντίζουμε δὲ νὰ μὴ μολυνθοῦν τὰ χέρια μας, τὰ ροῦχα κλπ.

Ἀποφεύγουμε νὰ χρησιμοποιήσουμε αὐγὰ γιὰ ἀναπαραγωγή, ἀπὸ κόττες ποὺ ἀρρώστησαν πρὶν περάσουν τουλάχιστον 3-4 ἑβδομάδες ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἀρρώστησε τελευταία κόττα τοῦ κοτετσιοῦ μας.

Τὸ σωστὸ — γιατὶ δὲν ὑπάρχει σωτηρία — εἶναι, ἅμα ἀρρωστήσουν οἱ κόττες, νὰ τὶς σφάξουμε, ν' ἀπολυμάνουμε καλὰ τὸ κοτέτσι μας, καὶ ν' ἀρχίσουμε πάλι ἀπὸ τὴν ἀρχή.

Οἱ ἄρρωστες κόττες μποροῦν χωρὶς κανένα κίνδυνο νὰ φαγωθοῦν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο.

Πάπιες, περιστέρια, χῆνες, πολὺ δύσκολα προσβάλλονται ἀπὸ πανούκλα.

ΣΗΜ. Ἔχε πάντοτε ὑπ' ὄψει σου ὅτι ἡ πτηνοτροφία εἶναι ἡ πιὸ ἐπικερδὴς γεωργικὴ ἐπιχείρησι, ἅμα καταφέρης νὰ κρατήσης τὶς κόττες σου ὑγιεῖς. Ἔτσι ἀξιοποιεῖς θαυμάσια τὴν ἐργασία σου.

Γι' αὐτὸ ἂν θέλης τὸ συμφέρον σου, φρόντισε νὰ κάμης μὲ ἐπιμέλεια ὅσα εἴπαμε πάρα πάνω.

Αὐτὸ εἶναι τὸ δικό σου συμφέρον πρῶτα-πρῶτα καὶ ὕστερα τὸ συμφέρον τοῦ χωριοῦ σου, τοῦ Νομοῦ σου, τῆς Πατρίδας μας.

ΔΗΜ. ΚΟΝΤΑΞΗΣ
Γεωπόνος

*

ΟΙ ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

(Μάρτης)

Ὁ Μάρτης εἶναι ὁ μῆνας ὅπου ἡ φύση ἀρχίζει νὰ ξυπνᾶ. Ξυπνάει ἡ βλάστηση καὶ οἱ χυμοὶ ἀρχίζουν νὰ κυκλοφοροῦν στὰ σπαρτὰ καὶ στὰ δέντρα. Εἶναι ὅμως κι ὁ μῆνας τῆς ἀπότομης παγωνιᾶς, γιὰ τοῦτο ὁ καλλιεργητὴς δὲν πρέπει νὰ ἔχη ἡσυχία ἀλλὰ νὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ ἐπέμβη τὴν κατάλληλη στιγμή. Καὶ οἱ δουλειὲς εἶναι πολλὲς αὐτὸν τὸν μῆνα:

Στὰ χωράφια. Σκαλίζομε τὰ σιτηρὰ καὶ βοτανίζομε. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνός, σπέρνομε καλαμπόκι, σόργο, ρεβίθια καὶ φασόλια. Ἐπίσης στὰ θερμότερα σπέρνομε σουσάμι.

Στὸ ἀμπέλι. Σκάβομε καὶ σκαλίζομε. Θειαφίζομε καὶ ψεκάζομε τὰ πρωιμότερα. Εἶναι ὁ καιρὸς γιὰ τὶς καταβολάδες (Σύμμανα).

Στὸ λιοστάσι. Τὸ ἔδαφος τοῦ ἐλαιῶνα θὰ ἔπρεπε νὰ καλλιεργηθῆ ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ περασμένου μήνα (Φεβρουαρίου) γιὰ νὰ καταστραφοῦν ὅλα τὰ ζιζάνια. Ἔτσι ἀπὸ τὸν Μάρτη ὡς τὸν Ὀχτώβρη, τὸ ἔδαφος στὸ λιοστάσι θὰ μείνη γυμνὸ γιὰ νὰ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

Τοὺς ἀρέσει καὶ τὸ χιόνι
μὲ τὶς τρέλλες τὶς πολλὲς
ἔλα ὅμως ποὺ παγώνει
κι' εἶναι κάποτε νὰ κλαῖς!...

Στὰ ποδάρια τους χιονίστρες
καὶ τὰ χέρια τους σκασμένα.
Καὶ τυλίγουν κουβαρίστρες
στὸ δωμάτιο κλεισμένα!...

Ἔξω βρέχει καὶ φυσάει
ἢ συνέχεια χιονίζει.
Ὁ Μπιμπῆς ἀφρομανάει:
—Βρὲ καιρός!... Νὰ βράσω ρύζι!

Δρᾶμα, φρίκη ἡ ζωὴ
δίπλα πάντοτε στὴ σόμπα!
—Ἔλα, βόηθα με Πετρῆ
νὰ... ξυλώσουμε τὴ ρόμπα!

—Δίπλα στ' ἄλλα τὰ κακὰ
μᾶς ἐκάνατε μοδίστρες!
Δὲν μᾶς μένει ἄλλο πιὰ
παρὰ νὰ γενοῦμε πλύστρες!...

—Ὤ, μὴ σκιάζεσαι ἀγᾶ μου
κι' ἡ χαρά σου πάει στράφι!...
Θὲ νὰ διδαχτῆς κοντά μου
πῶς... χειρίζουνται τὴ σκάφη!...

Καὶ ἐσκέφτη ὁ Μπιμπῆς
καὶ μαζί του κι' ὁ Πετρῆς
—τὸ μυαλὸ... τῶν δυὸ χαλβά-
[δων!—
πῶς ἐχάθ' ἡ ἐποχὴ
ἡ ὡραία καὶ χρυσὴ
τῶν...παχειῶν τῶν ἀγελάδων!..

Καὶ βογγοῦν καὶ νοσταλγοῦν:
—Ἄχ, ποῦ νἆν' τὸ καλοκαίρι,
τὰ σταφύλια ποὺ μεθοῦν,
τῆς ἀνοίξεως τ' ἀγέρι;

Φύγαν, φύγαν μακρυὰ
τὰ ἐξαίσια τὰ κάλλη,
καὶ μᾶς μένει συντροφιὰ
ἡ μαμὰ...καὶ τὸ μαγκάλι!...

Πᾶν τὰ μπάνια, οἱ βουτιές...
—Ποῦ τοῦ οὐρανοῦ τ' ἀστέρια;
—Στὶς φτωχὲς μας κεφαλὲς
τῆς μαμᾶς...κροτοῦν τὰ χέρια!

—Καὶ ἀντὶ στὸ περιγιάλι
μὲ τὴν πετονιὰ νὰ τρέχω...
—Βρὲ Πετρῆ!... Σιγά! Ἀγάλι!
Κάποια σκέψη τώρα ἔχω!

Ἀντὶ σπάρους καὶ γωβιοὺς
κι' ὅλα τοῦ γιαλοῦ τὰ ψάρια,
πεταλίδες, ἀχινοὺς
χταποδάκια, καλαμάρια,

ἠμποροῦμε μιὰ χαρὰ
εἰς τῆς λίμνης τὰ νερὰ
ποὔχουν τώρα πιὰ παγώσει,
μὲ τὶς ἴδιες πετονιὲς
—δίχως τρέλλες καὶ φωνὲς—
νὰ ψαρέψουμε μὲ γνώση!...

—Φίνα ὅλα καὶ ὡραῖα,
μὰ τὰ ψάρια, βρὲ ψηλέα,
εἶναι κάτω ἀπ' τὸν πάγο!...
—Ὤ, αὐτὸ μὴ σὲ φοβίση
καὶ θὰ εὕρη κάποια λύση
τὸ μυαλάκι μου τὸ μάγο!...

ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ!...

Καταστρώσανε κρυφὰ
—γλείφονταν μὲ λιχουδιὰ—
τὴν ἐξόρμηση στὴ λίμνη.
Περιμέναν μοναχὰ
πῶς θὰ λείψη ἡ μαμὰ
γιὰ νὰ φύγουν... ἀπ' τὴν ποίμνη

Κι' ἔτσι, ἕνα πρωινὸ
μ' ἕνα μαῦρο οὐρανὸ
ξεκινήσανε γιὰ ψάρια!

Ἡ φτωχή τους κεφαλὴ
φαίνεται πὼς δὲν χωρεῖ
τίποτ' ἄλλο ἀπὸ χορτάρια!...

Μετὰ κάμποση πορεία,
φτάσανε...κοντὰ στὰ ψάρια.
Μὰ βαστοῦν μὲ δυσκολία
τὰ ψηλά τους τὰ ποδάρια!...

—Εἶναι ὥρα νὰ δολώσω
ὢ μεγάλε ἀρχηγέ;
—Μιὰ στιγμὴ νὰ ξεπαγώσω
δοῦλε...πάντοτε πιστέ!...

Σὰν ξεπάγωσε..., στὸν πάγο
μία τρύπα πὰ ν' ἀνοίξη.
—Ψάρι σήμερα θὰ φάγω...
κι ἄν... ὁ κόκορας γκαρίξη!...

Τρύπα ἄνοιξε μεγάλη
καὶ γοργὰ τὴν πετονιὰ
—ρίχνει κι ὁ Πετρῆς τὴν ἄλλη—
τὴν τινάζει στὰ νερά!...

Περιμένουν καὶ συγχρόνως
ὅλο κέφι συζητᾶνε:
—Τοῦτος, φίλε μου, ὁ χρόνος,
στὶς ἐμπνεύσεις πρῶτος θἆναι!.

—Κι ὅμως...ὅταν πᾶμε πίσω
θἄχουμε ξυλοδαρμό!...
—Μπά! Μὲ ψάρια σὰν γυρίσω,
θ' ἀπαιτήσω σεβασμό!...

—Ὅταν πάω θὰ πῶ: Τηγάνι
βάλτ' ἀμέσως στὴ φωτιά...
—Ὢωωχ! Πλακώσανε...οἱ χάνοι
καὶ κουνιέτ' ἡ πετονιά!...

Πρὶν συνέλθη ὁ Μπιμπῆς
τράβηγμα καινούργιο νοιώθει.
Μὰ τοῦ φεύγ' αὐτοστιγμῆς
—τὸ μυαλό του ἐθολώθη—

ἀπ' τὰ χέρια ἡ πετονιὰ
καὶ κυλᾶ πάνω στὸν πάγο.
Καὶ τὸ ψάρι ὅλο τραβᾶ
—Καὶ στὸν Ἅδη ἂν πᾶς, θὰ
[πάγω!...

ξεφωνίζει ὁ Μπιμπῆς
καὶ ὁρμάει τὸ κατόπι!
Κι ὅπως τρέχει μεθ' ὁρμῆς
γιὰ νὰ μὴ χαθοῦν οἱ κόποι,

ξεγλυστρᾶ στὴν τρύπα μπρὸς
μὰ ἀρπᾶ τὴν πετονιά του.
—Νίκη, Πετ!... μὰ ὁ φτωχὸς
πρὶν νὰ σώση τὴ μιλιά του

κάνει μπλοὺμ μέσ' στὰ νερά!
Ἄχ, κοσμάκη ἔχε γειά!...

Γ' ΕΝΑ ΧΟΝΤΡΟ ΧΤΑΠΟΔ!...

Κι' ὅπως εἰς τὸν πάτο πάει
ὁ Πετράκης λαχταράει!
Τύχη ὅμως στοργικὴ
θὲ νὰ σώση τὸν Μπιμπῆ!

Πίσωθε ἀκούει φωνὲς
καὶ κραυγὲς τρόμου, πνιγμένες.
Οἱ μπαμπάδες κ' οἱ... μαμὲς
φτάσανε ἀλαφιασμένες!!

Δίχως τίποτα νὰ ποῦν
πρὸς τὴν τρύπα ἐξορμοῦν.
Καὶ ὁ θειὸς μ' ἕνα τσιγκέλι
τὸν Μπιμπῆ να πιάση θέλει!

Ψάχνει... Καὶ σὲ λίγο νά!
τὸν γαντζώνει καὶ τὸν φέρνει.
Σὰν προβάλλει, μιὰ μαμὰ
ἡ λιγοθυμιὰ τὸν παίρνει!...

Σιγαλὰ ἀργοκουνᾶ
καὶ τὰ χέρια... κι' ἕνα πόδι.
Κι' εἶναι ἴδιος, βρὲ παιδιά,
μὲ ξενέριστο χταπόδι!...

Κι' ὅπως κρέμετ' ἐκεῖ δὰ
εἰς τοῦ τσιγκελιοῦ τὴν ἄκρη
—Ἔ ρὲ θεῖε... χταποδᾶ!...
σούρχεται νὰ χύσης δάκρυ!...

Ο ΑΛΕΚΤΩΡ

ρουφήξη ὅλο τὸ νερὸ τῆς βροχῆς ποὺ ἀπορροφήθηκε μόνο ἀπὸ τὰ δέντρα.

Μὰ πρέπει τοῦτον τὸν μῆνα νὰ τελειώση καὶ τὸ κλάδεμα τῆς προσαρμογῆς καὶ μάλιστα ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ σύντομα.

Θ' ἀφαιρεθοῦν δηλαδὴ ὅλα τὸ μισοξεραμένα βλαστάρια ποὺ εἶναι ἀδύνατα καὶ φυλλοφόρα καὶ θὰ κορυφολογηθοῦν ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν μάκρος πάνω ἀπὸ τριάντα πόντους, γιὰ νὰ δώσουν περισσότερο καρπό.

Ἀκόμα θὰ ψεκάσωμε μὲ διάλυμα νικοτίνης (Εἶναι τὸ δηλητήριο τοῦ καπνοῦ). Σὲ 100 ὀκάδες νερὸ ρίχνομε 10-12 ὀκάδες τρίμματα φύλλων καπνοῦ νὰ μουσκέψουν 24-48 ὧρες. Εἶναι φάρμακο καὶ γιὰ τὶς ψῶρες. Δὲν ραντίζομε ὅταν εἶναι δυνατὸς ἥλιος. Στὸ ἐμπόριο ὑπάρχει καὶ ἡ θειικὴ νικοτίνη φάρμακο πιὸ δυνατό. Αὐτὴν τὴν ἀραιώνομε στὸ νερὸ σύμφωνα μὲ τὴν ὁδηγία ποὺ εἶναι γραμμένη στὰ δοχεῖα. Ὁ φλοιόθριπας εἶναι ἀρρώστεια ποὺ τρυπάει καὶ ξεραίνει τὰ μικρὰ κλωνάρια καὶ ρίχνει τὸ μοῦρο. Δυὸ ψεκάσματα στὴν ἀρχὴ καὶ στὸ τέλος τοῦ μῆνα φτάνουν. Ἀσπρίζομε τοὺς κορμοὺς καὶ τὰ χοντρὰ κλωνάρια μὲ ἀσβέστη. Ψεκάζομε ἀκόμη γιὰ τὴν ψώρα καὶ γιὰ τὴν βούλα (Κυκλοκόνιο). (Ἡ βούλα κάνει κυκλικὲς βοῦλες στὰ φύλλα. Ραντίζομε ὅταν προσβληθοῦν τὰ δέντρα μὲ Βορδιγάλειο πολτὸ (γαλαζόπετρα κι ἀσβέστη).

Ξελακώνομε τὰ δέντρα.

Στὰ φυλλαβόλα δέντρα. Πρέπει νὰ παρακολουθοῦμε πότε ἑτοιμάζονται ν' ἀνθίσουν. Λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν ἄνθιση τὰ ψεκάζομε μὲ πολτό, ποὺ γίνεται μὲ 2 ὀκάδες ἀσβέστη, 2 ὀκάδες θειικὸ χαλκὸ (γαλαζόπετρα), μισὴ ὀκὰ ἀρσενικὸ μόλυβδο, μισὴ ὀκὰ D.D.T. καὶ 100 ὀκάδες νερό. Ἅμα τιναχθοῦν τὰ ἄνθη, θὰ ψεκάσωμε πολτὸ μὲ μιὰ ὀκὰ ἀσβέστη, μιὰ ὀκὰ γαλαζόπετρα, μισὴ ὀκὰ ἀρσενικὸ μόλυβδο, μισὴ ὀκὰ Δ.Δ.Τ. καὶ 80 δράμια μαυρόζουμο καπνοῦ σὲ ἑκατὸ ὀκάδες νερό.

Δεκαπέντε μέρες ὕστερα ἀπὸ τὸ δεύτερο αὐτὸ ράντισμα, ξανακάνομε καὶ τρίτο κατὰ τὴν συνταγὴ τοῦ πρώτου.

Ἔτσι μόνο θὰ καταπολεμηθοῦν οἱ ἀρρώστειες καὶ τὰ ἔντομα.

Τὶς φυστικιές, αὐτὸν τὸν μῆνα τὶς ξελακκώνομε κ' ἀλείβομε τὸν κορμὸ καὶ τὰ μπράτσα μὲ πολτὸ ἀπὸ μιὰ ὀκὰ θειϊκὸ χαλκὸ (γαλαζόπετρα), 2 ὀκάδες ἀσβέστη καὶ 10 ὀκάδες νερό. Ἅμα γίνη αὐτό, παραχώνομε τὸ δέντρο, φυτεύομε τὶς παραφυάδες (βυσσινιά, μηλιά, δαμασκηνιά, φουντουκιά).

Στὰ λεμονοπορτόκαλα. Εἶναι καιρὸς νὰ κλαδευτοῦν. Ἀφαιροῦνται τ' ἀδύνατα βλαστάρια, οἱ ξερὲς κορυφὲς καὶ μερικὰ ἄλλα κοντὰ κοντά, ὥστε νὰ φωτιστῆ τὸ δέντρο. Οἱ μεγάλες πληγὲς σκεπάζονται μὲ τὸν πολτὸ ποὺ εἴπαμε γιὰ τὴν φυστικιά. Μὲ τὸν ἴδιο ἀλείφομε τὸν κορμὸ καὶ τὰ μπράτσα. Μὲ τὴν ἐπάλειψη αὐτὴ προλαμβάνεται ἡ κομίωση τῆς λεμονιᾶς, τῆς πορτοκαλιᾶς καὶ τῆς κιτριᾶς. Θὰ πρέπει νὰ ξέρωμε ὅτι τὰ ξυνόδεντρα εἶναι πολὺ ἀπαιτητικὰ σὲ ἀζωτοῦχα λιπάσματα. Δηλαδὴ γιὰ κάθε μεγάλο δέντρο χρειάζονται: 3 1)2 ὀκάδες θειϊκὴ ἀμμωνία ἢ 2 1)2 ὀκάδες νιτρικὴ ἢ 5 ὀκάδες νίτρου ἢ 150 ὀκάδες κοπριά.

Γιὰ τὰ μικρότερα δέντρα, ρίχνομε λιγότερο. Ἡ καλλίτερη λίπανση εἶναι ἐκείνη ὅπου χρησιμοποιοῦμε μισὴ ποσότητα ἑνὸς ἀζωτούχου λιπάσματος (κατὰ τὴν ἐκλογή μας) καὶ μισὴ ποσότητα κοπριᾶς.

Ὁ μπάρμπα Μῆτρος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

'Από σήμερα ἔχει ἐπέλθει μιὰ σοβαρὴ μεταβολὴ στὸ περιοδικό! 'Η ἔκδοσή του ἀνατέθηκε ἀπὸ τὸν Ἔρανο στὸν «Ἀρχαῖο 'Εκδοτικὸ Οἶκο Δ. Δημητράκου», καὶ ὁ Ἔρανος περιορίζεται μόνο στὴ σύνταξη. Ἔτσι κι ἐγὼ περιορίζομαι ἀποκλειστικὰ στὴ σύνταξη. 'Από τώρα καὶ στὸ ἑξῆς σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ μοῦ στέλνετε χρήματα γιὰ τὸ περιοδικό, εἴτε γιὰ συνδρομὲς εἴτε γιὰ τίποτε ἄλλο. Σὲ μένα, καὶ στὴ διεύθυνση «Περιοδικὸ Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ», ὁδὸς 'Ηρώδου τοῦ 'Αττικοῦ 9 θὰ στέλνετε μόνο γράμματα ποὺ δὲν ἔχουν σχέση μὲ οἰκονομικὰ θέματα. Μπορεῖτε νὰ μοῦ στέλνετε ἐρωτήσεις, συνεργασίες (ποιήματα καὶ πεζά), σπαζοκεφαλιές, ἀθλητικά, σκίτσα κλπ. 'Ακόμα: Πεννομαχίες δὲν θὰ δημοσιεύωνται πιὰ ἐπὶ πληρωμῇ. Κάθε νέος ποὺ θέλει μπορεῖ νὰ στέλνῃ πεννομαχίες. Θὰ δημοσιεύωνται μόνο οἱ πιὸ ἔξυπνες δωρεάν. Οἱ μὴ ἔξυπνες θὰ ἀπορρίπτωνται. 'Επίσης κάθε φίλος μας μπορεῖ νὰ ἐγκρίνῃ δωρεὰν τὸ ψευδώνυμό του. Συνεπῶς: Γράμματα μὲ λεπτὰ καὶ ἐπιταγὲς νὰ μὴν μοῦ στέλνετε ἐμένα! Γιὰ οἰκονομικὰ ζητήματα θὰ γράφετε ἀπ' εὐθείας στὸν 'Αρχαῖο 'Εκδοτικὸ Οἶκο Δ. Δημητράκου.

—Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Θεοδώρου Μέλκου, Γιάννη Σελλούντου Βασιλείου Μπακατσῆ, Πάνου Μαθιώτη καὶ 'Αχιλλέα Γρέβα.

—Πῆρα τὰ σκίτσα τοῦ φίλου μου Αἰγαιώτη (ἀρκετὰ καλά).

—Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες τῶν φίλων μου: Σ. Πουλῆ, Βασιλείου Μπακατσῆ.

—Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: 'Αγνῆς Χωριατοπούλας, 'Αχιλλέα Γρέβα, Πάνου Μαθιώτη.

— Πιπίτσα καὶ Ρίτα Τσιντίλη διάβασα τὰ γράμματά σας καὶ δοκίμασα ἰδιαίτερη χαρὰ γιὰ ὅσα μοῦ γράφετε.

— Σ' εὐχαριστῶ πολὺ Πέτρο Γ. Μαριᾶτε γιὰ τὸ γράμμα σου. Νοιώθω ἰδιαίτερη χαρὰ ὅταν παίρνω γράμμα σου. Χαιρετισμοὺς σὲ ὅλους.

—Μὰ μ' ἔβαλες Γιῶργο Β. Παραπεγκίδη σὲ φασαρίες μὲ αὐτὲς τὶς παλιὲς καὶ νέες ἡμερομηνίες τῶν γραπτῶν σου. Μάζευες λοιπὸν ἀπὸ τὸ Νοέμβριο ἐπιστολὲς μαζεμένες καὶ μοῦ τὶς ταχυδρόμησες ὅλες μαζὺ κατὰ τὸ Φεβρουάριο. Πρέπει νὰ ὁμολογήσης πὼς πρόκειται περὶ «καταπληκτικῆς ταχύτητας» στὴν διεκπεραίωση τῆς ἀλληλογραφίας μας. Ὅσο γιὰ τὸ Γιαννάκη τὸ εἶδες... 'Η δράση του εἶχε ἄδοξο τέλος.

—ΑΙΓΑΙΩΤΗ: 'Ελπίζω πὼς πῆγες καλὰ στοὺς διαγωνισμούς σου. Τὰ σκίτσα σου στὸ εἶπα. Μοῦ ἀρέσουν. Καὶ δικά σου ἔχουν μπῆ ἀρκετά!

—Ὅπως εἶδες στὴν ἀρχὴ Βασίλειε Μπακατσῆ οἱ πεννομαχίες θὰ δημοσιεύονται δωρεάν. 'Αλλὰ μόνο... οἱ ἔξυπνες!

—'Ιωάννη Γεωργιόπουλε: Σοῦ ἐξηγῶ τὶς ἀμφιβολίες μου γιὰ τὰ γραπτὰ τῶν φίλων μου μὲ τὴ γνωστὴ παροιμία: «Ἔχω καῆ στὸ χυλὸ καὶ φυσάω καὶ τὸ γιαούρτι».

—'Αναστάσιε Χατζηαναγνώστου: Τὸ καλοκαίρι θὰ βγῆ ἐγκύκλιος τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς 'Αμύνης, γιὰ τὴν σχολὴ μονίμων ὑπαξιωματικῶν. Μέχρι τότε θὰ πρέπει νὰ περιμένης. Ὅ,τι καὶ νὰ ποῦμε τώρα εἶναι πρόωρο.

—Θὰ προσέχω, 'Αχιλλέα Γρέβα, νὰ γράφω ὀρθὰ τὸ ὄνομά σου.

—Μέσα στὸ γράμμα σου δὲν βρέθηκαν λεπτά, φίλε μου Βασ. Γ. Κωνσταντινίδη.

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ

—«Τὸ πάθημα ἔγινε μάθημα» (Χ. Ι. Ν.). Δὲν εἶναι ἄσχημο τὸ θέμα ἀλλὰ εἶναι γεμᾶτο φραστικὰ λάθη. Τί θέλει νὰ πῆ ὁ φίλος μας ὅταν π.χ. γράφει: «Ἐνῶ οἱ ἀγαθοὶ χωρικοὶ γυρίζουν ταλαίπωροι ἀπὸ τὴ δουλειὰ ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὁλοήμερη κούραση;». Ταλαίπωροι γιατί; Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἐργάζονται δὲν εἶναι «ταλαίπωροι». Οὔτε κἂν «ταλαιπωρημένοι», κουρασμένοι ναί! 'Αποκαμωμένοι ἴσως. Ἔπειτα θὰ πήγαινε καλλίτερα στὴ θέση τῆς δουλειᾶς νὰ πήγαινε ἡ κούραση καὶ στὴ θέση τῆς κούρασης ἡ δουλειά!

—«Τελείωσαν οἱ διαγωνισμοί», «Ἄνοιξις» «Στὴν ἀκρογιαλιὰ» «Ἄνοιξις» (Α. Χ.) Τὸ πρῶτο εἶναι φρικτό: «τέλειωσαν οἱ διαγωνισμοὶ—κι' ἔφυγε ἡ ἀγωνία,—καὶ ἦλθε τώρα ἡ χαρὰ—εἰς ὅλα τὰ παιδιά—τελείωσαν οἱ διαγωνισμοὶ—Θεέ τὶ μεγαλεῖο—νὰ τρέχῃ τώρα ὁ μαθητὴς—λεύτερος σὰν ἀρνίο...». Αὐτὸ μάλιστα τὸ «λεύτερος σὰν ἀρνίο» δὲν σᾶς φαίνεται πραγματικὰ κωμικό· τὰ ἄλλα ἀρκετὰ καλά.

—«Χειμώνιασε», «ἡ πηγή», «Χαρὰ»(Κ.Π.Κ.) ἀρκετὰ καλά· κάποιο ἀπ' ὅλα θὰ δημοσιευτῆ. «Ἡ αὐτοκτονία» (Κ.Π.Κ.) ἐντελῶς ἀκατανόητο. Τί τὸ ἤθελε ἔπειτα ἀπὸ τὰ προηγούμενα;

«Κάποια Βραδυά», «Ἔρημο χωριό», «Διορισμός», «Ποῦναι τὰ χρόνια κεῖνα», «Κάποια βραδυά». (Γ. Σ.) Τί θέλει τώρα νὰ πῆ ὁ φίλος μας. Αὐτὸς εἶναι ποιητὴς ποὺ τὸν ἐκτιμῶ πολύ.

«Ὧρες λύπης», «Μπορεῖς», «Λευθεριὰ» (Μ. Μ.) μᾶλλον καλά. 'Αλλὰ πρέπει νὰ ξέρῃ ὁ φίλος μου πὼς μερικὰ ποὺ ἔχουν τὸν τύπο ἐπιγράμματος πρέπει νὰ εἶναι κάτι τὸ τέλειο!

—«Ἡ ζωή μου», «Ἑλλάδα» (Γ.Α.) καλούτσικα. Καὶ ὡστόσο εἶχα τὴν ἐντύπωση ὅτι ὁ φίλος μου μπορεῖ νὰ γράψη κάτι τὸ καλὸ ἅμα τὸ προσέξη καλλίτερα.

—«Ἄνοιξε» «Στὰ περασμένα» (Ν.Κ.) ἀρκετὰ καλά. Δὲν ἔχω τίποτα νὰ παρατηρήσω.

—«Εὐθανασία», «25η Μαρτίου» (Δ.Π.) πολὺ καλά.

—«Ὁ χωρισμός», «Δειλινὸ» (Ν. Μ.) ἀρκετὰ καλά.

—«Βονουοῦ», «Πάρος», «'Ανατολὴ ἡλίου» καλά, «Ἡ ἀλήθεια πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη» (Π. Μ.) καλό.

«Τὸ τραγούδι τοῦ ποταμοῦ» (Λ. Γ.) καλό.

—«Εὐθυμίες» «πλούσια τὰ ἐλέη» (Π. Μ.) καλά. 'Αλλὸ... ἂν μποῦν ὅλα αὐτὰ τί θὰ γίνη μὲ τοὺς ἄλλους;

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΠΙΤΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

*

ΔΩΡΑ ΣΤΟΥΣ ΑΚΡΙΤΕΣ

Παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» Ἄβαντος μὲ τὴν ἀκούραστη 'Αρχηγό τους 'Ελένη Μυτιληνιοῦ, πρόσφεραν δέματα στοὺς ἀκρίτες τῶν φυλακίων τοῦ Ποταμοῦ. Χαρὰ καὶ νέο κουράγιο ἔδωσαν στοὺς ἀκρίτες μας οἱ ἀπαγγελίες καὶ τὰ ἐθνικὰ τραγούδια τῶν παιδιῶν.

Σταμπουλῆς Χρῆστος

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ

Στὸ γήπεδο τῆς παιδοπόλεως ἐδόθη φιλικὸς ποδοσφαιρικὸς ἀγὼν μεταξὺ τῶν ὁμάδων δευτέρα Παιδοπόλεως καὶ «Πίνδου». 'Ο ἀγὼν ἔληξε μὲ 4-1 ὑπὲρ τῆς «Πίνδου». Τὴν ὁμάδα τῆς «Πίνδου» ἀποτελοῦσαν: Τουλούδης, Μοῦρτσος, 'Αποστολάκης, Λάππας, Κοσμᾶς, Πίσπης, Σταυρόπουλος, Πετρίδης, Καριπίδης, Παμουκτσῆς.

'Ο ὁμάδα τῆς Παιδοπόλεως νίκησε τὴν «Πορσελάνη» Ν. Μάκρης μὲ τέρματα 3—2. Γ.Ξ.

'Η ὁμὰς Μπάσκετ μπὼλ «Νίκη» νικήθηκε ἀπὸ τὴν ὁμάδα «'Ακράτητος» Μεσσήνης μὲ 16—3, 17—4.

Οἱ νικηταί: Τσακνάκης, Πανταζόπουλος, Πατρίκης, Οὔτσικας, Νικητόπουλος, Πανουσόπουλος, Τερζόπουλος

ΣΤΟΝ ΠΕΠΛΟ. Σὲ ποδοσφαιρικὲς συναντήσεις:

26-12-53. «Σπίτι παιδιοῦ»—ἐξωσχολικοί. 10-3.

28-12-53. Μικτὴ Πέπλου—Γυμνασιόπαιδες Πέπλου 11—8.

4-1-54. «Σπίτι παιδιοῦ»—ἐξωσχολικοὶ 3—1. 'Η ὁμάδα τοῦ «Σπιτιοῦ»: Καβαρατζῆς Β., Θεοδωρίδης Νικήτας, Γεώργιος, Γρηγόριος, Κάβουρας Βασίλειος. Φίγγας Μιχαήλ, Ταρσούδης Δημήτριος.

ΤΑ ΣΑΡΑΚΟΣΤΙΑΝΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα) 119

—Κι' ἐμένα μὲ γύμνωσαν! εἶπε τὸ κρεμμύδι. Καὶ μ' ἔκαναν κομματάκια κομματάκια...

—Σιωπή!... εἶπε ἐκείνη τὴ στιγμὴ μιὰ φωνὴ ποὺ τοὺς ἦταν ἄγνωστη. Ξεχᾶστε τί εἴσαστε ἔξω στὸν κόσμο. 'Εδῶ εἴσαστε κάτι ἄλλο... Εἴσαστε ζωή!...

—Εἴμαστε ζωή; Τί θὰ πῆ αὐτό;

—Νά, πῶς νὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω, εἶπε ἡ ἄγνωστη φωνή. 'Εσεῖς δίνετε τὴ ζωὴ στὸν ἄνθρωπο! Χωρὶς ἐσᾶς, ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζήση. Ὅλα μαζὶ θὰ γίνετε αἷμα, σάρκες, κόκκαλα...

Μὰ τὶς τελευταῖες λέξεις δὲν τὶς ἄκουσαν. Εἶχαν φύγει κιόλας ἀπὸ τὸ στομάχι, κι' εἶχαν πάρει ἕνα δρόμο, ποὺ ἦταν γι' αὐτὰ ἐντελῶς ἄγνωστος...

Σὲ λίγο, κανένα ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἐγνώριζε τὸν ἑαυτό του.

Η ΑΝΕΜΗ

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦ. ΤΡΙΓΩΝΟ

1) 1 2 3 4 5 6 7 8
2) 6 5 1 2 6 2 8
3) 1 5 8 6 2 3
4) 3 5 6 7 8
5) 8 7 1 2
6) 7 2 8
7) 1 7
8) 3

1) Ἀρχαῖος θεός.
2) Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῶον..
3) Βουνὸ τῆς Ἑλλάδος.
4) Ἀρχαία πόλις τῆς Φοινίκης.
5) Φρέσκο.
6) Σπιτάκι χωρὶς πόρτα καὶ παράθυρα.
7) Εἶναι ἐπιφώνημα ἂν ἐπαναληφθῆ.

Π. Καψάλης, Καρδίτσα

2) ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΑΤΕ ΤΑ ΚΕΝΑ

1	Ε				Σ
2		Ε		Σ	
3			Ε		
4		Ε		Σ	
5	Ε				Σ

Μόνον ὁριζόντια: 1) Θεὸς καὶ ἀστέρας. 2) Χρονικὸν ἐπίρρημα (δημ.). 3) Γυναικεῖο ὄνομα. 4) Δέρμα. 5) Ἐμφανίζεται συνήθως στὸ στομάχι.

Ν. Κουφάκης, Φέραι.

3) ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Ὁριζόντια καὶ κάθετα: 1) Οὐράνιον σῶμα. 2) Χρησιμοποιεῖται γιὰ τὸ φράξιμο τῶν κήπων. 3) Ἐπολιορκοῦντο δέκα ὁλόκληρα χρόνια ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. 4) Δὲν εἶναι διόλου ἄγριο. 5) Αὐτὸ τὸ ἔνδυμα δὲν εἶναι γιὰ τὸν καθένα.

Ἐλ. Ἰμβριώτης, Γρεβενά.

4) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

—η—ε—α ——ο —ου
—ε—ου— —ο—α—ι—ε

Ἀρχαῖο γνωμικό.

Χρυσ. Ἀρχοντίδης, Θεσ)νίκη.

5) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Α						
	Α					
		Α				
			Α			
				Α		
					Α	
						Α

Μόνον ὁριζόντια: 1) Ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους. 2) Ἀρχαῖος Βασιληᾶς τῆς Περσίας. 3) Μία τῶν Ἡνωμέν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. 4) Πόλις τῆς Ἰταλίας. 5) Πρωτεύουσα Ἀσιατικοῦ Κράτους. 6) Αὐτὴ ἐζήτησε τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάνου Προδρόμου. 7) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.

Ἐλ. Ἰμβριώτης, Γρεβενά.

6) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

—Λόλα, Μπάμπη, ἀνάψτε την γρήγορα.
—Ποιὰ καλὲ μητέρα;
—Μὰ σᾶς τὴν εἶπα.

Ι. Κ. Στεργίου, Σάνοβον Κονίτσης.

7) ΤΡΙΑΙΝΑ

* * *
* * *
* * *
* * *
* * * * * * *
*
*
*
*

Ὁριζόντια: Ἐποχὴ τοῦ ἔτους. Κάθετα: 1) Μέτρον βάρους καὶ χωρητικότητος. 2) Σ' αὐτὸν ἀνῆκε τὸ παρὸν σχῆμα. 3) Φλύαρος, φωνακλᾶς.

Π. Θ. Γρέντζιος, Κόνιτσα.

8) ΠΟΣΑ ΕΙΧΕ;

Ρώτησαν κάποιον τσοπάνο, πόσα πρόβατα εἶχε. Κι' αὐτὸς ἀπάντησε: «Ἂν διπλασιάσετε ὅσα ἔχω καὶ προσθέσετε τὰ μισὰ καὶ 8 ἀκόμα, θὰ ἔχω 78». Πόσα πρόβατα εἶχε;

Π. Μουτζούρης, Κορώνη.

9) ΜΠΟΡΕΙΤΕ;

Λ Β Ν
Ω Μ Ν
Α Ε Ο

Πρόκειται γιὰ μιὰ γνωστοτάτη ἀρχαία φράση. Μπορεῖτε νὰ τὴν διαβάσετε;

Ἀχιλ. Γρέβας, Νιγρίτα.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 101

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΑ: 1) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου.— Τέρμα. 2) Ἱστορικὸ γεφῦρι. 3) Σύνδεσμος.— Ἐξαπατῶ.— Δυὸ ὅμοια σύμφωνα. 4) Ἀρχικὰ γνωστοτάτου ὀργανισμοῦ.— Πρόθεσις.— Ἀπαραίτητος γιὰ τὴ ζωή. 5) Αἴθουσα ὑποδοχῆς. Γνωστότατος Μακεδονομάχος στὴ γενική. 6) Χώρα τῆς Λακωνίας.— Δηλοῖ ἀορίστως ἕνα πρᾶγμα. 7) Μεγάλη λίμνη τῆς Ἀφρικῆς.— Χωνευτικόν. 8) Χρονικὸν ἐπίρρημα.— Κτητικὴ ἀντωνυμία.— Καταστρέφει τὰ ροῦχα. 9) Νότα.— Ἁρπακτικὸ πουλί.— Δυὸ σύμφωνα. 10) Ἐπωνυμία τοῦ Ἀχιλλέως. 11) Σάπια.— Θὰ τὰ βρῆτε στὸν οὐρανό.

Στ. Περδικάκης, Λέρος.

ΛΥΣΕΙΣ 100ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Ἀ μ α λ ί α
Κ Α ῖ σ α ρ
Ἰ σ Α ΐ α ς
Ἀ β ρ Α ὰ μ
Σ έ ρ ρ Α ι
Σ η μ α ί Α

2) ΑΣΤΕΡΙ

Χ Σ Α
ΟΥΕ
ΚΟΡΕΑ
ΑΟΟ
Π Σ Σ

3) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

1 2 3 4 5 = 15
4 5 1 2 3 = 15
2 3 4 5 1 = 15
5 1 2 3 4 = 15
3 4 5 1 2 = 15
= = = = =
15 15 15 15 15

4) ΔΙΑΓΩΝΙΑ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μ Υ Ρ Σ Ι Ν Η
Κ Υ Π Ρ Ι Ο Σ
Σ Α Κ Α Τ Η Σ
Σ Ο Λ Ο Μ Ο Σ
Φ Ο Υ Ρ Ν Ο Σ
Σ Τ Α Δ Ι Ο Ν
Η Ρ Α Κ Λ Η Σ

5) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Καφὲ (ΜαρίΚΑ ΦΕρτε τὸν κλπ.).

6) ΡΟΜΒΟΣ

Κ
Κ Ε Α
Κ Ι Ρ Κ Η
Κ Ε Ρ Κ Υ Ρ Α
Α Κ Υ Ρ Α
Η Ρ Α
Α

7) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΝΑΞΟΣ — ΝΑΟΣ.

8) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ψιττακὸς — Πιττακός.

9) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Π
Μ Υ Σ
Ε Λ Λ Α Σ
Σ Ο Λ Ο Μ Ο Σ
Α Β Η Σ Σ Υ Ν Ι Α

10) ΠΩΣ ΘΑ ΤΑ ΜΟΙΡΑΣΟΥΝ;

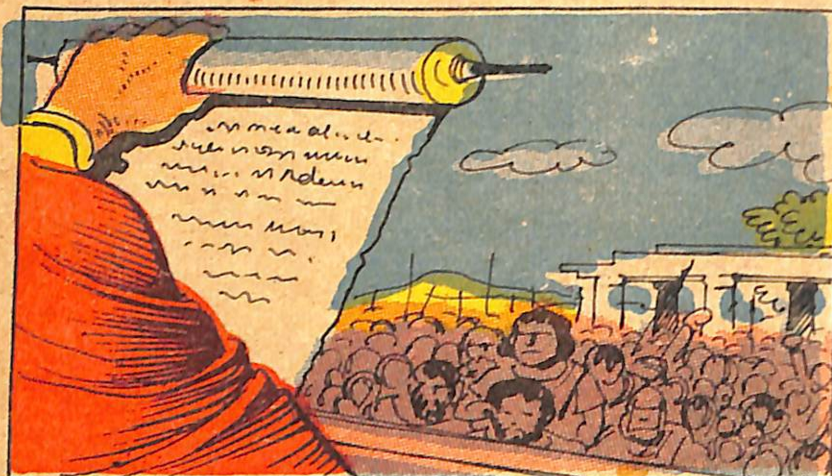
Ὁ α' θὰ πάρη 75 χιλ., ὁ β' 105 χιλ., ὁ γ' 135 χιλ., ὁ δ' 165 χιλ., ὁ ε' 195 χιλ. καὶ ὁ στ' 225 χιλ. Ἤτοι: 75 + 105 + 135 + 165 + 195 + 225 = 900.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 100

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. 2) ΑΓΡΑ — ΕΩΛΑ. 3) ΑΙ — ΑΛΤ — ΔΙΑ — ΣΣ. 4) ΘΩΣ — ΑΙΝΟΣ — ΜΙΑ. 5) ΑΝΙΑ — ΣΑΝ — ΦΙΑΤ. 6) ΚΑΝ — ΡΙΣ. 7) ΑΣ — ΡΑΣ — ΣΟΛ — ΕΝ. 8) ΠΩΣ — ΣΟΝ. 9) ΙΣΟΝ — ΕΙΣ — ΣΤΟΚ. 10) ΟΙΑ — ΕΛΑΙΑ — ΟΡΑ. 11) ΣΜ — ΕΠΗ — ΑΛΣ — ΟΙ. 12) ΤΑΝΑ — ΑΚΙΣ. 13) ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ. 2) ΑΙΩΝ — ΣΙΜΑ. 3) ΒΓ — ΣΙΚ — ΠΟΑ — ΝΑ. 4) ΑΡΑ — ΑΑΡΩΝ — ΕΑΝ. 5) ΣΑΛΑ — ΝΑΣ — ΕΠΤΑ. 6) ΤΙΣ — ΕΛΗ. 7) ΛΑ — ΝΑΙ — ΒΙΑ — ΣΤ. 8) ΔΟΝ — ΣΙΑ. 9) ΣΕΙΣ — ΡΟΣ — ΑΛΑΣ. 10) ΣΩΑ — ΦΙΛΟΣ — ΣΚΙ. 11) ΛΑ — ΜΙΣ — ΝΤΟ — ΙΣ. 12) ΑΣΙΑ — ΟΡΟΣ. 13) ΣΑΤΑΝΙΚΑΙ.

ʼΕΝ ΤΟΥΤΩ, ΝΙΚΑ,

19 —Λαὲ τῆς Νικομήδειας ὁ κήρυκας θὰ σᾶς ἀναγγείλῃ τοὺς νέους Καίσαρες.

—Κωνσταντῖνος! φώναξαν ἀνυπόμονα τὰ πλήθη, βλέποντας δίπλα στὸν αὐτοκράτορα, ἀνάμεσα σ' ἄλλους εὐγενεῖς, τὸν ὡραῖο χιλίαρχο, ποὺ φεγγοβολοῦσε μέσα στὴ στρατιωτική του στολή.

ʽΟ κήρυκας προχώρησε μὲ τὸν πάπυρο ἀνοιχτό. Μὰ τί ἔπαθε; Θάκαμε σίγουρα λάθος. Καίσαρες διορίζονταν λέει, ὁ Μαξιμῖνος ὁ ἀνηψιὸς τοῦ Γαλέριου κι' ὁ Σεβῆρος...

—Πρώτη φορὰ τὸν ἀκοῦμε, φώναξαν τὰ πλήθη. Ποιὸς εἶναι ὁ Σεβῆρος;

20 ʽΟ Γαλέριος ἔσπρωξε μπροστὰ τοὺς δυὸ νέους Καίσαρες.

—Ἕνας βάρβαρος κι' ἕνας ἀσήμαντος κακοήθης, φώναξε κάποιος ποὺ τοὺς ἤξερε καὶ τοὺς δυό.

ʽΟ λαὸς δεν κρατιόταν πιά. Σήκωνε τὰ χέρια πρὸς τὸν ἐξώστη:

—Ποιος διαλέγει τοὺς Καίσαρες;

—ʽΟ Γαλίριος!

—Καὶ γιατί δὲν ρωτᾶ τὸν δεύτερο Αὔγουστο;

—Κάποιο λάθος θάγινε ὑποστήριζε ἀκόμα τὸ πλῆθος. Πῶς μποροῦσαν νὰ κάνουν Καίσαρες, δυὸ ἀνάξιους καὶ ν' ἀφήσουν ἕναν Κωνσταντῖνο; Ἔ, καὶ νόκανε πὼς κατέβαιε ὁ πατέρος του μὲ τὶς λεγεῶνες!

21 ʽΟ Κωνσταντῖνος, ποὺ δὲν περίμενε πὼς τὸ μῖσος κι' ἡ ἀντιπάθεια τοῦ Γαλέριου θᾄφταναν ὡς αὐτὸ τὸ σημεῖο, νὰ τὸν ἀδικήσουν, νὰ τοῦ στερήσουν τὴν ἐξουσία, ποὺ ὁ πατέρας του εἶχε ἐξασφαλίσει παλεύοντας χρόνια μὲ τοὺς βαρβάρους, ἔμεινε σιωπηλὸς κι' ἀπολιθωμένος.

«Πρέπει νὰ φύγω τὸ γρηγορότερο, ἀπ' τὴν κόλαση ἐτούτη τοῦ φθόνου» μουρμούρισε παίρνοντας ξαφνικά, μιὰν ἀντρίκια ἀπόφαση.

—Χαῖρε Καῖσαρ Μαξιμῖνε, φώναξε ὁ κήρυκας, ἐνῶ ὁ Γαλέριος σκέπαζε τὸν ἀνηψιό του μὲ τὴν πορφύρα. Γιὰ τὸ Σεβῆρο, δὲν τόλμησε νὰ μιλήση στὸ λαό. Γιὰ τὴν ὥρα ἔφτανε ἡ μία παρουσίαση. Κανένας δὲ ζητωκραύγασε τοὺς δυὸ νέους Καίσαρες.

22 Ὕστερα ἀπὸ μιὰ βδομάδα ὁ Κωνσταντῖνος ζήτησε ἀκρόαση ἀπ' τὸν Αὔγουστο.

ʽΟ Γαλέριος, ποὺ εἶχε θαυμάσει τὴν ψυχραιμία καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια ποὺ εἶχε δείξει ἐκείνη τὴ μέρα τῆς ἐκλογῆς τῶν Καισάρων, ξαφνιάστηκε ὅταν εἶδε τὴ λυπημένη του ἔκφραση. Πάει λοιπὸν ἡ περίφημη περηφάνια! Θᾄρχιζε τώρα καὶ τὰ παράπονα; Θέλαντας νὰ προλάβη, τὸν ρώτησε.

—Τί ζητᾶς, Κωνσταντῖνε. Ἦρθες νὰ παραπονεθῆς γιὰ τὴν ἐκλογή; Μὴ βιάζεσαι, νέε μου φίλε. Εἶσαι ἀκόμα μικρὸς γιὰ τὴν ἐξουσία.

—Οἱ θρόνοι δὲ δίνονται, Αὔγουστε, εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος. Κι' ἂν δοθοῦν δύσκολα στεριώνονται, ἂν δὲν ἔχει κανένας ἀξία νὰ τοὺς κρατήση!

23 —Ποῦ χτυπᾶνε τὰ βέλη σου, Κωνσταντῖνε; τὸν ἔκοψε ὁ Αὔγουστος.

—ʽΟ Σεβῆρος κι' ὁ Μαξιμῖνος θὰ δείξουν ἂν ἔχω δίκιο. Μὰ δὲν συνηθίζω νὰ κάνω παράπονα, Γαλέριε. Ἄλλη αἰτία μὲ φέρνει ἐδῶ. ʽΟ πατέρας μου εἶναι ἄρρωστος πέρα στὸ Ρῆνο. Ἔχω δικαίωμα νὰ τοῦ κλείσω τὰ μάτια καὶ νὰ δεχθῶ τὴν εὐλογία του.

—Νὰ ποὺ ἡ ἀρρώστεια ἦρθε στὴν ὥρα της εἶπε εἰρωνικὰ ὁ Γαλέριος.

ʽΟ χιλίαρχος ἅπλωσε ἕνα γράμμα στὸν αὐτορκάτορα.

—Αὔγουσε, εἶπε, ἔχεις δικαίωμα νὰ χαρίζης τοὺς τίτλους σ' ὅποιον σ' ἀρέσει, μὰ ὄχι νὰ βρίζης. Διάβασε νὰ πεισθῆς πὼς δὲν εἶναι πρόφαση.

ʽΟ Γαλέριος δάγκασε τὰ χείλη. ʽΗ ἄδεια ἔπρεπε νὰ δοθῆ.

24 Τὸ ἴδιο βράδυ, ὁ νέος ἀξιωματικὸς ἄφηνε τὸ παράπονό του νὰ ξεχυθῆ στῆς μητέρας του τὰ γόνατα, σὲ μιὰ ἔπαυλη τῆς πρωτεύουσας.

ʽΗ ἀρχόντισσα ʽΕλένη χάϊδευε τὸ σκυμμένο κεφάλι τοῦ γιοῦ της.

—ʽΟ Κύριος νὰ φυλάγη τὰ βήματά σου, παιδίμου. Νὰ εἶσαι δίκαιος πάντα καὶ ν' ἀγαπᾶς τοὺς ἀνθρώπους.

—Πόσο καλὴ σὲ κάνει μητέρα, ἡ πίστη σου! Μὲ τί εὐκολία συγχωρεῖς τοὺς ἐχθρούς μας. Μὰ ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ ἀρκεσθῶ στὴ συγγνώμη. Θὰ μιλήσω στὸν πατέρα γιὰ ὅσα ἔγιναν!

—Κανένας δὲν ξέρει τὶς βουλὲς τοῦ Θεοῦ, παιδί μου. Μὰ εἶναι ὥρα νὰ φύγης πρὶν μετανοιώση ὁ Γαλέριος...

(Συνεχίζεται)